

RehberDünyası

AĞUSTOS 2003 • SAYI: 33 • TUREB - TURİST REHBERLERİ BİRLİĞİ

**ANTALYA REHBERLER ODASI KURULMALI
TUREB VE REVAK KAPADOKYA SEMALARINDA
CROSSROADS'DAN GÖRKEMLİ BAŞLANGIÇ**

TUREB ÜYESİ KURULUŞLAR

TUREB/İRO - İstanbul Rehberler Odası
Soğancı Sok. No: 7 K:3, 34433 Cihangir, İstanbul
Tel: (212) 292 05 20 Faks: (212) 292 08 55
iro@tureb.org.tr
Başkan: Şerif Yenen

İZRO - İzmir Turist Rehberleri Odası
1448. Sok. No:6/3 Alsancak, İzmir
Tel: (232) 464 56 42 Faks: (232) 463 21 53
izro@tureb.org.tr
Başkan: Dündar Ozar

ARED - Ankara Profesyonel Turizm Rehberleri Derneği
Onur Sok. No:68/5 Maltepe, Ankara
Tel: (312) 232 21 56 Faks: (312) 231 26 57
ared@tureb.org.tr
Başkan: Recep Özbay

AKREDER - Akdeniz Profesyonel Turist Rehberleri Derneği
Tahıl Pazarı Mah. Adnan Menderes Bulvarı, Erkal Apt. No: 21 K: 5 Antalya
Tel: (242) 244 49 88 - 243 74 75 Faks: (242) 248 04 94
akreder@tureb.org.tr
Başkan: Osman Özbek

KARED - Kapadokya Turist Rehberleri Derneği
Nar Cad. Çekirdekçiler İş Merk. K:4 D:148 Nevşehir
Tel: (384) 212 69 07 Faks: (384) 213 14 76
kared@tureb.org.tr
Başkan: Bilal Coşkun

MARED - Marmaris Turist Rehberleri Derneği
Taşlık İş Merkezi K: 2 No: 48 Marmaris, Muğla
Telefaks: (252) 412 87 55
mared@tureb.org.tr
Başkan: Erol Gökmen

KURED - Kuşadası Profesyonel Turist Rehberleri Derneği
Güvercinada Yolu Sahil Ticaret Merkezi No: 46 Kuşadası, Aydın
Telefaks: (256) 612 91 18
kured@tureb.org.tr
Başkan: İsa Levent Gürçavdı

Evlendiler

İRO üyesi İngilizce rehberi **Celal İbrahim Aydı** ile avukat **Duygu Tekdemir**, 28 Haziran Cumartesi günü evlendiler.

İRO üyesi Almanca rehber **Selçuk Tuzcuoğlu, Ayşen Güner** ile 29 Haziran 2003 tarihinde evlendiler.

İRO üyesi İtalyanca rehber **Neslihan Abdik** 26 Nisan 2003'te evlendi.

İRO üyesi İngilizce rehber **Birsen Babacan** ve **Metin Çengel** 11 Nisan 2003 tarihinde evlendiler.

ARED üyesi **Deniz Yılmaz** 20 Haziran 2003'te evlendi.

ARED üyesi **Ertan Yıldırım** 28 Haziran 2003'te evlendi.

ARED üyesi **Hatice Tabak** ve **Tuncer Polat** 08 Haziran 2003'te evlendiler.

Aramızdan Ayrıldılar

İzmir Tercüman Rehberler Derneği Kurucu üyelerinden rehber **Aydın Özışık** (15 Haziran 2003)

İRO üyesi İtalyanca rehber **Sümer Okan Bucak** (12 Temmuz 2003)

İRO Yönetim Kurulu yedek üyesi İtalyanca rehber Ayşenur Güçlü'nün babası **Ali Galip Özol** (18 Haziran 2003)

İRO üyeleri Fra-İta-İsp-Jap rehber Abbas Ataman, Jap. rehber Emine Koç, İsp. rehber Hüseyin Ataman'ın anneleri ve İsp. rehber Şermin Ataman'ın kayınvalidesi **Ayşe Ataman** (04 Haziran 2003)

İRO üyesi İngilizce rehberi **Albert Varon'un babası** (15 Temmuz 2003)

RehberDünyası

Sahibi: İRO adına TUREB ve İRO Yönetim Kurulu Başkanı Şerif Yenen
Yazı İşleri Müdürü: Selma Çoban
Yayın Koordinatörü: Ülfet Taylı
Yönetim ve Yazışma Adresi: Siraselviler Cd. Soğancı Sk. No:7 Kat:3, Cihangir, İstanbul
Tel: (212) 292 05 20 **GSM:** (533) 716 76 69 **Faks:** (212) 292 08 55
Web: www.tureb.org.tr
E-posta: rehberdunyasi@tureb.org.tr, basin@tureb.org.tr
Grafik Tasarım ve Uygulama: AWorkShop (216) 449 22 66
Renk Ayrımı: Ebru Grafik (212) 526 01 13 **Baskı:** Şan Ofset (212) 289 24 24
ISSN 1304-1959 Rehber Dünyası

Kapak: Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu Ege gezisinde turistlerle birlikte.

© Her hakkı saklıdır. Bu derginin hiçbir bölümü izinsiz olarak tekrar üretilemez veya hiçbir biçimde ya da araçla, ister elektronik, ister mekanik, fotokopi, kayıt ya da herhangi bir bilgi depolama sistemiyle başka bir yerde kullanılamaz. Bu dergide verilen bilgilerin doğru olması için elden gelen her türlü çaba harcanmış olmasına rağmen bu derginin yalnızca bir rehber olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Yorum, öneri veya düzeltmeler takdirle karşılanır. Bu dergide verilen bilgilerden doğrudan ya da dolaylı olarak olumsuz biçimde etkilenen kişi veya kurumlara karşı yayıncının hiçbir sorumluluğu yoktur.

Antalya Rehber Odası kurulmalı

Günümüzde turist rehberliği bilgi birikiminin yanı sıra çok yönlü bir eğitim ve yetiştirme gerektiriyor. Türkiye'ye ilişkin doğru yorumlar yapmak, geçmiş kültürler, geleneksel sanatlarla yetinmemek, onları doğru yansıtılabilmek için bugünün dinamiklerini de izlemek, yeni bulgularla, araştırmalarla hızla eskiyen bilgilerimizi sürekli güncellemek profesyonel turist rehberinin sorumluluğu. Bütün bunlara vurgu yaparken beklentilerin çok altında seyreden bir sezonda, iş güvencesinden yoksun çalışan turist rehberleri için nitelik yükseltmenin ne zor olduğunun farkındayız. Geçen yıllara kıyaslandığında turist sayısındaki düşüşün yüzde 40 civarında olduğu belirtiliyor. Turist rehberliğinde standartların yükselmesi, güvenilirliğin, tanınırlığın artması her şeye karşın çıkış noktası. Bizlerin avantajı diğer ülkelerde aynı işi yapan meslektaşlarımızla karşılaştırıldığında eğitim düzeyinin çok daha yüksek olması. Türkiye'de üniversite çıkışlı rehber oranı yüzde 81. Bunların önemli bir kısmı lisansüstü ya da doktora düzeyinde eğitim yapmış. Eğitim ve yetiştirme kusuz sorumluluk duygusunu da artırıyor.

Kısa dönemde TUREB olarak en önemli hedeflerimizden birinin Antalya ve çevresindeki turist rehberlerinin odalaşma çalışmalarını tamamlamak olduğuna inanıyoruz. Oda çatısı altında örgütlenme hem onları güçlü kılacak, hem de bir üst örgütlenmeleri olan TUREB'i. Rehber Dünyası'nın bu sayısında yaşadıkları sorunlara eğilmeye çalıştık. Odalaşma önündeki engeller güç birliği ile aşılabilecek.

Dergimiz Crossroads basına ve sektörü tanıtıldı. Gerek içeriği, gerekse teknik kalitesi ile kendi alanındaki en iyi dergilerden biri olduğuna inanıyoruz. Nitekim gelen tepkiler de bu yönde. Tanıtım kokteylimiz dergi kimliğine uygun bir havada geçti. Katılamayan arkadaşlarımız bu sayıda izlenimlere ulaşma fırsatı bulacaklar.

TUREB ve turist rehberlerinin görsel ve yazılı basında teknik terimle söylersek aldığı "coverage" her gün daha iyiye gidiyor. TUREB yönetimini ve tabii ki turist rehberlerini temsilen Şerif Yenen'in katıldığı TV programlarından en çok ses getireni CNN Türk'teki Soru Cevap oldu. R. Tunç Özben "kanımca sorulan sorulara doyurucu yanıtlar vererek, başarılı bir portre çizdiniz", Selahattin Tümer "umarım dile getirdiğin sektörümüz ve mesleğimizin sorunları sağır kulaklara ulaşır. Çizmiş olduğun turist rehberi imajı için bir kez daha teşekkürler", Lalehan Karadeniz "Kutlarım. Arkadaki ekranda görünen geçen yıla ait görüntülere yeniden kavuşmak dileğiyle", Abbas Ataman "açıklamalar çok güzeldi", Füsun Tülek "konuşma prime time'de gerçekleşti. Amaca giden yolda bir taş daha" diyordu. Duygularını ve görüşlerini bizlerle paylaştıkları için tüm arkadaşlara teşekkür ediyoruz.

Giderek yükselen kalitesi ile yeni bir Rehber Dünyası'nda buluşmak üzere...

TUREB Yürütme Kurulu

İçindekiler

- Dergimiz Crossroads yayın hayatına görkemli bir tanıtımla merhaba dedi (s.4)
- Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu ile Ege gezisi (s.8)
- Yeni rehberlik taban yevmiyeleri belirlendi (s.9)
- Türkiye ve Bulgaristan ortak mirasının tanıtımı projesi (s.10)
- TUREB ve REVAK Kapadokya semalarında (s.12)
- Turist rehberi sürdürülebilir turizm için ne yapabilir? (s.16)
- TUREB üyelerine özel fiyatla sağlık sigortası (s.18)
- Sağlık ve enerji için yemek (s.22)
- Suya Yansıyan İstanbul (s.26)
- Antik Anadolu kilimi (s.28)
- Hukukçu Gözüyle: Çek Yasası (s.34)
- Miniatürk kapılarını rehberlere özel olarak açtı (s.42)
- Yasa tasarısı uluslararası sözleşmelere aykırı (s.45)
- "Antalya Rehberler Odası profesyonelliği güçlendirecek"(s.47)

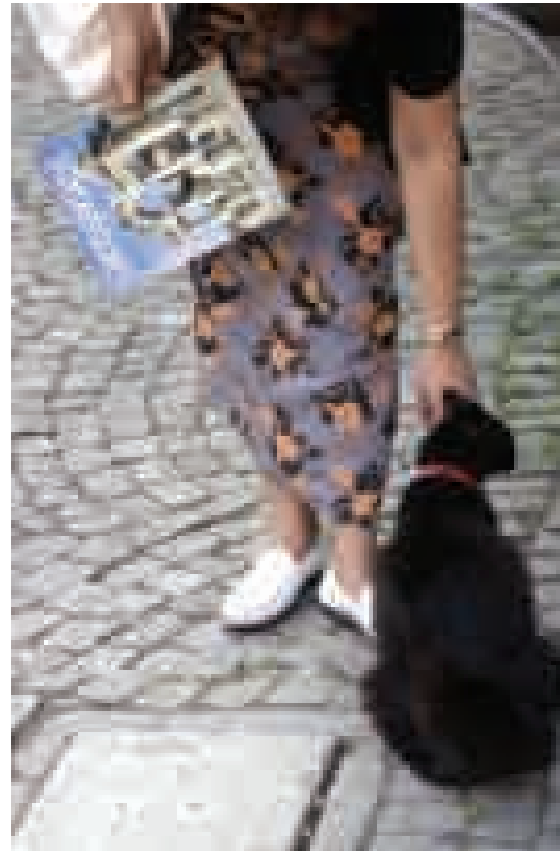
Dergimiz Crossroads yayın hayatına görkemli bir tanıtımla merhaba dedi

İstanbul Arkeoloji Müzesi, 1 Temmuz akşamı Crossroads'un turizm sektörü temsilcilerine ve basına sunulduğu görkemli bir buluşmaya tanıklık etti. İstanbul Vali Yardımcısı Gazi Kaya, Beyoğlu Belediye Başkanı Kadir Topbaş, TÜRSAB, TÜROB,

TUROB, TYD, TOD, Kültür ve Turizm Müdürlükleri ve müze yetkilileri, konsoloslar, öğretim üyeleri, turist rehberleri, Crossroads'u destekleyen farklı sektörlerden, basından temsilciler dergimizin ilk sayısı ile elde ettiği başarının sevincini paylaştılar.

Katılımcıların ortak görüşü Crossroads'un Türkiye'nin en iyi dergileri arasında olduğuydu.

Sunuculuğunu TV8'den rehber Süha Uyar'ın üstlendiği tanıtım kokteylinde TU-

REB Başkanı Şerif Yenen Crossroads'ü yayımlama amaçlarını anlattı, Türkiye'deki turist rehberlerinin profilini sundu, TUREB'i ve bağlı kuruluşları tanıttı.

Kokteylde Türkiye'yi ve Anadolu'nun kültür mirasını tanıtmaya yönelik başarılı çalışmasıyla Hititler filmi yönetmeni Tolga Örnek'e; Türkiye'nin turizm potansiyeli-

ni yurtdışında başarıyla tanıttığı için DDF Reklam Ajansı'na; sürdürülebilir turizmi desteklemeye ve doğal, tarihi, kültürel mirasın korunmasına yönelik yayıncılık ilkelerinden dolayı Cumhuriyet gazetesine; turist rehberlerine verdiği destek ve başarılı çalışmaları nedeniyle Türkiye Otelciler Birliği'ne ve Başkanı Sinan Babila'ya; turizme geçen emeği nedeniyle eski Turizm

Müsteşarı ve eski İstanbul İl Turizm Müdürü Yalçın Manav'a teşekkür plaketleri sunuldu.

Geceye katılanlar, Hititler filminin fragmanını, DDF tarafından hazırlanan tanıtım filmi ve "Gezginlerin Gözünden Türkiye" konulu multivizyon gösterisini keyifle izlediler.

Crossroads için ne dediler:

"Fevkalade yararlı ve başarılı buldum. Çok büyük bir hizmet gerçekleştirecek. Bugüne kadar turist rehberlerinin turizm dünyasında hak ettiği yeri alamadıklarına inanıyordum. Crossroads PR çalışması açısından önemli bir boşluğu dolduracak."

Nedret Koruyan

Turizm Yatırımcıları Derneği Genel Sekreteri

"İnceledim ve çok yararlı buldum. Uzun ömürlü olmasını diliyorum."

Rıza Epikmen

TÜRSAB Genel Sekreteri

"Birçok medeniyete beşiklik eden Anadolu'muzu dünyaya tanıtmak için hazırladığınız dergiyi çok başarılı buldum. Dergide sürükleyici bir dille anlatılan tarihi mekanlar ve mitolojik öyküler, fotoğraflarla birlikte güzel bir ürün ortaya çıkarmış. Türk turizminin önemli bir ayağı olan rehberlerimiz, turistler ile birebir ilgilenerek ülkemizin tarihi ve kültürel zenginliklerini anlatmada büyük rol oynamakta. Hazırladığınız Crossroads Dergisi'yle yaptığınız hizmetlere bir yenisini daha eklediniz. Dergiyi çıkaran tüm ekibi kutlayarak, başarılarının devamını dilerim."

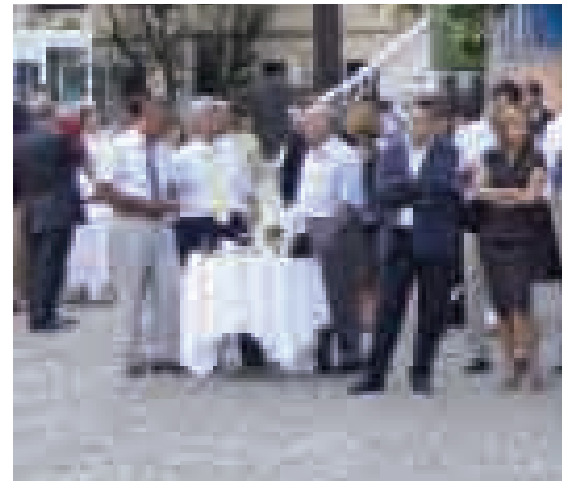
Sinan Babila

TUROB Başkanı

"Arkeoloji Müzesinin avlusunda Crossroads dergimizin tanıtımı adına yapılan çok kaliteli, nezih bir toplantı yaşadık. Emeği geçen Başkan Şerif Yenen ve tüm yönetim kurulu arkadaşlarımıza sonsuz teşekkürler."

Ayşe Yazgan

Turist rehberi

TÜROB Başkanı Sinan Babila'ya desteği nedeniyle turist rehberleri teşekkür etti.

"Derginin tanıtımı için Salı akşamı verdikleri, atmosferi son derece güzel kokteyl ve asıl amacı biz rehberleri bir araya getirme ve bünyemizi güçlendirmek olan çabaları için kendilerine teşekkür ediyorum."

İrfan Bıyık
Turist rehberi

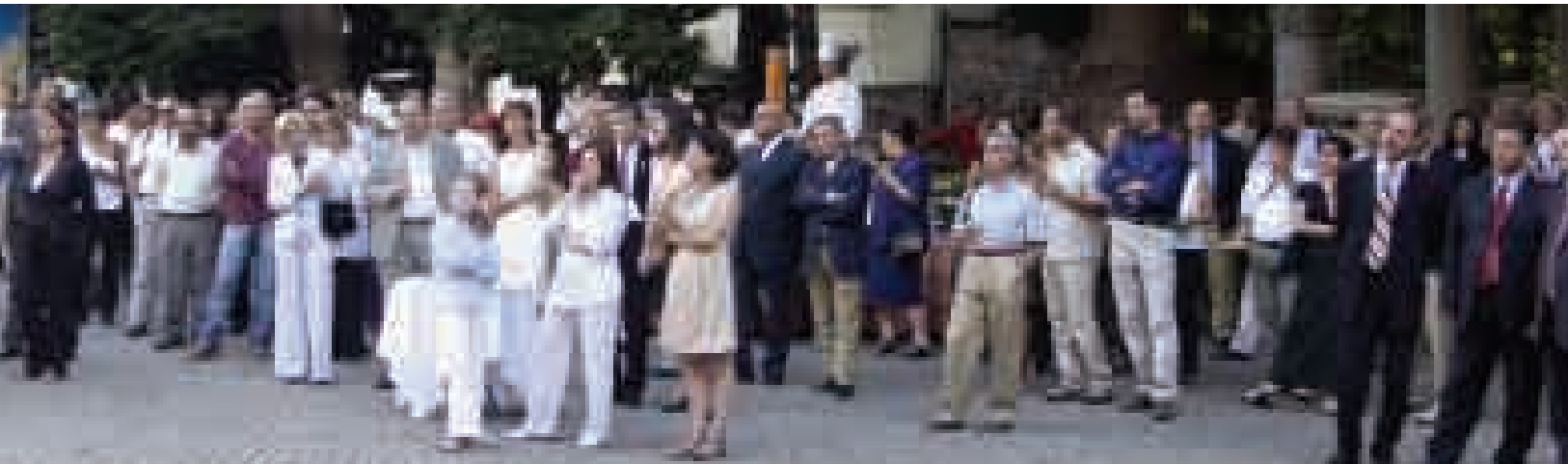
"Birçok medeniyete beşiklik etmiş Anadolu'yu, kimse siz rehberlerden daha iyi 'bilemez'!

Sizlerin çok iyi bildiği bir şey daha var ki o da bu ülke toprakları üstünde yüzlerce mitolojik öykü, tarihi mekan var. Türkiye medeniyetlerin buluştuğu kavşak olmasına kavşak, ama keşke o kadar güzel hazırlanmış derginizin adı mitolojimizden, tarihi mekanlarımızdan biri olarak seçilseydi. Adı dışında her şey çok güzel olmuş. Elinize sağlık.."

Kerem Köfteoğlu
TUYED (Turizm Gazetecileri ve Yazarları Derneği) Başkanı

Teşekkür

Kapılarını turist rehberlerine açan İstanbul Arkeoloji Müzesi yetkililerine, ses düzenini kuran Miniaturk'e, TÜROB adına kokteyli üstlenen Kervansaray, Armada, Çırağan Palace Kempinski, Blue House, Golden Tulip, Topkapı Eresin, Büyük Şahinler ve Eyfel otellerine, TÜROB Başkanı Sinan Babila'ya, TÜROB Başkanı Hüseyin Şahin'e ve gecemizi sunan Süha Uyar'a sonsuz teşekkürler.

Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu ile Ege gezisi

Kültür ve Turizm Bakanlıklarının birleştirilmesinin ardından bu göreve getirilen Erkan Mumcu'nun, görevi devralmasının hemen ardından gerçekleştirdiği Ege gezisine, Bakanın daveti üzerine TUREB Başkanı Şerif Yenen de katıldı.

21 Mayıs'ta İzmir'den başlayan ve Antalya'da biten bir haftalık gezi sırasında, Bakan ile müze ve ören yerlerinin durumu görüşülerek, rehberlerin bu konudaki görüş ve önerileri iletildi.

Gezi kapsamında Denizli ilindeki Laodikeia antik şehrinin kazı çalışmalarının açılışı da yapıldı. Açılışa Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hasan Kazdağlı da katıldı.

TUREB-TÜRSAB Toplantısı

Rehberlerle acenteler arasındaki ilişkiyi ve yaşanan sorunları görüşmek üzere 18 Haziran 2003 günü TÜRSAB Genel Sekreteri Rıza Epikmen ve Yönetim Kurulu Üyesi İnci Tan ile bir toplantı yapıldı.

Toplantıya TUREB adına Yürütme Kurulu üyesi ve İZRO Başkan Yardımcısı Hüsnü Ovacık, yine TUREB Yürütme Kurulu üyesi ve İRO Başkan Yardımcısı Nur Öztürk ve mali müşavir Orhan Öztürk katıldı.

Toplantıda TUREB temsilcileri, yeni iş yasaasının işveren ve çalışanlar arasında iş sözleşmesini zorunlu hale getirdiğini ve TÜRSAB'ın bu konuda üyelerine duyuru yapması gerektiğini, aksi takdirde önümüzdeki günlerde bazı seyahat acentelerine dava açılabileceğini belirttiler. TÜRSAB adına toplantıya katılan Genel Sekreter Rıza Epikmen, konuyu hukuk müşavirlerine inceleterek gerekeni yapacaklarını belirtti. Toplantıda ayrıca, sözleşme konusunun sadece hukuki bir zorunluluk ve rehber ücretlerinin ödenmemesine ilişkin bir belge olmayıp, kaçak rehberlik ve taban ücret uygulaması başta olmak üzere her türlü denetime esas olacak bir belge

Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu Ege gezisinde Laodikeia kazısının açılışını yaptı.

olduğu ve yasalara uygun çalışan seyahat acentelerinin de desteklendiği ifade edildi. Ancak TÜRSAB temsilcileri konuya sıcak bakmadıklarını belirttiler.

Toplantıda kaçak rehberlik konusu da ele alındı. Bu konuyla ilgili taraflar sıkıntılarını paylaştılar.

TÜRSAB Yönetim Kurulu üyesi İnci Tan'ın, bir çok alanda "uzman" rehber bulamadıklarından yakınması üzerine kendilerine uzmanlık alanı olan rehberleri listeleme çalışması içinde bulunduğu, bu konuda TUREB'e müracaat edilebileceği belirtildi.

TUREB Yürütme Kurulu toplantısı yapıldı

TUREB Protokolü gereği yılda en az iki kez toplanması gereken TUREB Yürütme Kurulu, 1-2 Haziran tarihlerinde Antalya'da AKREDER'de toplandı. 28-29 Kasım tarihinde yapılan son TUREB YK toplantısından itibaren geçen sürenin değerlendirildiği toplantıda, Nihat Bulut'tan boşalan TUREB Yürütme Kurulu Başkan Yardımcılığı görevine AREB Başkanı Recep Özbay seçildi.

Dikkat!

"Bu yıl nasıl olsa çalışmayacağım, bu yüzden vizemi yaptırmama gerek yok" diye düşünenlerin dikkatine!

Bildiğiniz gibi 2 yıl üst üste vize yaptırmayan rehberlerin rehberlik kimlik kartları T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığınca iptal edilmektedir. Her yıl vize işlemleri için gerekli belgeler arasında "bir önceki yılda katıldığı seminerleri gösterir belge"nin de ibraz edilmesi istenmektedir. Yani vizenizi yaptırsanız da yaptırmazsanız da, bir sonraki yılın vizesi için her yıl en az üç seminere kayıt yaptırıp katılmak durumundasınız.

Bu yüzden 2003 yılı vize işlemleri için seminer kaydınızı yaptırmadıysanız, 2004 yılı vizeniz için mutlaka 2003 yılının Kasım-Aralık aylarında yapılacak seminerlere kaydınızı yaptırıp katılmanız gerekmektedir.

Bunun için en geç Eylül 2003 tarihine kadar bağlı bulunduğunuz oda ya da derneğe başvurunuz. 2003 yılı seminerlerine hâlâ kayıt yaptırmayan meslektaşlarımıza önemle duyurulur.

Yeni rehberlik taban yevmiyeleri belirlendi

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen ve 1 Temmuz 2003 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 2003 yılının ikinci altı ayında uygulanacak ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığınca da acenteler tarafından net olarak ödenmesi uygun görülen rehberlik taban yevmiyeleri aşağıdadır:

Batı Anadolu	140.000.000 TL	83 Euro
Doğu Anadolu	193.000.000 TL	114 Euro
Tam gün şehir turu	86.000.000 TL	51 Euro
Yarım gün	52.000.000 TL	31 Euro
Gece turu	52.000.000 TL	31 Euro
Transfer	44.000.000 TL	26 Euro

Dikkat:

- Bu rakamlar "net" olup, vergi mükellefi olduğunuz takdirde fatura keserken üzerine % 18 KDV eklemeniz gerekmektedir.
- Bu yevmiyeler tabandır. Her acente bu yevmiyeleri net olarak ödemek zorunda olduğu gibi rehber meslektaşların da bu yevmiyelerin altında tur almaması zorunludur.

Rehber olarak acentelerle belirlenmiş tur yevmiyelerinin altında çalışmamak kısa vadede size para kaybettiriyor gibi gözükse de uzun vadede hem size hem de diğer meslektaşlarınıza saygınlık ve daha çok para kazandıracaktır. Unutmayın ki, bir acentenin bir grubu rehbersiz tura göndermesi yasal olarak mümkün değildir.

Herhangi bir acenteden iş alırken, günlük yevmiyeyi, tur programını, gezilecek müze ve ören yerlerinin tam listesini net olarak konuşmak ve bir mutabakata varmak zorundasınız.

Belirlenmiş yevmiye ile çalışan rehberlerin sayısı arttıkça ve yevmiyelerin pazarlık konusu yapılamayacak bir husus olduğu anlaşıldıkça, acenteler de tur maliyetlerini hesaplarken rehberlik yevmiyelerini daha ciddi olarak değerlendireceklerdir.

Akşam üzeri Antalya'da yaşayan İRO'nun eski Başkanı Biçen Orak ve Almanca şef rehberler ile toplanılarak Antalya'daki oda-laşma çalışmaları hakkında bilgi verildi ve ne tür bir destek sağlayabilecekleri yönünde görüşme yapıldı.

Toplantının ikinci gününde Yürütme Kurulu üyeleri Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürü Osman Siviloğlu ile Turizm Sorumlu Vali Yardımcısı Cevdet Ekmekçi'yi ziyaret etti. Ziyaretlerde Antalya'da düzenlenecek olan zorunlu hizmet içi eğitim seminerlerinin uygulaması görüşülerek, bu konuda işbirliği yapılması noktasında mutabakata varıldı. Görüşmelerin diğer konuları Antalya'da yaşanan yoğun kaçak rehberlik sorunu ve Antalya'da rehberler odasının kurulması idi. Her iki konuda da işbirliğine hazır olduğu ve birlikte çalışabileceği ifade edildi.

TUREB Yürütme Kurulu bu kez Antalya'da toplandı.

Kırlareli buluşması (Dupnisa Mağarası)

Türkiye ve Bulgaristan ortak mirasının tanıtımı projesi

Ortak projede bugüne kadar Bulgaristan'da TUREB temsilcilerinin de katıldığı 2 toplantı ve Kırlareli gezisi yapıldı

Bulgaristan-Türkiye STK Ortaklık Toplantısı

Bulgaristan-Türkiye Sivil Toplum Kuruluşları Ortaklık Toplantısı

Bulgaristan'da faaliyet gösteren "The Open Society Foundation" (OSF) tarafından 14-16 Temmuz tarihlerinde Sofya'da Bulgaristan-Türkiye Sivil Toplum Kuruluşları Ortaklık Toplantısı yapıldı. Toplantıda öncelikle bugüne kadar gerçekleştirilen projeler değerlendirilerek Bulgaristan ve Türkiye'de bulunan sivil toplum kuruluşlarının ortaklaşa gerçekleştirebilecekleri yeni proje önerileri üzerinde görüşüldü. TUREB adına toplantıya katılan Şerif Yenen, insanları kaynaştırma, hoşgörüyü geliştirme, kültürler arası bilgi alışverişini gerçekleştirme gibi özelliklerinden dolayı turizmin bu türden projeler için en uygun zemin olduğunu ifade ederek, şu önerileri sundu: Turizm profesyonelleri ve rehberler

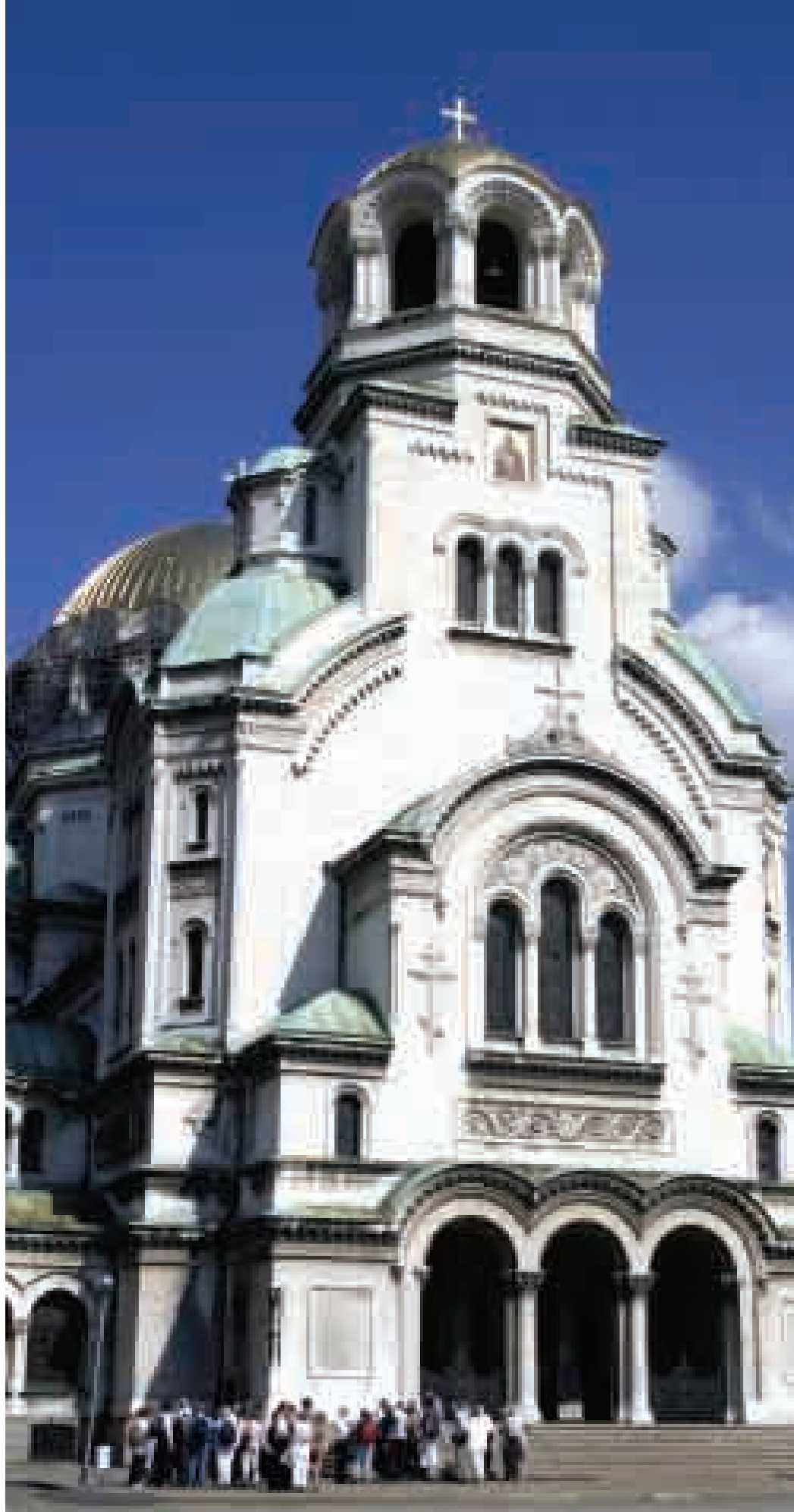
arasında karşılıklı eğitim gezilerinin düzenlenmesi; rehberlerin rehberlerle, otelcilerin otelcilerle, acentecilerin acentecilerle bir araya geleceği karşılıklı know-how toplantılarının düzenlenmesi; Crossroads dergisinin Bulgarca olarak yayımlanması; ortak web sitesi ve CD-ROM hazırlanması; ortak rehberlik kitaplarının basımı, kültür turizminin teşvik edilmesi gibi turizm projelerinin geliştirilmesi; şenlikler, festivaller, kültürel etkinlikler gibi ortak turizm etkinliklerinin organize edilmesi; ortak harita ve broşürlerin hazırlanması; fuarlarda ortak tanıtım standlarının kurulması; tarihi eserlerin restorasyonu; ortak ülke tanıtım projelerinin oluşturulması.

Bundan sonraki aşamada, bugüne kadar gerçekleştirilen projelerin değerlendirilmesi sonucunda desteklenecek yeni proje önerileri belirlenecek.

Kırklareli'nin turizm değerleri ortaya çıkarılıyor

Türkiye ve Bulgaristan turizmine katkıda bulunmak amacıyla, Bulgaristan Vatandaş İnisiyatifleri Tanıtım Derneği ile hazırlanan ortak projenin ikinci ayağı 20-23 Haziran tarihlerinde Kırklareli'de gerçekleştirildi. Kırklareli buluşmasına TUREB'ten Başkan Şerif Yenen, üyeler Ayşe Avcı ve Ziya Ersoy katılırken, Bulgaristan heyetinde Bulgaristan Vatandaş İnisiyatifi Yöneticisi Daniela Bozhinova, Bulgaristan-Türkiye Dostluk Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Penka Gyuzeleva, Bulgaristan Bilim Adamları, Arkeologlar Derneği üyesi Nikola Damianov, Gravis adlı inşaat şirketinden Rosen Bozhinov, seyahat acentesi sahibi Burgaz Turizm Odası eski üyesi Paun Paunov yer aldı. Kırklareli Valisi Ali Serindağ tarafından ağırlanan heyete görüşmeler ve gezi süresince Vali Yardımcısı Erdoğan Özdemir eşlik etti. Ayrıca İl Kültür ve Turizm Müdürü Bülent Dizdaroğlu, Şube Müdür Vekili Zekeriya Kurtulmuş ve İsmet Kaya heyetle yakından ilgilendiler. Gezide Kırklareli ilinin turizm değerleri fotoğraflandı. Proje ile Kırklareli ilinin turizm değerlerinin bakımı, restorasyonu ve tanıtımının yapılması hedefleniyor. İlk somut adım olarak Kırklareli ilini tanıtan bir broşürün hazırlanmasına karar verildi. Bu görevi TUREB üstlendi.

Bulgaristan-Türkiye STK Ortaklık Toplantısı katılımcıları Bulgaristan'da Alexander Nevski Katedrali'ni ziyaret ettiler.

TUREB ve REVAK Kapadokya semalarında

Kapadokya'da yapılacak balon gezileri REVAK'a maddi destek sağlayacak. Ez Air ile TUREB ortak bir tanıtım faaliyeti yürütmek üzere anlaştı. Bu anlaşma doğrultusunda Ez Air gezi amaçlı çalıştırdığı balonun üzerine TUREB ve REVAK logoları yerleştirdi. TUREB üyesi rehberler ise Ez Air'i gruplarının yapacağı balon gezilerinde destekleyecekler. Kapadokya'yı bugüne kadar yerden gezen ve tanıtan rehberler için keyifli bir deneyim olması bir yana; projeye verilen destek, **REVAK**'ı ve **TUREB**'i güçlendireceğinden turist rehberlerinin gerekli ilgiyi göstereceği kuşkusuz.

Ez Air - Hasan Ezel

Tel: (384) 341 70 96 - 532 70 45

GSM: (532) 462 21 31

TUREB

TUREB ve REVAK İÇİN DAHA GÜÇLÜ DESTEK!

TUREB Başkan Vekili Özbay: "Özel ilgi ve kültür turizmi öne çıkmalı"

Amasya Tamimi'nin 84. yıldönümü nedeniyle, 31 Mayıs Cumartesi günü Ankara'da düzenlenen "Amasya-Bilgi Şöleni" kapsamında, "Kültür-Turizm-Eğitim" konulu bir panel yapıldı. Panel konuşmacı olarak katılan TUREB Başkan Vekili Recep Özbay konuyla ilgili olarak özetle şunları söyledi:

"Bugünlerde bir dönüm noktasındayız; turizmi canlandırarak, yeni bir yapıyı kavuşturabilecek bir hamle arayışı içindeyiz. Kültür varlıklarını ve değerlerini turizm ürünü olarak nasıl değerlendirebileceğimizi tartışıyoruz. Kültürel varlıkların ve değerlerin turizme kazandırılabilmesi, ülkemiz açısından hem sosyal, hem de ekonomik yönden büyük yararlar sağlayacaktır. Anadolu'nun eşsiz potansiyeli dikkate alındığında, kültür turizminde gelinecek noktada istediğimiz yerde olmadığımız da bir gerçekliktir.

Bize göre, ülkemizin dünya ile rekabette en önemli şansı turizmdir. Bu şansı kullanırken de, öne çıkması gereken alan özel ilgi ve kültür turizmidir. Özellikle son dönemlerde "2. Turizm Hamlesi" adı altında dile getirilen 50-60 milyon yabancı turist ve 50 milyar \$'lık turizm girdisini sağlayabilmemiz, turizmde özel ilgi ve kültür turizmini öne çıkarmamızla mümkün olacaktır.

Kültür ve turizmi bizler etle tırnak gibi görüyoruz. Daha önceleri yetki sorunları nedeniyle kültür turizmi yeterince geliştirilemiyordu. Belki de şikayet dönemi artık sona erecek, kültürel varlıkların ve değerlerin turizme kazandırılması yönünde kalıcı adımlar atılabilecektir. Bugün gelinecek noktada; özellikle müzelerimiz tarihi eserlerin depolandığı mekanlar durumundadır. Aynı biçimde ören yerlerimiz de klasik ziyaret anlayışı dışına çıkamamıştır. Bizce, müze ve ören yerleri "obje merkezli" değil "insan, yani ziyaretçi merkezli" yerler haline dönüştürmelidir. Bunun yolu bilimsel, dünya ile entegre bir çalışma programından geçmektedir.

Ancak, kültürün ve kültürel varlıkların turizm sektöründe kullanılmasında, iki ölçüt hiç göz ardı edilmemelidir: "Bilimsellik" ve "Profesyonellik". Söz konusu değerlerin turizm ürünü haline dönüştürülmesi sırasın-

da değerlerini yitirmemeleri ve dejenere olmamaları açısından bilimsel bir anlayış içinde geliştirilmeleri ve bir sonraki aşamada da profesyonelce turizm aksiyonu içinde kullanılmaları gerekmektedir. Turizm unsurlarının her biri öncelikle kendi alanının uzmanıdır. Toplu bir ürünün oluşturulmasında ekip çalışması zorunludur.

Kültürü pazarlarken öncelikli hedef sürüm olmamalıdır. Değerli olan her şeyin bedeli de ona göre olmalıdır. Örneğin, Kapadokya'daki Karanlık Kilise'ye günde 20.000 kişi girmemelidir. Giriyor ise, maddi karşılığı da ona göre olmalıdır. .

Amasya'nın bu genel düşünceler doğrultusunda, bir "Müze-Kent" olabilmesi yönündeki çabaları destekliyoruz. Amasya gerçekten de Anadolu tarihi açısından çok özel bir kenttir. 7500 yıllık kent tarihi içinde onu aşkın medeniyete ev sahipliği yapmış bir coğrafya dünya ölçeğinde bulunmaz bir değerdedir.

Ancak, turizm aksiyonunun "olmazsa olmazları" vardır. Bunlar öncelikle ulaşım, konaklama, yeme-içme ve eğlence başlıklarında toplanabilir. Dikkat ederseniz bu maddeler arasında henüz kültürel-tarihi ve doğal değerler yoktur. Bu konulardaki düzenlemelerin başarılı olmasıyla hedef aldığınız alana yatırım yapabilirsiniz.

Gerçekçi davranmamız gerekiyor: Amasya tek başına bir ürün, bir turizm destinasyonu olamaz. Bir ürünün parçası olabilir. Sadece Amasya'yı konuklarınıza göstermek üzere yola çıkamazsınız, bu çok özel olur. Kuzey Anadolu ve Doğu Anadolu turlarının geçiş noktasında bulunması nedeniyle, bu turlar içinde Amasya'ya bir geceleme olanakları yaratılarak en azından 80'li yıllarda olduğu kadar kültür turizminden pay elde edilebilir. Amasya'nın kendine özgü kültürel değerlerinin pazarlanabilmesi ile bu geceleme sayısı belki ikiye çıkartılabilir. Biz Tokat'ın da bu konsept içinde bir alternatif olabileceğine inanıyoruz. Çorum - Amasya - Tokat üçgeninin bu kapsamda değerlendirilmesinin yolları aranabilir. Diğer bir sorun da, Amasya için turizm yatırımı yapacak girişimcilerin bulunmasıdır. Bu yatırımların uzun vadeli, çevre uyumlu ve aynı

zamanda turizm istihdamı yaratma özelliği olmalıdır.

Öneriler

1. Amasyalı Ünlüler Müzesi kurulabilir: Amasya, örneğin "Krallar Kenti", "Şehzadeler Kenti" gibi tanımlamalarla anılır. Tarih içinde Amasya'da doğmuş ve ikamet etmiş ünlülerin yer aldığı bir müzenin oluşturulması bu değeri ortaya çıkaracaktır. Bu tür bir müze sadece kişilerin büstü ve ona ait bir metinden oluşmamalıdır. Dünyadaki örnekler de dikkate alınarak, konuklara daha yaşanılan bir ortam sağlanmalıdır.

2. Amasya'da Osmanlı ev mimarisi teşvik edilebilir: Kentte bir otantik dokunun oluşturulması için Osmanlı sivil mimarisi teşvik edilmelidir. Bunu sadece turizm amaçlı değil, kültürel bir olgunun yaşaması ve Amasyalılar için yapmak gerekir. Bu düzenleme ile turistik ilgi kendiliğinden gelişecektir. Örneğin, bu mimari yapı ile paylaşımcı komşuluğun örneği sahnelenebilir.

3. Eğitim etkinlikleri: Turizm bilinci yaratmak ve turizmi daha doğru anlayabilmek için, Amasyalılara bir program dahilinde eğitim etkinlikleri düzenlenebilir. Bu programlar daha çok sektör temsilcilerinin katılımı ile yürütülmelidir.

4. Roma Su Kanalları (Ferhat ile Şirin su kanallarının) çekici hale getirilebilir

5. Kral mezarları ziyarete uygun hale getirilmeli

6. Kent ışıklandırması yaygınlaştırılmalı, kentin tepeden görünümünü izlemek için otobüsle ulaşılabilecek noktalar belirlenmeli ve düzenlenmeli

7. Darüşşifa yenilenerek değerlendirilmeli

8. Sanatsal aksiyonlar için cazibe merkezi haline getirilmeli: Kentin yerleşim ve mimari özelliği öne çıkartılarak, Amasya örneğin sinema ve televizyon çalışmaları için sanatsal bir cazibe alanı haline getirilebilir.

9. Festivaller daha katılımcı bir anlayışla kutlanmalı

10. Eko-turizm çalışmaları ve bağ-bahçe ziyaretleri yapılabilir

11. Amasya'nın önemli sembollerinden biri olan Yeşilirmak'ın turistik etkinlikler için kullanımına yönelik projeler geliştirilebilir. Örneğin, sandal sefaları vb.

12. Hamam kültürü, turistik yapı içine değerlendirilebilir

13. Amasya'nın Amasya Tamimi ile başlayan ve Türkiye Cumhuriyeti'ne giden yol-daki değeri yansıtması

“Düşünen Sivil Toplum: Felsefi Yaklaşımlar-Açılımlar”

Sekreteryası Tarih Vakfı tarafından yürütülen ve Heinrich Böll Vakfı tarafından desteklenen STK Sempozyumları dizisinin on üçüncüsü “Düşünen Sivil Toplum: Felsefi Yaklaşımlar-Açılımlar” başlığıyla 27-28 Haziran 2003 tarihlerinde 122 kurumu temsil eden 193 kişinin katılımıyla Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryumu’nda gerçekleştirildi.

TUREB’ten Gülin Pazaroğlu’nun katıldığı Sempozyum’un ana konuşmasını Prof. Dr. İoanna Kuçuradi yaptı. Kuçuradi, kavramları açık kılmanın önemli olduğunu, ülkemizde STK kavramından devlet kurumu olmayan kurumların anlaşıldığını, bu anlamıyla devlet ve yurttaş kavramlarının karşıt taraf gibi algılandığını belirtti. Sivil toplumun son derece karmaşık bir kavram olduğunu ve ilk olarak Aritoteles’te karşımıza çıktığını vurgulayan Kuçuradi, politik toplumun, yurttaşların kararlara katılmasıyla bağlantılı olduğunu belirtti. Kuçuradi günümüzde yurttaşlık kavramının herkesi içerdiğini, bu kişilerin hepsinin toplumsal işbölümünde yer alan kişiler olduğunu, toplum kavramının ise bulanık bir kavram olmasından dolayı, söz konusu kavramdan hukuksal olarak düzenlenmiş ilişkiler bütünü anlamak gerektiğini belirtti. Kamu kavramının ise “herkesle ve her biriyle olan ilgi”yi içeren bir kavram olduğunu belirten Kuçuradi, kamusal alanın bu bağlamda oluştuğunu dile getirdi. Devleti; kişileri, yurttaşları birbirine karşı koruyan organlar bütünü olarak tanımlayan Kuçuradi, demokratikleşmenin yurttaşların insan haklarına dayalı olarak yetiştirilmesiyle ancak mümkün olabileceğini ileri sürdü.

Kuçuradi sivil toplum kuruluşlarını, insan haklarına dayalı olarak kamu hizmeti veren; hukuksal bağlamda kurulan ve çalışan; herkesi ilgilendiren konularda bilgiye dayalı bir biçimde kamu hizmeti veren kuruluşlar olarak tanımladı.

Açılış oturumunun ardından, Sezai Hazır’ın başkanlığında “Birey-Sivil Toplum-Sivil Toplum Kuruluşu İlişkisi”, Betül Çotuksöken’in başkanlığında “Bilgi-Sivil Toplum-Sivil Toplum Kuruluşu İlişkisi” ve Alper Akyüz’ün

başkanlığında “Kamusal Alan ve Sivil Toplum Kuruluşları” başlıklı oturumlar yapıldı. Oturumların ardından beş farklı başlık altında gerçekleştirilen atölye çalışmalarının sonuçlarının sunumu yapıldı.

Sefer Araboğlu TUREB’i ziyaret etti

Mustafa Akkaya’nın ardından Ayasofya Müzesi Müdürlüğü’ne atanan Sefer Araboğlu 10 Haziran’da TUREB’i ziyaret etti. Ziyaret sırasında Ayasofya Müzesi’nin durumu görüşüldü ve TUREB olarak müzeler hakkındaki görüşlerimiz iletildi.

Kültürel Hediye Eşya Tasarım Yarışması Ödül Töreni

Kültür ve Turizm Bakanlığı’na bağlı DÖSİM (Döner Sermaye İşletmeleri Müdürlüğü) tarafından açılan Kültürel Hediye Eşya Tasarım Yarışması’nda dereceye girenlere ödülleri 26 Haziran’da İstanbul’da yapılan bir törenle verildi. Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu tarafından açılışı yapılan törene ve sergiye TUREB’i temsilen Başkan Şerif Yenen katıldı. Ödül töreninin ardından Tarih Vakfı’nın da katılımıyla Darphane-i Amire’de Bakan’la yapılan toplantıda, Darphane’nin turizme kazandırılması konusunda görüşme yapıldı. Bina halen Tarih Vakfı tarafından kullanılıyor.

“Türkiye-Avrupa Turizm Endüstrisi İlişkileri, Yeni Turist Profilleri, Tur Operatörlüğünde Yeni Trend ve Ürünler” sempozyumuna Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu da katıldı.

“Türkiye-Avrupa Turizm Endüstrisi İlişkileri, Yeni Turist Profilleri, Tur Operatörlüğünde Yeni Trend ve Ürünler”

Avrupa’nın en büyük turizm dergilerinden biri olan FVW International ile Turizm Araştırma ve Strateji Merkezi tarafından 12 Haziran tarihinde Antalya’da organize edilen sempozyuma TUREB Başkanı Şerif Yenen katıldı. Sempozyum FVW’den Klaus Hildebrandt’in açılış konuşmasıyla başladı. Ardından ATSO Başkanı Menderes Türel, Antalya Valisi Alaaddin Yüksel ve Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu birer konuşma yaptılar. Sempozyumda, “Alman Tatil Pazarı Açısından Türkiye’nin Perspektifleri”, “Avrupa’nın Farklı Pazarları-Türkiye’ye Yönelik Farklı Talep ve Perspektifler Sunuyorlar mı?”, “Entegre Turizm Holdingleri Açısından Türkiye-Turistik Ürünlere ve Yatırım Ülkesine Yönelik Talepler”, “Alman Pazarı ve İletişim” ve “Hava Yolları: Türkiye’ye Yönelik Tatil Uçuşları Perspektifleri” başlıklı sunumlarla, “Almanya-Türkiye Spesyalistleri-Büyük Entegre Turizm Holdingleri Yanında Nasıl Bir Rol Oynuyorlar” ve “Hotel Forumu: Türkiye’nin Tümü Her Şey Dahil Tatil Kulübü mü Olacaktır?” konulu panel-ler yapıldı.

Turist rehberi sürdürülebilir turizm için ne yapabilir?

Derleyen: Ülfet Taylı

WFTGA (Dünya Turist Rehberleri Birliği) son yıllarda yaptığı toplantı ve atölye çalışmalarında sürdürülebilir turizm açısından insanların düşünce ve davranışlarını etkilemenin, duyarlı alanların korunmasına yönlendirmenin önemine dikkat çekiyor ve turist rehberlerinin bu konuda temel bir rol oynayabileceklerini vurguluyor. WFTGA ve Green Globe 21 işbirliği, çevre duyarlı kuruluşların profesyonel turist rehberleri tarafından da desteklenebilmesinin önünü açacak.

Turist rehberleri, seyahat edenlerle tarihi ve kültürel miras arasında bağ kurarlar, onların doğal ve toplumsal yaşamı geçmiş ve bugünü ile anlamalarına yardımcı olurlar. Turizm sektörünün belki de insanla, çevresel, toplumsal kültürel ihtiyaçlarla ilişkili ayağını rehberler temsil eder. Ayrıca konuları onlara seyahat edenin davranışını yönlendirebilme olanağını verir. Bütün bu nitelikleri turist rehberlerine sürdürülebilir turizm açısından önemli sorumluluklar yükler.

Turistin ve ev sahibi bölgenin gereksinimlerini karşılarken, olanakların geleceğini de korumayı hedefleyen, kültürel bütünlüğün, uyumun bozulmamasını, doğal kaynakların, kültürel, tarihsel alt yapının tahrip edilmemesini, biyolojik çeşitliliğin korunmasını, bu çabalarla ekonomik gelişmenin eşgüdümlü yürütülmesini öngören yaklaşımlar sürdürülebilir turizm kavramı içinde ele alınmakta. Doğa turizmi, yumuşak turizm, yeşil turizm, özel ilgi turizmi, sorumlu turizm, alternatif turizm, eko turizm gibi adlarla anılan turizm türleri çıkış noktaları göz önüne alınarak sürdürülebilir turizm örnekleri sayılabilir. Sürdürülebilir turizm bir turizm çeşidi değil, daha çok turizmin tüm türleri için geçerli olması öngörülen temel bir yaklaşım.

Türkiye’de uygulanması ise genel ve her bölgeye uygun stratejilerin saptanması, bu çerçevede turist rehberlerinin rolünün belirlenmesi kuşkusuz turizmle ilgili tüm kesimlerin, yetkililerin işbirliğini, uzun ve kısa dönemli çabalarını gerektiriyor. Hatta sektörün kendisi ile sınırlı kalmayıp turistik bölgelerde yaşayan halkın katılımını güçlendirecek mekanizmaları yaratılabilmeye bağlı. Profesyonel turist rehberlerinin ko-

nuya duyarlılıkları da işlerine duydukları saygının bir parçası.

Geçtiğimiz aylarda WFTGA ile Green Globe 21 arasında imzalanan işbirliği anlaşması üye kuruluşların ve profesyonel turist rehberlerinin sürdürülebilir turizm konusundaki duyarlılıklarını artırmayı hedeflemekte. Green Globe 21 dünya ölçeğinde sürdürülebilir turizm ilkelerinin önünü açabilmek, tüketicileri, şirketleri, toplumları bu doğrultuda yönlendirebilmek amacıyla 1992’de Birleşmiş Milletler üyesi 182 ülkenin Rio de Janeiro’da imzaladıkları Agenda 21 çerçevesinde oluşmuş bir kurum. Merkezi Avustralya’da bulunuyor ve hükümetin yanı sıra, endüstri, araştırma kurumları, eğitim kurumları tarafından destekleniyor. Kar amacı gütmeyen kuruluşun tasarım ve yapı standardı, eko turizm standardı, şirketler ve topluluklar tarafından uygulanabiliyor. Bu standartları yerine getirmek isteyen şirket ya da topluluklar için 3 aşamalı bir program öngörülüyor. Birinci düzey “Farkındalık Düzeyi”, ikinci düzey “Hazırlık Sertifikası Düzeyi” ve üçüncü düzey de “Sertifika Düzeyi”. WFTGA ve Green Globe 21 işbirliği, çevre duyarlı kuruluşların profesyonel turist rehberleri tarafından da desteklenebilmesinin önünü açacak.

WFTGA sürdürülebilir turizm açısından turist rehberlerinin aşağıdaki noktaları göz önünde bulundurmasına dikkat çekiyor.

Seyahat edenlerle ev sahibi toplum arasında ilişki kurmak

Turist rehberleri birbirinden farklı kültürlerin gezi boyunca tanışmasına, kaynaşmasına, bazen çatışmasına tanık olur. Ülkeler arasındaki farkları yorumlama, ziyaret edi-

Sürdürülebilir yaklaşımların ortak çerçevesi şöyle belirlenebilir:

- Bölgenin taşıma kapasitesini zorlamayan sınırlı katılım
- Turizmin mekan ve zaman açısından yayılması
- Yavaş ve denetimli gelişme
- Küçük ölçekli turistik işletmelerin desteklenmesi
- Çevreye uyumlu, özgün turizm mimarisinin korunması, geliştirilmesi.
- Yerel halk ve turist arasındaki iletişimde uyum
- Geleneksel ve özgün değerlerin korunması
- Yerel ölçekte turizm planlaması
- Turistik istihdamda yöre halkına öncelik verilmesi.

len yerin özelliklerinin anlaşılmasını sağlama göreviyle karşı karşıyadırlar. Kültürler arası iletişim karmaşık bir süreçtir. Farklı olana özen gösterilmesi her zaman kolayca benimseniveren bir tutum sayılmaz. Yüzlere yıl öncesine dayanan kendi kültürünü başat görme, ötekini göz ardı etme, yok sayma gibi yaklaşımların ötesine geçebilmek kolay değildir. Farklı kültürler farklı kimlikler yaratabilir ve kimi zaman bu kimliği koruma ihtiyacı farklılıklara kıskançlık derecesinde tutunmayı, onları dondurmaya getirir. Oysa farklı kültürlerle kuracağımız iletişim kendi kimliğimizi daha esnek hale getirebilmemizi, başka kimliklere özeni ve sorumluluğu da beraberinde getirebilir. Turizmin bu açıdan kültürler arası iletişime hizmet edebilmesi biraz da turist rehberinin duyarlılığına, farkındalığına bağlıdır.

Seyahatin sonuçlarını en aza indirmek

Her turistik gezi hem doğa, hem de ev sahibi topluluklar üzerinde belirli sonuçlar yaratır. Ziyaret edenin bunun farkında olması, olumsuz sonuçları sınırlayabilmek açısından önem taşır. Sınırlamalar, grubu hayal kırıklığına uğratabilir. Bazen de saygı gösterilmesine karşın, bu sınırlar göz ardı edilebilir, ya da düşünmeden yapılan davranışlarla kurallara uyulmaz. Eğer grup,

gideceği yer, kuralları, bunların neden ve nasıl oluştuğu konusunda iyi hazırlanmışsa onlara uymaktan, rehberlerini izlemekten mutluluk duyacaklardır. Kitle turizminin yapılara, arkeolojik sitelere verdiği zararlardan hep söz ederiz. Belki de asıl önemlisi ziyaretçi sayısının çokluğu değil, bu ziyaretçilerin çok kötü yönetilmesidir. Alınabilecek önlemler, kontrol mekanizmalarının iyi işletilmesi ile verilecek zarar en aza indirilebilir. Turist rehberi kontrol sürecinin bir parçasıdır. Küçük bir grup bile söz konusu olsa sorumlu rehberlik anlayışı iyi yönetmeye örnek oluşturur. Profesyonel rehberlerin liderlik ettiği grupların iyi ve sorumlu davranacakları gösterilmiş olur.

Kültürel tanıtımlarda olabildiğince doğru yorumlama ve yanlış yapmama

Profesyonel turist rehberi bir yanıla kültürel mirasımızın tanıtımını, hatta reklamını da yapar. Anlatılan hikaye ve efsaneler grubu eğlendirir, tat verir, ardından verilecek bilginin daha kolay algılanmasını sağlar, ancak rehber bu mirasın gerçeğe olabildiğince yakın yorumlanmasından sorumludur. Gerçek ise daima görelidir; yere, zamana, kişisel inançlara bağlıdır. Yeni araştırmalar, keşifler, gelişmelerle değişebilir. Bu nedenle kültürel ve tarihsel mirasın yorumunda siyah ve beyaz yerine, grilerden söz etmek doğrudur. Gerçeğe en yakın çerçeveyi oluşturabilmenin koşullarından birisi kuşkusuz bilgiyi sürekli güncelleyebilmektir. Diğerleri ise kimi zaman ülkemiz hakkında daha önce bilmediğimiz gerçeklerle ya da önyargılarımızla yüzleşebilmemizi gerektirir. Eğitim ve yetişme süreci aynı zamanda profesyonel turist rehberinin bu güveni oluşturabilme sürecidir.

Ekonomik sonuçların ve ülke yönetimine yansımalarının farkında olma

Turizm sektörü Türkiye için artık temel sektörlerden biri ve uluslararası pazarda önemli bir rekabet avantajı sunuyor. Ayrıca diğer sektörleri de tetikleme özelliğine sahip. Ancak turizmin yaşadığı hızlı büyümenin maliyeti de göz ardı edilemez. Türkiye son 50 yıl içinde ormanlarının yarıya yakın bir kısmını kaybettiği gibi, sahil şeridinde büyük ölçüde betonlaşmaya da sahne oldu. Gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye'nin turizm sektöründe sürdürülebilir yaklaşımları benimsemesi içinde bulunduğu ekonomik ve küresel koşullarda hiç kolay değil. "Sürdürülebilir gelişme"

ilkelerine bağlanabilecek turizm yaklaşımları her şeyden önce dengeli refah dağılımını öngörüyor. Tüm bu olumsuz koşullarda yapılabilecek olan sınırlanması pek de olanaklı gözükmeyen kitle turizmi karşısında "alternatif turizm" potansiyelini güçlendirmek, Güneydoğu Anadolu gibi sahil şeridinde yer almayan bölgeleri öne çıkararak turizmi zaman ve mekan açısından yaymak. Turizm planlamalarının sektörün kendisi ile sınırlı kalmaması, yerli halkın duyarlılığının artırılması, olumsuz sonuçları konusunda etkin kılınması gibi yöntemleri içerebilmesi de bir zorunluluk.

Doğal hayata duyarlılık

İçinde yaşamakta olduğumuz 21. yüzyılda dünyanın bir numaralı sorunu çevre sorunudur. Türkiye de hızla kirlenmekte, atık suların yüzde 98,5'inin hiç artılmadan denizlere, nehirlere verildiği ileri sürülüyor. Profesyonel rehberlerin bir kısmı (örneğin Kıbrıs Rum Kesiminde) çevre korunmasında çok aktif rol oynuyorlar. Türkiye turizminin alternatif yaklaşımlara açılması, eko, kültür ve diğer özel ilgi turizminin yaygınlaşması bir yanıla turizmin ülke çapında yaygınlaşması demek. Böylece turizmin çeşitlendirilmesi, kıyı bandı boyunca lineer gelişen ve yoğunlaşan kitle turizminin aksine, ülkenin iç ve diğer kısımlarını turizme açacak. Diğer yandan ise yeni kullanıma açılan, el değmemiş kaynakların tüketilme tehlikesi gündeme gelecek. Kısacası sürdürülebilir gelişim ve turizm, alternatif türler de söz konusu olduğunda gözden hiç uzak tutulmaması gereken bir kavram.

Green Globe 21'in standartlarını oluştururken dayandığı uluslararası belgelerden biri PATA'nın (Pacific Asia Travel Association) ziyaret edenlere yönelik hazırladığı kimi sorular. Ziyaret edenin ev sahibi topluluğa duyarlılığını artırabilecek bu metinden turist rehberleri de yönlendirdikleri gruplar için kuşkusuz yararlanabilir.

1. Esnek ol.

Seninkinden farklı kültürleri ve pratikleri kabullenmeye hazır mısın?

2. Sorumluluk al.

Ziyaret ettiğin yerin kültürel ve çevresel çıkarlarına açıkça ve etkin biçimde el atan işleri desteklemeyi seçtin mi?

3. Ev ödevini yap.

Ziyaret etmeyi planladığın insanlar ve yer-

ler hakkında onları gücendirecek ya da yaşadıkları çevreye zarar verecek masum şeylerden kaçınabilmek için herhangi bir araştırma yaptın mı?

4. Farkında ol.

Tatiller, kutsal günler ve ziyaret ettiğin yerin dinsel, toplumsal özellikleri, gelenekleri hakkında bilgi aldın mı?

5. Yerel girişimi destekle.

Ziyaretinde yerel ekonomiye katılmak için, yerel girişimleri destekleyecek herhangi bir adım attın mı? Yerel restoranlarda yemek, ziyareti hatırlatacak yörede yapılmış el sanatı ürünlerden satın almak gibi...

6. Saygılı ve uyumlu ol.

Ziyaret ettiğin yerlerle ilgili kullanımı ve girişi sınırlayan yerel kurallara, çevreye zarar verecek, aşındıracak, değiştirecek davranışların engellenmesine saygılı olmayı istiyor musun?

Kaynaklar:

1. Alternatif Turizm Türlerinin Sürdürülebilirliği, Yrd. Doç.Dr. Gazi UÇKUN- Sakarya Üniversitesi İ.İ.B.F. Turizm İşl. Bl/ Sakarya, Arş.Grv. Oğuz TÜRKAY-Sakarya Üniversitesi İ.İ.B.F. Turizm İşl. Bl/ Sakarya
2. "Türkiye'nin turizm kalkınmasının sürdürülebilir turizm ilkelerine uygunluğu", Doç. Dr. İbrahim Birkan, Başkent Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Turizm Şurası Bildirileri
3. www.greenglobe21.com
4. www.wftga.org

TUREB üyelerine özel fiyatla sağlık sigortası

TUREB ve İsviçre Hayat Sigorta AŞ işbirliği ile TUREB üyeleri çok özel fiyatlarla sağlık sigortası hizmetinden yararlanıyorlar. Üyelerimizin ferdi kaza sigortasını gerçekleştirmesi için işbirliği yaptığımız acente, bu kez sağlık sigortası için 2 ayrı seçenek sunuyor ve her ikisi de cinsiyet ya da yaş ayırımı gözetmeyen özel fırsatlar. Birinci seçenek başvuru sayısının en az 50 kişi olması, diğeri de başvuruların 200 kişiyi aşması durumunda geçerli. 31 Ağustos 2003'e kadar yapılacak başvurular değerlendirme kapsamına alınacak. Başvurularınız için formu doldurarak faksmanız, belirtilen adrese göndermeniz, ya da www.tureb.org.tr/sigorta adresindeki formu doldurmanız yeterli. Belirtilen sayılara ulaşılması durumunda üyelerimizden sağlık beyanları ve ilk ödemeleri alınacak ve süreç başlatılacak.

II. SEÇENEK (Plus B)

Yatarak tedavi teminatı (%100 kapsamlı) anlaşmalı kurumlarda limitsiz, anlaşmasız kurumlarda TTB tarafından belirlenen ücretin 2 katı kadardır.

Kapsam

1 Hastanede en az 24 saat yatarak tedaviyi gerektiren ve TTB asgari ücret tarifesinde belirtilen 149 birimin üzerinde olan durumlar.

2 Refakatçi ve sigortalının oda ve yemek masrafları.

3 Kemoterapi, diyaliz, radyoterapi masrafları 6.000 \$ limitli %100 kapsamlı aştığı durumlarda %60 kapsamlıdır.

4 Yurt dışı yatarak tedavi teminatı 100.000 \$ limitli %80 kapsamlı olup ek primle isteyenlere verilebilir.

5 Doğum ve hamilelik teminatı 1.500 \$ limitli %80 kapsamlı olup 250 \$ ek primle isteyenlere verilebilir.

6 Suni uzuv teminatı 4.000\$ limitli ve %100 kapsamlıdır.

7 Ameliyat malzemesi teminatı vaka başına limitsiz %100 kapsamlıdır.

TUREB üyesinin ödeyeceği miktar (Başvuran sayısının en az 50 olması durumunda)

	Yatarak tedavi primi	Ayakta tedavi primi	Toplam
Kendisi	267 \$	262 \$	529\$
Eş	267 \$	262 \$	529\$
Çocuk (0-18)	149 \$	152 \$	301\$
Çocuk (19-24)	190 \$	192 \$	382\$

TUREB üyesinin ödeyeceği miktar (Başvuran sayısının 200'den fazla olması durumunda)

	Yatarak tedavi primi	Ayakta tedavi primi	Toplam
Kendisi	217\$	213\$	430\$
Eş	217\$	213\$	430\$
Çocuk (0-18)	121\$	123\$	244\$
Çocuk (19-24)	154\$	156\$	310\$

I. SEÇENEK (Plus)

Yatarak tedavi teminatı (% 100 kapsamlı) Türkiye'de anlaşmalı kuruluşlarda limitsiz, anlaşmasız kurumlarda TTB (Türk Tabipler Birliği) fiyatı 2 katına kadar ödenir.

1 Hastanede en az 24 saat yatarak tedaviyi gerektiren ve TTB asgari ücret tarifesinde belirtilen 149 birimin üzerinde olan durumlar.

2 Refakatçi ve sigortalının oda ve yemek masrafları

3 Kemoterapi, diyaliz, radyoterapi masrafları 6.000 \$ limitli % 100 kapsamlı, aştığı durumlarda % 60 kapsamlıdır.

4 Yurt dışı yatarak tedavi teminatı 100.000 \$ limitli % 80 kapsamlı olup ek primle isteyenlere verilebilir.

5 Suni uzuv teminatı 4.000 \$ limitli ve % 100 kapsamlıdır.

6 Doğum ve hamilelik teminatı 1.500 \$ limitli ve % 80 kapsamlı olup 250 \$ ek primle isteyenlere verilebilir.

7 Ameliyat malzemesi teminatı vaka başına limitsiz % 100 kapsamlıdır.

Ayakta tedavi teminatı (% 80 kapsamlı -2000 \$ limitli)

1 Doktor muayene

2 Reçeteli ilaç

3 Tanı amaçlı incelemeler (laboratuvar, röntgen, ultrasonografi, EKG, EEG, EMG, tomografi, MR, mranjio, sintigrafi).

4 Fizik tedavi

5 Küçük müdahaleler (TTB asgari ücret tarifesinde küçük ameliyata giren 149 birime kadar olan her türlü muamele)

6 Medline ambulans

TUREB üyesinin ödeyeceği miktar (Başvuran sayısının en az 50 olması durumunda)

	Yatarak tedavi primi	Ayakta tedavi primi	Toplam
Kendisi	267\$	551\$	818\$
Eş	267\$	551\$	818\$
Çocuk (0-18)	149\$	326\$	475\$
Çocuk (19-24)	190\$	415\$	605\$

TUREB üyesinin ödeyeceği miktar (Başvuran sayısının 200 üstü olması durumunda)

	Yatarak tedavi primi	Ayakta tedavi primi	Toplam
Kendisi	217\$	448\$	665\$
Eş	217\$	448\$	665\$
Çocuk (0-18)	121\$	265\$	386\$
Çocuk (19-24)	154\$	337\$	491\$

Ayakta tedavi teminatı (%80 kapsamlı)

Toplam limit 3.500\$

Doktor	50\$	(vizite başı)
İlaç	50\$	(reçete başı)
Tahlil / röntgen	600\$	(yıllık)
İleri tanı	750\$	(yıllık)
Küçük müdahale	800\$	(yıllık)
Fizik tedavi	500\$	(yıllık)
Medline ambulans	limitsiz	

Her İki Seçenek İçin de Geçerlidir

1 Peşin ödemelerde % 10 indirim uygulanır.

2 Ödeme şekli % 25 peşin, kalanı 5 eşit taksit şeklinde olacaktır.

3 Teklifimizde grup indirimi yapılmıştır.

4 Teklifimiz kişilerin sağlıklı oldukları varsayılarak hazırlanmıştır.

5 Teklifimiz hasar/prim oranının % 100'ün altında ve makul düzeylerde olduğu düşünülmüş olarak hazırlanmıştır.

6 Prim ödemelerinde kullanılacak kur Merkez Bankası Efektif Satış kurudur.

7 60 yaş ve üzeri kişilerin sağlık beyan formları incelendikten sonra primleri tekrar hesaplanacaktır.

8 Doğum ve Hamilelik teminatı 1500 \$ üst limitli ve % 80 kapsamlı olup 250\$ ek primle isteyenlere verilebilir.

9 Daha önceden başka bir şirketten sağlık sigortası olan üyelerimiz İsviçre Hayat Sigorta AŞ tarafından UW formuna göre yapılan değerlendirme sonucu haklarıyla geçiş yapabilirler.

Kasko Başvuru Formu

ARAÇ SAHİBİNİN		
ADI	SOYADI	
İŞ TEL	CEP TEL	FAX
E-MAİL		
ARAÇ BİLGİLERİ		
YAPIM YILI		
MARKASI		
MODELİ		
TİPİ		
KULLANIM ŞEKLİ		
MOTOR HACMİ		
VİTES TÜRÜ		
İL PLAKA KODU		
ARAÇ SATIŞ BEDELİ		
ÖNCEKİ SİGORTANIZ		
ARACINIZ SİGORTALI MI?	HAYIR	EVET
HANGİ SİGORTA ŞİRKETİ:		
SİGORTA BİTİŞ TARİHİ:		
POLİÇE NO:	ACENTE NO:	PLAKA:
ÖZEL BİLGİLER		
YAŞINIZ	EHLİYETİNİZ KAÇ YILLIK	
SİGORTAYA DAHİL OLMASINI İSTEDİĞİNİZ ORJİNAL OLMAYAN SONRADAN TAKILAN RADYO TEYP VAR MI?		
VARSA DEĞERİ VE MARKASI ?		

Anlaşmalı olduğumuz sigorta acenteliği, TUREB üyeleri için çok avantajlı kasko fiyatları sunuyor. İndirim oranları araç bilgilerinin acenteye ulaşmasından sonra belirlenecek. Bu nedenle başvurmayı düşünenlerin en kısa sürede yukarıdaki bilgileri acenteye faks ya da posta yoluyla ulaştırmaları, ya da www.tureb.org.tr adresindeki formu doldurmaları gerekli.

Sağlık Sigortası Başvuru Formu

Seçilen Plan: I II

Aile üyeleriniz için de başvuruda bulunmak istiyor musunuz? Evet Hayır

Eşim için

1. çocuğum için Yaşı: Öğrenim Durumu:

2. çocuğum için Yaşı: Öğrenim Durumu:

3. çocuğum için Yaşı: Öğrenim Durumu:

Adı, Soyadı:

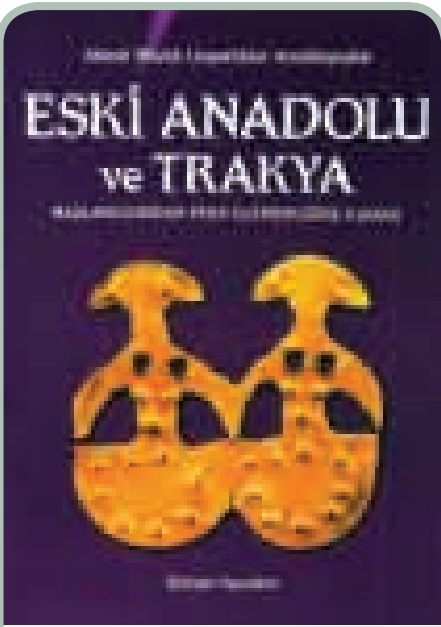
Bağlı bulunduğu Oda:

Adres:

Telefon: E-posta:

Pozitif Grup Sigorta - İlknur Birol acenteliği

Bahariye Caddesi. Beyaz Saray Apt. No: 68/9 Kadıköy İstanbul
Tel: 0216 541 97 57 pbx Faks: 0216 541 97 63, www.pozitifsigorta.com

Eski Anadolu ve Trakya Başlangıcından Pers Egemenliği'ne Kadar Veli Sevin

İletişim Yayınları, İstanbul, 2003,
319 s., ISBN: 9750501357,
60.000.000 TL

Atlaslı Büyük Uygarlıklar Ansiklopedisi dizisi kapsamında İletişim Yayınları için Prof. Dr. Veli Sevin tarafından hazırlanan ilk cilt, Anadolu ve Trakya'yı tarih-höncesi çağlardan Pers egemenliğine kadar olan dönemde ele alıyor. Eser, Anadolu ve Trakya'yı en son kazı bilgileri ve yayınlar ışığında tanıtıyor. İncelenen toprakların coğrafyasından sonra kurulan uygarlıklar kronolojik bir sırayla irdeleniyor. Yontma Taş Çağı'yla başlayan serüven Cilalı Taş Çağı'yla devam ediyor; maden çağları ise bakır ve tunçtan sonra Erken Demir Çağı'nın gizemli uygarlıklarıyla sonlanıyor. Her bir çağ, yöre yöre, yerleşim yerleşim anlatılıyor; en görkemli yerleşimler özellikleriyle ayrı bir çerçeve içinde sunuluyor. Hititlerle birlikte merkezî devletin ortaya çıkmasının ardından devlet tarihi ve uygarlığı gündeme geliyor. Devletlerin önemli kentleri ve uygarlıklarının belirgin özellikleri ayrı çerçeveler içinde vurgulanıyor. Çok sayıda fotoğrafın yanı sıra çizimler ve haritalar konunun anlaşılmasını kolaylaştırıyor. Küçük bir sözlük, Türkçe yayın kaynakçası ve ayrıntılı bir genel dizin, bu önemli eseri tamamlıyor.

Hazırlayan: Avni Erdem

Antikçağ Kütüphaneleri, Nuray Yıldız, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2003, 493 s., ISBN: 975-6561-15-7, 17.000.000 TL

Anadolu Megalitleri, Bakiye Yükmen, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2003, 152 s., ISBN: 975-6561-22-X, 16.000.000 TL

Doğu Anadolu Bölgesi'nde Erken Demir Çağı Kale ve Nekropolleri, Oktay Belli, Erkan Konyar, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2003, 160 s., ISBN: 975-6561-38-20.000.000 TL

Tralleis, Rafet Dinç, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2003, 72s., ISBN: 975-6561-40-8, 10.000.000 TL

Arykanda, Cevdet Bayburtluoğlu, Homer Kitabevi, İstanbul, 2003, 204 s., ISBN: 975-8293-38-9, 17.500.000 TL

Miletos-Bir Tarih, Alan M. Greaves, Çeviren: Hüseyin Çınar Öztürk, Homer Kitabevi, İstanbul, 2003, 240 s., ISBN: 975-8293-43-5, 14.000.000 TL

Yunan Mimarlığı, R.A. Tomlinson, Çeviren: Rifat Akbulut, Homer Kitabevi, İstanbul, 2003, 120 s., ISBN: 975-8293-42-7, 9.000.000 TL

Yedi Tepe İstanbul-Herhangi Bir Yerde-3, Deniz Som, Günizi Yayıncılık, İstanbul, 2003, 231 s., ISBN: 975-8731-17-3, 8.000.000 TL

Arkeoloji: Niye? Nasıl? Ne İçin? Derleyenler: Oğuz Erdur-Güneş Duru, Ege Yayınları, İstanbul, 2003, 339 s., ISBN: 975-807-062-2, 30.000.000 TL

Anadolu Akdenizi-Arkeoloji Haberleri-2003-1, Suna-İnan Kırac Akdeniz Med. Araş. Enst., Antalya, 2003, 67 s., ISBN: 1308-9660, 7.500.000 TL

Ancient Libraries in Anatolia, The 24th Annual Conference Libraries and Education, METU Library, Ankara, 2003, 56 s., ISBN: 975-807-064-9, 10.000.000 TL

Arkeo Atlas, Tunç Bakışlar, DBR Yayınları, İst., 2003, 154 s., 6.500.000 TL.

Pompeius'un Yetkisi Hakkında, Marcus Tullius Cicero, Çeviri: Ü. Fafo Telatar, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2003, 56 s., ISBN: 975-6561-34-3, 5.000.000 TL

Ünlü Filozofların Yaşamları ve Öğretileri, Diogenes Laertios, Çeviren: Candan Şentuna, YKY, İstanbul, 2003, 541s., ISBN: 975-08-0535-6, 20.000.000 TL

Osmanlı'nın Son Yılları 1908-1923, A.L. Macfie, Çevirenler: Damla Acar-Funda Soysal, Kitap Yayınevi, İstanbul, 2003, 267 s., ISBN: 975-8704-23-0, 18.000.000 TL

Osmanlıda Bir Köle-Brettenli Michael Heberer'in Anıları - 1585-1588, Çeviren: Türkiş Noyan, Kitap Yayınevi, İstanbul, 2003, 336 s., ISBN: 975-8704-29-X, 20.000.000 TL

Nuh Tufanı-Tarihi Değiştiren Olaya İlişkin Yeni Bilimsel Keşifler, William Ryan-Walter Pitman, Çeviren: Dursun Bayrak, Arkadaş Yayınları, İstanbul, 2003, 384 s., ISBN: 975-509-347-8, 12.000.000 TL

Çin ve Japonya Gezileri, Tarık Minkari, Cem Ofset, İst., 2003, 262s, ISBN: 975-92447-0-5, 9.000.000 TL.

Köşe Bucak Karadeniz, Gündüz Mutluay, Ekin Yazım Grubu, İst., 2003, 248 s., ISBN: 975-6708-476, 13.000.000 TL.

Esat Paşa'nın Çanakkale Savaşı Hatıraları, Nurer Uğurlu-İhsan Ilgar, Örgün Yay., İst., 2003, 543 s., ISBN: 975-7651-15-X, 18.500.000 TL.

Gladyatör: Roma'nın Savaşçı Kölelerinin Gizli Tarihi, Alan Baker, Çeviren: Serkan Gökteş, Phoenix Yay., Ankara, 2003, 230 s., ISBN: 975-6565-51-9, 8.750.000 TL.

Pisidian Antioch, Ünal Demirer, Dönmez Ofset, Ankara, 2002, 134 s., ISBN: 975-92717-0-2, 5.000.000 TL.

Denetimler

Efes

Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında Efes'te yapılan denetimler sonucunda, 7 tane kaçak rehber, 6 tane rehberlik kimlik kartında yazan bölge dışında çalışan rehber, 1 tane rehberlik kimlik kartında yazan dili dışında çalışan rehber ve 1 tane de vizesiz kimlik kartıyla çalışan rehber hakkında tutanak tutulmuştur.

Marmaris

16 Mayıs-12 Haziran tarihlerinde Turgut ve Bayır köyleri, Turban Tatil Köyü ve Marmaris şehir içinde yapılan denetimler sonucunda üçü yabancı olmak üzere 9 tane kaçak rehber tespiti yapılmış, 4 denetimde de 1618 sayılı yasaya aykırı tur düzenlendiği tespit edilmiştir.

Bergama

21-23 Mayıs tarihlerinde Bergama'da yapılan denetimlerde yasalara ve yönetmeliklere aykırı herhangi bir durum tespit edilmemiştir.

Antalya

Haziran ayı boyunca Antalya'da, Kurşunlu Şelalesi, Perge, Kesme Bogazı/Kemer, Demre, Kepez, Düden, Taşağıl ve Manavgat'ı içeren denetimler sırasında kaçak rehberlik yapan 70 kişi, bölgesi dışında çalışan 2 rehber, vizesiz kimlik kartıyla çalışan bir rehber ve sahte kimlik kartıyla çalışan 2 kişi hakkında tutanak tutulmuştur.

Bodrum

10-11 Temmuz tarihlerinde Bodrum'da yapılan denetimlerde 1'i acentesiz olmak üzere 11 kaçak rehber hakkında tutanak tutulmuştur.

Türkiye'de yapılan alışverişlerin KDV'si kolayca nasıl alınır?

Yurtdışında yerleşik tüm yabancı ve TC vatandaşı ziyaretçiler, Türkiye'de yaptıkları alışverişte ödedikleri KDV'yi geri alma hakkına sahiptirler. Global Refund bu iadeyi almanın kolay yollarından biri. Bu sistem Dünyada 210 bin mağaza ile Türkiye genelinde 2 bine yakın mağazada sunuluyor.

Halen Türkiye'de geçerli, yaygın KDV oranı yüzde 18'dir. Global Refund'ın hizmet vermesi için bir mağazadan yapılan alışveriş miktarının en az 100 milyon+KDV olması, alınan eşyaların en geç 3 ay içinde yurt dışına çıkarılması, gümrük onayını takiben de en geç 1 ay içinde iadenin tahsil edilmesi gerekmektedir.

Aşağıda KDV iadesi almak için takip edilecek 3 basit adımla ilgili bilgi sunuluyor. Ayrıca Global Refund elemanları kimi havalimanlarında bulunmakta, önceden bildirilmesi durumunda bu limanlarda yardımcı olabilmek için beklemekte.

Halen bazı halı ve kuyum mağazalarında uygulanan VAT-OFF sisteminde ise, faturaların üzerinde belirtildiği gibi KDV, satış anında düşülmüş olduğundan Global Refund yalnızca faturaların geri toplanma işlemini yapmakta.

KDV iadesi almak için takip edilecek 3 basit adım bulunuyor:

1. Global Refund TAX FREE SHOPPING işareti bulunan mağazalardan alışveriş yapmak ve mutlaka Global Refund tax free fatura/çekini istemek.

2. Türkiye'den ayrılırken (en geç 3 ay içinde) alınan eşyaları Global Refund faturalarını, pasaport ile birlikte Gümrük Müeyene Memuruna göstermek, faturaları onaylatmak.

3. Gümrük onayını takiben en geç bir ay içinde iadeyi nakit olarak Global Refund nakit iade ofislerinden almak ya da iadenin adrese ulaşması için Global Refund'a başvurmak.

Daha fazla bilgi için:

Global Refund Turistik Hizmetler AŞ

Tel: (212) 232 11 21
www.globalrefund.com

Türkiye'nin En Güzel Yolları, Faruk Akbaş, Om Yay., İst., 2003, 219 s., ISBN: 975-6530-44-8, 22.500.000 TL

Ölmez Ağacın Peşinde-Türkiye'de Zeytin ve Zeytinyağı, Artun Ünsal, YKY, İst., 2003, 281 s., ISBN: 975-08-0625-5, 16.000.000 TL..

Ayakkabı Kitabı, Editör: Emine Gürsoy Naskali, Kitabevi, İst., 2003, 356 s., ISBN: 975-6403-03-9, 12.000.000 TL.

Yoldaşımız At, Kudret Emiroğlu-Ahmet Yüksel, YKY, İst, 2003, 365 s., ISBN: 975-08-0627-1, 16.000.000 TL.

Nimet Geldi Ekine - Türkiye'nin Ekmeklerinin Öyküsü, Artun Ünsal, YKY, İst., 2003, 242 s., ISBN: 975-08-0341-8, 15.000.000 TL.

Süt Uyuyunca - Türkiye Peynirleri, Artun Ünsal, YKY, İst., 2003, 221 s., ISBN: 975-363-755-1, 15.000.000 TL.

Nedenleri ve Niçinleriyle Yahudilik, Rabi Benjamin Blech, Çeviren: Estreya Seval Vali, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın, İst., 2003, 409s, ISBN: 975-7304-70-0, 25.000.000 TL.

Osmanlı Devleti'nde Hahambaşılık Müessesesi, Hatice Doğan, Gözlem Yayınları, İst., 2003, 127 s., ISBN: 975-7304-69-7, 11.000.000 TL

Sağlık ve enerji için yemek

Tur sırasında ve öncesinde ne yediğimiz tabii ki önemli, ancak enerjik ve sağlıklı olmak için asıl önemlisi belirli bir süredeki genel beslenme alışkanlığımızı gözden geçirmek. Zayıf beslenmenin sonuçları bir iki günde değil, uzun zaman içerisinde kendini gösteriyor.

Vitamin B12 yetersizliği 5-6 yılda ortaya çıkıyor, öğle yemeğinde et yenirse öğleden sonraları enerji azalması görülebiliyor ve bunun nedeni sanıldığı gibi demir yetersizliği değil. Gün boyu enerjimizi koruyabilmek için, dengeli beslenmenin yanı sıra egzersiz yapmak, fiziksel olarak aktif

olmak, iyi uyku ve stres yönetimi gibi faktörler de gerekiyor.

Bazen halsizlik yeterli yemek yememekten değil, yetersiz sıvı almaktan kaynaklanmakta. Günde yaklaşık 35 ml sıvı/kg vücut ağırlığı kadar sıvıya ihtiyacımız bulunuyor. Örneğin 70 kg bir kişi günde 2.5 litre sıvıya gereksinim duymakta. Maksimum düzeyde vitamin ve mineral alabilmek için besin bakımından zengin gıdalar seçilmeli. Her gün az yağlı/yüksek karbonhidratlı gıdalar yenmeli, kompleks karbonhidrat yapıda olanlar tercih edilmeli. Fazla yağlı ve fazla proteinli gıdaların sindirimi daha uzun süreceğinden, kendinizi daha ağır ve hantal hissedebilirsiniz.

Genel Beslenme Bilgileri

Makro Besinler

- Hücrelerimizin kullandığı kalorileri (enerjiyi) sağlar

- Bu gruba karbonhidratlar, proteinler ve yağlar dahildir
- Büyük miktarlarda alınmaları gerekir

Karbonhidratlar:

- Glikoz halinde bedenimizdeki tüm hücrelerin ana enerji kaynağıdır
- Beyin gibi bazı dokular sadece glikoz tüketir
- Günlük aldığımız kalorinin %55-60'ını oluşturmaktadır

Proteinler:

- Tüm dokuların yapısında vardır. Örneğin deri, organlar, kaslar, tırnaklar
- Enzimleri, hormonları ve nöro-ileticileri oluştururlar
- Hücreler proteinlerin çok az miktarını enerji üretmek için kullanır, bu süreç
 1. glikoz ve yağ miktarı azaldığında görülür
 2. elimine edilmesi gereken atık maddeler üretir.
- Günlük aldığımız kalorinin %12-15'ini oluşturmaktadır

Yağlar:

- Hücrelere enerji sağlar
- Organlarımız için yalıtkan görevi görür
- Gerekli olan yağ asitlerini üretir
- Yağda eriyen vitaminlerin emilimine yardımcı olur
- Günlük aldığımız kalorinin %30'unu geçmemelidir, tercihen %20-25 arasında olmalıdır.

Mikro Besinler

- Küçük miktarlarda alınmalıdır
- Yüzlerce biyolojik fonksiyona yarayan kofaktör ve koenzim görevi görür
- Vitamin ve mineraller bu gruba dahildir

* Vitamin ve mineraller tek başlarına işe yaramaz. Pek çoğu bir diğerine bağlıdır.

Örnek: Çinko ve A vitamini
Bakır ve demir
Kalsiyum ve D vitamini

Vitaminler:

- Kalori içermedikleri için doğrudan enerji vermezler
- Tiamin (B1), riboflavin (B2) ve niasin (B3) enerji metabolizmasına katılan koenzimlerdir; makro besinlerdeki

Önce Sağlık

Marmara Üniversitesi Tıbbi Laboratuvar Bölümü'nden mezun olup, 16 yaşından beri sporla ciddi uğraşmakta olan Japonca rehber Murat Kesecek rehberleri uyarıyor:

Malumunuz biz rehberler tur esnasında sürekli dışarıda yemek yiyoruz. Şahsi tespitlerime göre yoğun çalıştığım aylar sonunda kanımdaki kolesterol ve trigliserid oranının yükseldiğini gördüm. Bunun, dışarıda yenilen yemeklerden kaynaklandığını düşünüyorum. Bu konuda tabii ki daha ciddi araştırma yapılırsa net sonuçlar çıkabilecektir. Yine de siz yiyecekler konusunda seçici davranın. Unutmayın, can boğazdan geldiği gibi boğazdan da gidebilir.

Koroner kalp hastalığı riski açısından kolesterol değerleri:

Önerilen:	< 200 mg/dL = < 5.18 mmol/L
Hafif risk:	200-239 mg/dL = 5.18 mmol/L
Yüksek risk:	> 239 mg/dL = > 6.19 mmol/L

enerjinin hücrelerimizin kullanabileceği forma dönüştürülmesine yardım ederler.

* suda eriyen vitaminler: C ve B grubu

* yağda eriyen vitaminler: A, D, E, K

Mineraller:

- Bazılarını bolca almak gerekir (ör. gram olarak); bunlara temel mineraller denir
- Bazılarını az miktarda almak gerekir (ör. miligram veya mikrogram olarak); bunlara eser mineraller denir.

* temel: kalsiyum, magnezyum, fosfor, sodyum ve potasyum

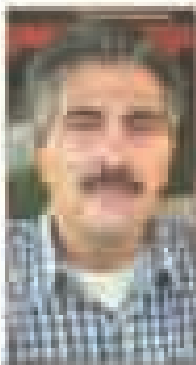
* eser: demir, çinko, bakır, selenyum, krom ve iyot

Dengeli beslenme olduğu müddetçe takviye vitamin/mineral ilaçları almaya gerek yoktur. Ancak, eğer almak istiyorsanız, tek (single) besin içeren yerine çok amaçlı (multi) olanlar tercih edilmelidir. Bu, toksidite ve besin-besin çatışması riskini azaltır.

Dışarıda Yemek Kılavuzunuz

MUTFAK	ÖNERİ	AMAN DİKKAT	TEMEL KURAL
Çin	Buğulama veya kızartma balık ve sebze; buğulama sebzeli çörek, fasulye, hafif pişmiş tavuk, buğulama pilav, acı ve ekşi çorba, sebzeli Lo Mein (çiğ börek)	Sarımsak soslu karides, kızartılmış hamur, portakallı biftek, Kung Pao tavuğu, kızartılmış pirinç, tatlı ve ekşi tavuk, pekin ördeği	Başlangıcı (ilk söylediğiniz yemeği) ikiye bölün ve bir kase kahverengi pirinçle karıştırın (pilav üstü...)
Meksika	Siyah fasulye çorbası, pilav ve siyah fasulye, Tavuklu Enchillada (dürüm), Meksika Salatası, Tavuklu Fajitas (cipse benzer), Gazpacho (soğuk çorba), salçalı sos	Çifte kavrulmuş fasulye, peynirli Enchillada, Etlı Flauta, Carne Asada (etli bir yemek), Peynirli Quesadilla, Guacamole (avakadolu bir yemek), etli/tavuklu borito veya tostada (hamur veya cips üstü et/tavuk)	Salçaya, çiğ sebzelere, pilava ve sade fasulyeye yüklenin
Fransız	Soğan çorbası (peynirden kaçının), calvados (elma likörü) soslu tavuk, consomme (az etli çorba), yeşil salata, Salade Niçoise (amerikan salatası), sirke ve suyla tavlanan (poached) somon, yılan balığı	Pate (et, tavuk, ciğer ezmesi), az pişmiş biftek, mantar dolması, etli burgundy (şarap soslu ve sebzeli et sote), portakallı ördek, Cassoulet (fasulye, sosis ve kaz etinden güveç), Gratin (fırında yumurtalı sebze), Hollanda soslu sebze, Veal Cordon Bleu (süt dana biftekleri arasına jambon ve peynir doldurularak yapılır galeta ununda kızartılır)	Sosu yanınıza alın ve hamurlu sarmalardan veya milföy hamuru ile yapılan yemeklerden uzak durun.
Japon	Sushi, Sashimi, deniz mahsulü Yosenebe, tavuklu veya teriyaki balık (marine edilerek ızgara, Hijiki Salatası (soya soslu, karidesli ve ince doğranmış sebzeli), Miso çorbası (makarnalı, erişteli), buğulama pilav	Tempura, tavuk sukiyaki, biftek negimaki, tonkatsu	Kızartmalardan uzak durun. Pilav, sebze ve çorbaya yüklenin.
Türk/Yunan/Akdeniz	Kısır, kuskus, yoğurt, cacık, balık veya tavuklu şiş kebab, pide ekmeği, humus, tarator, sürüm	Musakka, falafel (nohutlu veya buğdaylı köfte), döner, baba ganuş, ıspanaklı 7 peynirli börek, pastitsio, börek	Pideyi banarak yiyin
İtalyan	Sebzeli antipasto (antre), pasta primavera (ana yemek - makarna), Marinara (midye ve kalamar karışık) veya kırmızı istiridye (tarak) soslu makarna, tavuklu cacciatore, minestrone (makarnalı ve sebzeli çorba), makarna fagioli, ribollito	Makarna Alfredo, Makarna Bolognese, Peynirli Ravioli (mantı), lazanya, süt dana pizolasi, kabak fritti, kızartılmış mozzarella peyniri, patlıcan veya süt danası parmigiana (bir tür peynir)	Başlangıcın yarısını bir miktar spaghetti ile birlikte yiyin
Hint	Chapati, tavuk tandoori (yoğurt, köri, limon marine kızartma tavuk), karides / balık tandoori veya Vindaloo, balık tikka, sebzeli biryani (pilav üstü sebze), Dal (köri soslu) tavuk, Basmati pilavı, körili yoğurt	Körili kuzu, tavuk kandhari, et vindaloo, samosas (börek), pakoras, paratha, poori, kandhari, malai, korma	Yemeğinize bir tabak pilavla (pilav üstü yaparak) başlayın. Kremalı ve Hindistan cevizli yemeklerden uzak durun

Yazılı basın

Rehberler gözaltı

MEHMET AKSOY, Türkiye Rehberleri Birliği Başkanı. Aksoy, Türkiye Rehberleri Birliği'nin (TUREB) Başkanı olarak görev yapmaktadır. Aksoy, Türkiye Rehberleri Birliği'nin (TUREB) Başkanı olarak görev yapmaktadır. Aksoy, Türkiye Rehberleri Birliği'nin (TUREB) Başkanı olarak görev yapmaktadır.

...21 Temmuz'da ...

...Türkiye Rehberleri Birliği ...

Genel Yürütme Kurulu Başkanı Mehmet Aksoy'a plaket verildi.

Crossroads'tan turistlere merhaba

İstanbul'da düzenlenen Crossroads ve Türkiye Rehberleri Birliği tarafından düzenlenen Crossroads'ta turistlere merhaba mesajları verildi. Crossroads, Antalya'da düzenlenen Crossroads'ta turistlere merhaba mesajları verildi.

Cumhuriyet'e plaket

...Cumhuriyet'e plaket ...

'SİT ve orman talanı turizmi geriletir'

İzmir Turist Rehberleri Odası uyarıyor

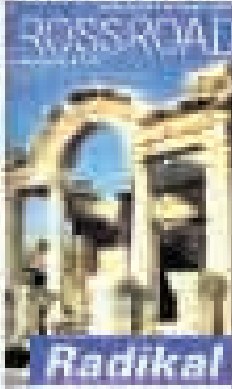
EDİTÖR Mehmet Aksoy, Türkiye Rehberleri Birliği Başkanı. Aksoy, Türkiye Rehberleri Birliği'nin (TUREB) Başkanı olarak görev yapmaktadır. Aksoy, Türkiye Rehberleri Birliği'nin (TUREB) Başkanı olarak görev yapmaktadır.

► Diğer tarafla ilgili ...

Turist rehber gözüyle Türkiye

DOĞAN, ...

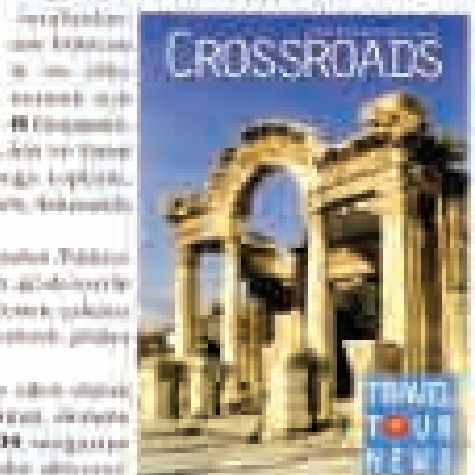
Gezginlerin rehberi

...Gezginlerin rehberi ...

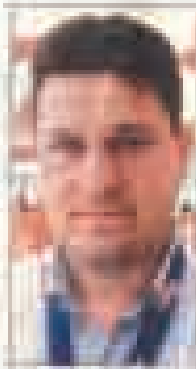
...Cumhuriyet ...

AGİSİ YAYINLANIYOR

10048 30 Temmuz 2003 7

Basında

Alihan

ÜNİVERSİTE MEZİNLI REHBERLER

'Okumuş çocuklar' turizmin hizmetinde

TURİZMİN HİZMETİNDE
İstanbul'da yaşayan bir grup üniversiteli genç rehberlerin oluşturduğu bir ekip, turizm sektörüne katkı sağlıyor.

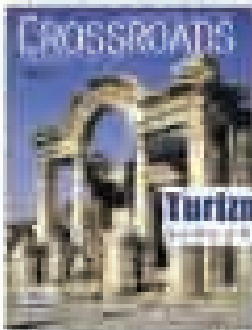
Okumuş çocuklar turizmin hizmetinde... Üniversite mezunları rehberlik yaparak...

Rehberlik
Okumuş çocuklar turizmin hizmetinde...

Okumuş çocuklar turizmin hizmetinde... Üniversite mezunları rehberlik yaparak...

Cumhuriyet

İnternet

Turizm rehberi sabah

Turizm rehberi sabah... İnternet üzerinden rehberlik hizmetleri...

Advertisement for 'Turizm Rehberi Sabah' website, including a URL and contact information.

BIGGLOOK

Diğer rehberlik şirketleri

Diğer rehberlik şirketleri... Turizm sektöründeki rekabet...

Advertisement for 'Milliyet' newspaper, featuring the logo and text 'Tarihi rehberi gözyüze Türkiye'.

Advertisement for 'Turizm Rehberi Sabah' website, featuring a photo of a group of people.

Televizyon

TURK

Kemerburgaz su kemeri

Suya Yansıyan İstanbul

Sevda Kali

“Yalnız su ve hava ile yaşadık biz” der gibidir Kapadokya’da girdiğimiz yer altı şehirlerinin soğuk duvarları. Bilinegelen tüm kentlerin coğrafik konumlarına bakıldığında su ile ilişkisini görebiliriz. Nehir yatakları, bataklık kenarları en uygun yaşamsal yerlerdir.

Çatalhöyük’ü günümüzden binlerce yıl öncesine götürdüğünüzde tepenin bir bataklıkla örtülü olduğunu görürsünüz. Kent insanların yaşamasını elverişli kılan bir bataklık... Tarihin en büyük kentlerinin su yataklarının yakınlarına kurulmuş olduğu bir gerçektir. Tıpkı su kaynaklarının kuru-

masının büyük göçlere sebep olması ve bu kaynakları ele geçirmek için büyük savaşlar çıkması gibi.

Suyun insan yerleşimlerine ulaştırılması, uygarlık tarihinin aşamalarını yansıtır. Toprağın derinliklerine doğru büyük zahmetlerle kazmak, kuyular açmak ve yine zahmetli yöntemlerle suyu taşımak, tarım alanlarını yerleşim birimlerini suya doyurmak, yağmur sularından yararlanmak, onu depolamak ve meydan çeşmelerine, dini ve sosyal yapılara ulaştırmak, bunun için su kemerleri, bentler inşa etmek... Tüm bunlar suyun tarihini anlatır.

İstanbul ve suyu

İlk yerleşimin İÖ 6000'lere uzandığı İstanbul’da kent sakinleri, su kaynaklarını bulmak, kullanmak ve saklamak için değişik yöntemler uygulamıştır. Ancak gerçekte kentin su kültürüne kavuşması Roma İmparatorluk Dönemine rastlar. Roma Döneminde İmparator Hadrian’a atfedilen ve kentin batısındaki uzak alanlardan kente su getiren kanallar, daha sonraki yüzyıllarda da kullanılmış, onarılarak genişletilmiş ve sarnıçlarla bağlantısı sağlanmaya çalışılmıştır. İstanbul, tarihi yarımada, Eyüp, Üsküdar ve Galata’dan ibaretti bir zamanlar. Belki o haliyle bile diğer kentle-

rin yanında bir metropol sayılabildi. Tek akarsuyu Lykos (Bayrampaşa) deresiydi ve şimdiki Vatan Caddesi'nden Yenikapı'ya dökülürdü.

Romalılar ve İstanbul suyu

Yukarıda da belirttiğim gibi, şehre ilk suyu getiren Hadrian'dı. Bir başka imparator, Valens ise bugün Fatih'te Bozdoğan Kemerini diye bildiğimiz su kemerini yaptırarak şehre su getirmişti. Kemerin uzunluğu 971 metre idi. Bozdoğan Kemerinden gelen su, bugün İstanbul Üniversitesi'ne ait merkez binanın bahçesinde bulunan "Nymphaeum Maximum" adlı çeşmeye ulaşıyordu. Bu suyu Evliya Çelebi "Şem'un Pınarı" diye adlandırmıştır. Bir diğer Roma imparatoru I. Theodosios Belgrat Ormanları'ndan şehre isale hatları çekti. Roma Dönemi kenti Byzantion, anlaşıldığı kadarıyla su tesisleri, hamamları, havuz ve çeşmeleri ile su ihtiyacını olabildiğince çözmüştü. Ancak 1204 Latin istilasında şehre su sağlayan isaleler Latinler tarafından tahrip edildi. Kent, kuşatmanın ardından su isale hatlarını onarmada maddi zorluklar çekti ve sorun kentte sarnıçlar inşa ederek çözülmeye çalışıldı. Bizans Döneminde 73 sarnıç yapıldığı biliniyor. Bunlardan üçünün üzeri açık, geri kalanları yer altında imiş. Osmanlılar döneminde "çukurbostan" adı verilen su hendekleri ise barış zamanında su biriktirme havuzu olarak, kuşatmalar sırasında düşmanı engelleme amacıyla kullanılmıştı. Açık sarnıçlardan biri bugün Karagümrük Stadi olarak bilinir ve Semavi Eyice'ye göre 85x244 metre boyutlarındadır. Yavuz Selim'deki Çukurbostan ve Altımermer'deki sarnıç, sur dışında Bakırköy'de yaptırılan Fildamı Sarnıcı bilinen diğer üstü açık sarnıçlardır.

Kapalı sarnıçlara bakacak olursak, en çok bilinenler; Yerebatan sarnıcı (6. yüzyıl, 140x170 metre, 336 sütun), Binbirdirek (Filoksenus) sarnıcıdır (4. yüzyıl, 224 sütun, 64x65 metre). Piyer Loti caddesi üzerindeki Theodosios ve Zeyrek'teki Fokas sarnıçlarını da unutmamak gerekir.

Osmanlı döneminde su

İstanbul'un gerek Bizans, gerekse Osmanlı dönemlerine ait su tesisatı, kent tarihinin önemli bir parçasıdır. Fetihden hemen sonra kentin su sistemi için yeni bir dönem başlamıştır. Fatih Sultan Mehmed kentin su şebekesini onarıma almış ve öncelikle kente batıdan, Valens (Bozdoğan) keme-

ri üzerinden su getiren Halkalı su yollarını onartmıştır. Kentin su şebekesini onarma ve genişletme çalışmaları, Sultan II. Bayezid ve Kanuni döneminde de yaptırılan büyük vakıf külliyelerinin (Beyazıt, Süleymaniye, Şehzade) su ihtiyacının karşılanması açısından büyük önem taşımıştır.

"Halkalı suları" adıyla bilinen ve Fatih zamanında şehre getirilen bu sularla İstanbul asırlar sonra temiz suya kavuştu. Zaman içinde yenileri ilave edilen su yolları, yaptırılan kişinin adıyla anılır. Bunlardan bazıları, Köprülü, Laleli (Sultan Mustafa), Mahmutpaşa, Beylik, Hekimoğlu, Alipaşa ve Nuruosmaniye su yollarıdır. İstanbul'un eski su tesisleri başlıca iki genel ad altında toplanır: Halkalı ve Kırkçeşme suları. Halkalı sularından tam 453 yere su verildiği bilinmektedir.

Kanuni döneminde şehrin nüfusunun hızla artması ile Halkalı suları yetersiz kalmış, Kanuni suların boşa akmaması için lülelere burma takılmasını emretmişti. Bu karar halk arasında huzursuzluk yarattı. Nihayet bu dönemde Mimar Sinan tarafından büyük harcamalar yapılarak askeri birlikler ve dışardan işçi alınmak suretiyle Kırkçeşme su yolu açıldı. Aslında Kırkçeşme suları, Fatih'in Halkalı sularını akıttığı çeşmelerdi.

Kanuni zamanında Belgrat Ormanları'ndan su getirme işine 1554'te başlandı ve 1563'te yani 9 yıl sonra bitirilebildi. Ancak aynı yıl büyük bir su baskını sonucu su yolları, kemerler, bentler harap oldu. Bir yıllık yoğun çalışmanın ardından şehre yeniden su verilebildi. 55 kilometre uzunluğundaki bu isale 33 kemer, 300 çeşme ve çeşitli dağıtım kubbe ve şebekelerinden oluşan büyük bir proje idi. Sinan'ın adı daha çok bilinen cami ve külliye gibi büyük eserlerinin yanında Bent kemerini, Uzun Kemer, Mağlova Kemerini'nin adı da kuşkusuz anılmadan geçilemez. Kırkçeşme Suları'na çeşitli zamanlarda ilave edilen 4 bent Belgrat Ormanları içindedir. Karanlık Bent (II.Osman), Büyük Bent (II.Ahmet) Ayvadlı Bent (III.Mustafa) ve Kirazlı Bent (II.Mahmud). Bahçeköy civarında inşa edilen Taksim suları bentleri ise 3 tanedir. Topuz bent (I.Mahmud), Valide Bendi (Mihrimah Valide Sultan) ve Sultan Mahmud Bendi (II.Mahmud). Kanuni döneminde Kırkçeşme Suları için 1 milyon akçeden fazla harcanmıştır.

Sebiller şehri

Evliya Çelebi'ye göre 17.yüzyıl ortalarında İstanbul'da 4000 saray çeşmesi, 9995 özel ve mahalle çeşmesi, 7989 su musluğu ve 200 sebil bulunmaktaydı. Şimdi İstanbul'un o görkemli çeşmelerinden kaç ayakta kaldı acaba? 12 yıl süren Lale devri aslında suyun yeniden keşfi olarak da kabul edilebilir. Zira ilk kez bu devirde meydana çeşmeleri yapılmaya başlanmış, ünlü Kağıthane ve Göksu sefaları gerçekleştirilmiştir.

Kuşkusuz İstanbul suları yalnızca Avrupa yakası ile sınırlı değildir. İlk büyük isale hattını yaptıran Kanuni'nin kızı Mihribah Sultan, Üsküdar sularını yaptırmıştır. Bu suların hepsi Çamlıca Tepesi'nden gelir. 18 büyük ve 17 küçük isale vardır. Kadıköy'deki en büyük isale hattı ise Kayışdağı suyunu getirir. İsale hattından 16 çeşmeye, şebekeden de 5 çeşmeye olmak üzere toplam 21 çeşmeye su verildiği bilinmektedir. Sultan II.Abdülhamid tarafından 1902 yılında Hamidiye su tesisleri hizmete açıldı. Amaç Boğaz'ın batı yakasındaki bölgelere ve Yıldız Sarayı'na su sağlamaktır. Kemerburgaz'ın güneyinden çıkan Hamidiye Suları'nın ulaştığı yerlere bakın: Zincirlikuyu Hamidiye Çeşmesi, Teşvikiye Camii yanındaki Sait Bey Çeşmesi, Galatasaray Lisesi Duvarı'ndaki çeşmeler, Ortaköy Meydanı'ndaki Hamidiye Çeşmesi, Yıldız Sarayı'nın bahçesindeki çeşmeler.

Kentin genişlemesi ve su kaynaklarının azlığı çevredeki diğer su havzalarının kullanımını öne çıkardı. 1874 yılında "İstanbul Suları Şirketi" tarafından kente 40 km uzaklıktaki Terkos Gölü'nden su alma projesi gündeme getirildi ve bu proje 1890 yılında yürürlüğe kondu.

İstanbul'a yaşıyorsanız yolunuz haftanın kaç günü Taksim'e düşüyor? Anıtın soluna doğru bakarsanız polis barikatları arasından belki 1732-33'e tarihlenen yapıyı da görebilirsiniz. Uzun mesafelerden, künklele, taş galerilerle, ormanlar içinden getirilen su, yani Taksim Suları'nın toplanma ve dağılıma merkezi Sultan I. Mahmud zamanında yapılmış ve Kasımpaşa-Galata-Beyoğlu bölgelerinin su ihtiyacı buradan sağlanmıştır.

Kaynaklar:

İstanbul Mavi Kırpar Gözlerini, Mustafa Armağan
ECA Tarihi Musluk Koleksiyonu Sergisi Kitapçığı

Antik Anadolu kilimi

Peter Davies

İRO'da Mayıs 2003'te gerçekleştirilen sunum

Anadolu kilimi gerçek dünyanın bir yansıması değil, kendi başına bir dünyadır. Antik dönemlerin devamı oldukları olasılığını bütünüyle göz ardı etmeksizin kilimlerdeki desen ve motiflerin kaynağını eski desen geleneklerinde aramak yerine, kabile dokumacısının kültürü ile dokuma tekniğine has şartlar arasındaki etkileşimi incelemek daha yerinde olabilir.

Önemsiz gibi görünen olaylar bazan insanı tuhaf yollara sürükler. 1961 yılında Kayseri'nin güzelim eski kilim pazarından dönerken yanımda sekiz dolar ve dükkan sahibinin oğluna verilecek iki İngilizce dersi karşılığında aldığım güzel bir antik kilim ve iki yastık vardı. (Bunlar hala evimin en güzel köşelerini süslemektedir.) O zamanlar Anadolu kiliminin yaşantımda böylesine merkezi bir konuma geleceğini ve tam 42 yıl sonra bu konunun uzmanı olarak kendimi birdenbire İstanbul'da konferans verirken bulacağımı asla tahmin edemezdim. Sık sık kendime soruyorum, Anadolu kilimi kadar bana yabancı bir el sanatı nasıl olur da beni kendine bu kadar bağlar? Kültürlerimiz arasındaki büyük farklılıklara karşın bu dokuma ürünü beni etkilemeyi nasıl başarıyor?

Bazen benim gibi bir Batılı ile göçebe kültürene ait bu dokuma ürünü arasında aslında hiçbir iletişim olmadığını düşünüyorum. Bir Batılı olarak kabile sanatlarını daha güzel, sade, saf ve özgür bir yaşam biçimine -hayalimde canlandırdığım sanayileşme öncesi dünyaya ait göçebe yaşam biçimine- yönelik fantezilerimi yansıttığım bir ekran olarak mı kullanıyorum? Ya da tanıdığım bazı Batılılar gibi Jung fantezilerimi hayata geçirmek için kilimleri bir atlama tahtası olarak mı görüyorum?

Amerikalı, Avrupalı ya da kentli Türk olalım, eğer dinlemeyi bilirsek egzotik desenlere nasıl tepki vermek veya vermemek gerektiği konusunda hepimiz için zeki bir uyarı verilmiştir. Büyük Britanyalı sanat tarihçisi E.M. Gombrich şöyle uyarıyor: "Hiç kuşkusuz unutulmuş anlamlar içerdiği düşünülen gizemli sembollerin büyüünden daha etkili bir büyü ve bizi ilkel köklerimize

Malatya kilimi, 19. yy., 200 x 480 cm, Vakıflar Halı Müzesi, İstanbul

götürdüğü sanılan görsel işaretlere inandıktan daha kıskırtıcı bir şey olamaz."

Tarıncacılar; kulak verilmeyen bir uyarı

Kilim uzmanlığı romantik bir şekilde "Tarıncı Teorisi" adı verilen konuya yoğunlaşarak son derece keskin bir viraj alırken geçtiğimiz on yıl içinde hiç aldırış edilmeyen bir uyarı geldi. Kilim araştırmacısı Belkis Balpınar, Avrupalı kilim satıcısı Udo Hirsch ve değerli arkeolog James Mellaart "bizi ilkel köklerimize götürdüğü sanılan gizemli sembollere" öylesine kapılmışlardı ki, Anadolu kiliminin bugünkü Konya ili yakınlarında bulunan Çatalhöyük'te bir zamanlar var olmuş Neolitik kilim geleneğinin doğrudan devamı olduğunu ciddi olarak savunmuşlardı.

Onlara göre Anadolu kilimi 8 bin yıldır kesintisiz süren dokumacılık geleneğinin ulaştığı doruktu. En aşırı biçimiyle bu kuram bildiğimiz Anadolu kilimlerine çok benzeyen kilimlerin Neolitik dönemde de var olduğunu savunuyordu. Bir başka deyişle, Neolitik dönemde yaratılan desenler sekiz bin yıllık bir zaman diliminde donup kalmıştı. Özellikle Almanya'da bir süreliğine de olsa kabul gören bu iddia, tutarlı olsaydı Anadolu kilimi sıradan bir kabile sanatı ve şark halısının zayıf bir akrabası konumundan dünyanın en eski desen geleneğinin -8 bin yıllık inanılmaz bir evrimin- zirvesi olarak saygı görme konumuna yükselmiş olacaktı.

Şunu eklemeliyim, Tarıncı teorisi kilim fiyatlarının eşi görülmemiş düzeyde yükselmesi olasılığını da beraberinde getirmişti. Yaklaşık 400 parça koleksiyona sahip olduğum için bu "bilimsel" keşifleri bağrıma basmak ve Tarıncıya inanmak yönünde tahrik olmaktan

kendimi alamadım. Banka hesabım açısından hayırlı olmasa da kuşkuculuğum açgözlülüğümü bastırdı ve bugün hala fakir ama dürüst bir insan olarak yaşantımı sürdürüyorum.

Anadolu kiliminin 8 bin yıllık bir geleneğin devamı olduğunu kanıtlamaya çalışan bu Tarıncı grupları, günümüz kilimlerinin aslında 18. yüzyıldan daha eskilere uzanmadığı gerçeği nedeniyle maalesef en başından yanılığın içindeydi. Üstelik kronolojinin diğer ucunda daha büyük bir sorun vardı. Neolitik dönemden bugüne ulaşan hiçbir kilim veya parça yoktu. Ciddi arkeolojik testlerden geçebilecek herhangi bir kanıt mevcut değildi. Buna şaşırılmamalı; çünkü yün koyunları Neolitik dönemden ancak birkaç bin yıl sonra Anadolu bölge-

sinde görülmeye başlanmıştı. Bugün bildiğimiz haliyle koyunlar Çatakhöyük'ün en parlak olduğu zamanlarda var olacaktı. Üstelik dikey ve yatay tezgahlar, yani şerit dokuma türü için gereken tezgah tipi ve kilim tekniği bu dönemde Anadolu'da bulunmuyordu. Olsa olsa çözgü ağırlıklı tezgah vardı ama bu tezgah şerit dokumaya dayalı kilim üretimi için hiç uygun değildi.

Çatalhöyük'te bulunan bez türü maddelerin ilk başta sanıldığı gibi yün olmayıp, sadece keten oldukları anlaşılan gömme amaçlı bez parçaları oldukları biliniyor. (Keten, kilim türü dokuma için gereken dayanıklılığa sahip değildir ve boyanın nüfuz etmesi yünde olduğu kadar iyi sonuç vermez.) Ayrıca yeri gelmişken, Çatalhöyük'te boya teknolojisinin olduğuna dair bir kanıt da yoktur. Sadece aşı boyasıyla ilkel lekeleme vardır. Üstelik bu gömme amaçlı bez parçalarının gerçek bir dokuma bile olmadıkları ve daha çok sepetçilik veya yama işlemiyle ilgili temel çalışmalar oldukları anlaşılmıştır.

Neolitik kilimlerin varlığına yönelik Mellaart'ın kanıtları çoğunlukla kuşkuludur. Bu kanıtlar 1960'lı yıllarda Çatalhöyük'te kazılar sırasında buldukları ileri sürülen duvar resimlerinin yeniden kurgulanan taslaklarından oluşmaktadır. Sorun şudur ki bu taslaklar kazılara ara verildikten sonra Mellaart tarafından çizilmiştir ve otantik olduklarını kanıtlayan güvenilir hiçbir dayanak sunulmamıştır. Kazı sırasında Mellaart tarafından duvar resimlerinin fotoğrafları da çekilmemiştir. Genel anlayışa göre kazılar sırasında fotoğraf çekilmesi arkeolojide standart bir işlemdir. Ortada böylesi kazı fotoğrafları yoktur. Hatta kazı anında bir tek taslak bile çizilmemiştir. Eğer gerçekten var olsalardı bile Çatalhöyük'te gün ışığına çıkarıldıkları iddia edilen "kilim" türü duvar resimleri artık mevcut değildir.

Tanrıça teorisine bakılırsa, Anadolu Ana Tanrıçasına adanmış kült odalarında oldukları ileri sürülen bu sözde duvar resimleri aslında Neolitik kilimlerin kopyalarıdır ve Neolitik süsleme bütçesi açısından ki-

limler fazla pahalı olduğunda ucuz bir alternatif olarak kullanılmışlardır. Bu tezi her zaman hayal gücünün aşırı zorlaması olarak görmüşümdür. Çatalhöyük'teki gelişim aşamasına göre din kavramının henüz belirgin bir tanrı figürünün kabul gördüğü noktaya kadar evrimleşmediği yönünde konsensüs bulunduğu bir gerçektir. Ana Tanrıçaya adanmış kült odaları olup olmadığı bile ciddi arkeologlar tarafından sor-

Afyon kilimi, 19. yy., 90 x 150 cm, Özel Koleksiyon

gulanmaktadır. O aşamada tanrılar panteonu olması daha büyük bir olasılıktır.

Tanrıça teorisine karşı tezimi daha bütüncül bir açıdan görmek isterseniz, "Kabile'nin Gözü" isimli kitabıma ve "Anadolu'nun Antik Kilimleri" isimli kitabımın 8. Bölümüne bakmanızı öneririm. Karşı tezimi yayınladığım tarihten sonraki on yıl içerisinde Tanrıça Teorisinin savunucuları aksini iddia eden herhangi bir yazı yazmamıştır. İngilizce olarak yayınlanan bir Türk dergisinin

Mellaart'a karşı güçlü bir sadakat duyduğu anlaşılan editörü "kendi dergisi için uygun olmadığı" iddiasıyla kitabım hakkında bir inceleme yazısı yayınlamayı veya satışlarını yönetmeyi reddetmiştir. Ciddi bir yara alan Tanrıçanın günümüzde hâlâ hayatta olduğu anlaşılıyor.

Bu son derece gülünç Tanrıça teorisi kabul edilecek olsa bile yukarıda da belirttiğim gibi 18. yüzyıldan, İÖ yaklaşık 6 bin yıl önceki Neolitik döneme uzanan bir kalıntı olmadığı için kilim dokumacılığında yedi bin yıllık bir boşluk açıklanmamış olarak durmaktadır. Muhtemelen tekstilin çabuk yok olan doğası nedeniyle oluşan bu müthiş boşluğu doldurmak için bazı desenlerin tarihsel devamlılığını gösterecek kanıtlar zorunlu olarak çanak çömlek, mücevher, heykel ve duvar resimleri gibi dayanıklı el işlerinden türetilmişti. Bu eserlerin bazı desenlerinde görülen devamlılığın bugün kaybolan kilim dokuma geleneğindeki devamlılığa paralel olduğu savunulmuştu. İzlenen oldukça basit bir metodolojiye göre kil figürler, alçı rölyefler, kil mühürler, kaya mezar yüzeyleri, lahitler, mezar taşları ve çanak çömleklerden alınan görsel motifler ile kilim fotoğraf ve taslakları karşılaştırıldı. Herhangi bir anda, yerde ve ortamda alınan çuval dolusu örneklerde görülen şaşırtıcı benzerlikler ortaya kondu.

"Şaşırtıcı benzerlikler" teorisinin kilimin tarihçesini açıklamada oldukça çürük ve çok yetersiz bir metodoloji olduğu anlaşıldı. Konuyu yeniden yerli yerine oturtmaya çalışmak adına burada bazı çözümler öneriyorum.

Şaşırtıcı benzerlikler

Genel kural: Ne denli şaşırtıcı olursa olsun farklı yer, zaman ve ortamlarda alınan motif ve desenler arasındaki benzerlikler mutlaka doğrudan etki veya ortak anlamlar oluşturmaz. Örneğin dokumacılık bağlamında bile yer ve kronoloji açısından geniş bir alana dağılan, aynı teknikle çalınan ve tesadüfen aynı kültürel eğilimleri paylaşan dokuma grupları benzer motifler kullanabilir. Dolayısıyla benzer görünen bütün motif ve desenler mutlaka aynı kay-

naktan gelmezler. Bir motif veya desenin bir başka kaynaktan türetildiğini kabul etmeden önce bir versiyonun tarihsel olarak bir diğerinden daha önce geldiği, aralarında iletişimin mümkün olduğu ve alıntı için motivasyon ve şartların mevcut olduğu varsayımlarını kabul etmeli ve alıntı yapılmış olabileceğini göstermeliyiz. Bir başka deyişle, kullanılan dokuma tekniğine has şartlar ile gerçekliği algılama ve bütünleştirme açısından ortak bir kültür modu sonucunda ortaya çıkan şaşırtıcı benzerlikler tesadüfi olabilir. Peru'da Colomb öncesi döneme ait bazı tekstil motifleri ile Anadolu kilimlerinin motifleri arasındaki şaşırtıcı benzerlikler bu olaya bir örnek oluşturmaktadır.

Belki de (antik dönemlerin devamı oldukları olasılığını bütünüyle göz ardı etmeksizin) kilimlerdeki desen ve motiflerin kaynağını eski desen geleneklerinde aramayıp, kabile dokumacısının kültürü ile dokuma tekniğine has şartlar arasındaki etkileşimi incelemek daha yerinde olabilir.

Etnografya ve antropoloji yöntemlerine dönüş

Dokumacıların kültür ve mentalitesini incelemek için etnografya ve antropoloji yöntemleri ile gerçek bilimselliğe dönmenin zamanı gelmiştir. Benim açımdan saçma ve tartışma götürür bilimselliğinin yanısıra Tanrıça teorisinin en çok itiraz edilecek yanlarından biri de binlerce yıl boyunca Anadolu'yu işgal eden muazzam dokuma toplumlarını kendilerinden daha önce yaşayan eski uygarlıkların yarattığı desenleri kullanan, taklit eden kanallara indirgemesidir. Tanrıça teorisini kabul etmek, Anadolu insanların kendi kültürel ifadelerini yaratma yeteneğinden yoksun olduklarını iddia etmektir.

Küresel düzeyde etnografya sanatı açısından bakılacak olursa bu çok saçmadır. Bütün dünyada kabile gruplarının yaratıcı çalışmalarını kabul etmede hiçbir güçlük çekmiyoruz: Afrika kabilelerinin heykelleri, Navajo ve Hopi yerlilerinin sepet ve çanak çömlekleri, Peru'da Colomb öncesi Yerli kabilelerinin dokumaları, vb. Oysa Tanrıça teorisi açısından bakıldığında Anadolu dokumacıları yaratıcı değil, sadece pasif alıcı

ve iletken kanal olarak görülürler. Çatalhöyük'teki eski toplumun çalışmaları elbette yaratıcı idi! Binlerce Anadolu kadınının – Ayşeler, Zeynepeler, Haticeler ve Nebahatlerin – tezgahta oturup Çatalhöyük'te yaratıldıkları iddia edilen 8 bin yıllık Neolitik desenleri durmaksızın kopya etmekten başka bir şey yapmadıklarını söylemek adil olur mu?

Adana kilimi, 20. yy., 117 x 147 cm, Özel Koleksiyon

Batı'daki kilim dünyası uzman ve sergicilerinin Anadolu dokumacılarını bu açıdan görmek istemeleri folk kültürüne karşı güçlü bir önyargı anlamına gelir. Kilim uzmanlığı kural olarak yüksek kültürü her zaman için yaratıcı kaynak, folk kültürünü ise alıcı ve taklitçi olarak görme eğiliminde olmuştur. Farklı kültür düzeyleri arasında etkileşimler bu kadar basit olmamasına rağmen bu tutum günümüzde de hakimdir. Akışın her iki yönde – yüksekte alçağa ve alçaktan yüксеğe olduğu açık bir gerçektir. Yüksek kültürün folk kültüründen etkilenme derecesini ve kendisini yenileyip zenginleştirmek için bu etkileri kullandığını görmek için 20. yüzyıl ressamlarına, örneğin Picasso ve Klee'ye bakmamız yeterlidir. İki belirgin örnek olarak Picasso'nun Afri-

ka heykel sanatına ve Klee'nin Kuzey Afrika tekstiline neler borçlu olduklarını düşünüyorum.

Bugün Batı dünyasının folk kültürüne bakışı şükürler olsun ki bir revizyon geçirmektedir. Antropologlar yerine, önde gelen tarihçiler folk kültürleri düşünmeyen varlıklar olarak değil, kendi dünya görüşlerine ve ifade biçimlerine sahip toplumlar olarak görmeye başlıyor. Anadolu'nun göçebe ve köylü kültürü hakim sınıfın veya kendilerinden önce yaşamış olan antik uygarlıkların kültürlerine karşı sessiz, hareketsiz, pasif bir şekilde bağımlı olmuştur. Diğer kültür grupları gibi Anadolu'nun da söyleyecek veya ifade edecek bir şeyleri olduğunu kabul etmeli ve dokumacılığın bu kültürün başlıca ifadelerinden biri olduğunu, okuryazarlık döneminden önce köylü ve göçebe Müslüman kadınının elinde bulunan neredeyse tek ifade aracı olduğunu aklımızdan çıkarmamalıyız.

Bu konferansın iki konusu;

Apaçık görünen ve kendi kendini kanıtlayan Anadolu kilimlerini kabile kültürünün ifadeleri olarak incelememizi öneriyorum. Bir saatlik bir konferans içerisinde bu tartışmanın ancak bazı yönlerini ortaya koyabilirim. Dolayısıyla sadece iki tanesi üzerinde duracağım: Anadolu'nun yansıtma karşıtı yaklaşımı ve tercih edilen simetrikleri. Tezlerimin geri kalanı için "Anadolu'nun Antik Kilimleri" isimli kitabıma bakmanızı öneririm.

Anadolu kültürlerinde yansıtma karşıtı yaklaşımın bir ifadesi olarak kilimler

Anadolu dokumacılarının kullandığı görsel ifadenin belirgin özelliklerinden biri, gerçek dünyanın insan, hayvan ve bitkilerinin aynen yansıtılmasına karşıt yaklaşımdır. Bu anlayıştan farklı olarak Batı dünyasının sanat geleneği tarih boyunca büyük ölçüde yansıtma ağırlıklı olmuştur. Batı dünyası ancak 20. yüzyılın ortalarında soyut ekspresyonizmin zafer kazanması sayesinde gerçekliğin yansıtılması olmayan görsel sanat biçimlerine yönelmeye başlamıştır. Bir anlamda Batı ve Anadolu'nun görsel beklentileri zıt kulvarlarda ilerlemiştir.

Dip not olarak belirtecek olursam, Batı'da kilimin büyük bir popülerlik kazanmasının Batı resminde soyut ekspresyonizmin zafer kazanmasından sonra ortaya çıkmasının hiç de rastlantı olmadığını düşünüyorum.

Ortogonal-eksantrik karşıtlığı

Anadolu ve Avrupa pek çok aynı özelliği paylaşan ama önemli yönlerde farklılaşan kilim dokuma geleneklerine sahiptir. Anadolu'da kilim tekniği şerit dokuma geleneğidir. Oysa Avrupa'da şerit dokuma Rubens'in muazzam kilimlerinde olduğu gibi resimlerin bir tür dokunmuş versiyonudur. Her iki gelenek de bir tür kilim dokuma biçimi kullanmaktadır.

Her türlü kilim dokumacılığının temelinde birbirlerine geçmeli çözümler ve atkılarından oluşan basit bir yapı bulunur. Ayrıca kilim dokumacılığının özelliği, çözümlerin gizlendiği noktada atkının sıkıca birleştirilmesidir. Bu tür kilim dokumaya atkı yüzü düzen denir. Ama bu iki gelenek çok önemli bir açıdan birbirlerinden ayrılır. Anadolu ile Avrupa kilim dokumacılığının farklı olduğu nokta çözümlere göre atkılarının düzenlenme şeklidir. Anadolu'da bu işlem ortogonal olarak bilinir. Yani, çözümler yanlamasına olarak düz bir çizgi halinde ilerler ve birbirlerini 90 derecelik dik bir açıyla çapraz keser. Dokuma teknikleri geçmişte evrimleştiği zaman kilim dokumacılığı doğal olarak bu şekilde başlamış olurdu.

Buna karşılık Avrupa dokumacılığı atkılarının eğrilerek halinde biçimlendirildiği daha sonraki bir teknik olan eksantrik atkı yöntemini kullanır.

Anadolu'nun ortogonal yaklaşımı geometrik şekillerden –elmas, üçgen, altıgen ve karelerden– ağırlıklı olarak lineer bir desen doğurur. Avrupa'nın eksantrik atkı yaklaşımı ise bitki, insan ve hayvan biçimlerinden çoğunlukla eğrisel bir desen –yansıtma geleneğine dayalı bir desen– yaratır.

Anadolu'nun ortogonal dokumaya bağlı kalması kuşkusuz dokumacıların desenlerinde yansıtma karşıtı bir tutumu tercih etmiş olmalarına bağlıdır. Batı'nın eksantrik

atkıyı benimsemesi ise dokuma sanatında yansıtma arzusunun kaynaklanmıştır. Binlerce yıl boyunca Anadolu kültüründe gerçek dünyayı yansıtan motiflerden uzak durma yönünde çok güçlü bir eğilim görülmüştür. Bu nedenle Anadolu'da son iki yüzyıldan bugüne ulaşan kilimlerde yansıtma anlayışı yoktur.

Anadolu'nun yansıtma karşıtı tutumu ol-

Aydın-Çine kilimi, 18. yy., 140 x 170 cm, Konya Müzesi

dukça eskilere dayanan bir yerel anlayış olarak ortaya çıkmıştır. 11. yüzyıldan çok önce Türkmen kabileleri Anadolu'ya göç sırasında İslam'ın insan ve hayvan biçimlerinin kullanılmasına karşı oldukça katı kurallarını da beraberlerinde getirdikleri zaman Anadolu, Hıristiyan el işlerinde ki yansıtma anlayışına karşı ikonoklastik tepkilerin neden olduğu şiddetli kargaşalarla zaten çatlamış durumdaydı. Bunlar Bizans dönemlerinin ikonoklastik kargaşalarıydı. Dolayısıyla Anadolu'da sanat ve dinsel nesnelere yansıtma anlayışına karşı direnç İslam öncesi döneme kadar uzanır. Anadolu'nun imajlar yaratma açısından Neolitik zamanların ötesine uzanan oldukça eski bir tarihi vardır. Ayrıca en

azından son birkaç bin yıl içinde gerçeğe uygun imajlar kullanılmasını engelleyen derin ve etkili bir din anlayışı görülmüştür. Böyle bir geleneğe soyut görsel ifadenin çok güçlü ve orijinal bir biçimi doğmuştur.

Yansıtma anlayışını tercih eden Batı dünyasının Anadolu kilimi ile tanışıp, onu takdirle karşılamasının Batı kültürü tarafından genellikle tahrif edildiğinin bilinmesi çok önemlidir. 20. yüzyılda Soyut Ekspresyonizmin yükselişine rağmen Batı mentalitesinin eğilimi gerçek dünyayı yansıtan imajlar aramaktır. Bu noktada Anadolu Tanrıçacılarının (Mellaart, Balpınar ve Hirsch) Anadolu kilimlerinde Ana Tanrıça figürünün sözde yansımalarını keşfetmeye yönelik yoğun çabalarına ve aslında kilim dağarcığında küçük bir motif - bir tür antropomorfik biçim olan elibelinde figürüne saplantılarına dikkatinizi çekmek isterim.

Elibelinde saplantısı, aslında önemsiz bir motifin merkezi bir duruma getirilmesi sonucunu doğurmuştur. Batı'nın eğilimi bir kabile dokumasını incelerken (turistlere mutlaka kulak verin) ne kadar küçük olursa olsun, yansıtmacı görünen bir imaj aramak ve ona yoğunlaşmaktır. Belli belirsiz düzeyde yansıtmacı olan herhangi bir motife yönelik bu saplantı apaçık olan şeyleri, yani kilim imajlarının hemen hemen tamamen soyut ve geometrik olduğu gerçeğini gölgeleme sonucunu doğurur. Anadolu kilimi gerçek dünyanın bir yansıması değil, kendi başına bir dünyadır.

Bugün salt geometrik biçimler elimizin altında olduğu için sadece doğal ve çoğunlukla düzensiz şekillere alışkın gözler açısından üçgen, altıgen, elmas ve karelerin ne kadar yabancı görünmüş olabileceklerini gözden kaçırmamız çok kolaydır. Hatta örneğin düz çizginin bile aslında ne kadar tuhaf ve soyut olduğunu anlamamız zordur. Belki de insanlığın algıladığı ilk düz çizgi, tezgahın kirişleri arasında gergin uzanan çözümlü ipliği idi. Hiç kuşkusuz geometrik biçimlerin doğada çok nadir olması nedeniyle insan zihni bu düzenlilik görünümünü yaptığı her işe dahil etmeyi seçmiştir.

Yansıtmacı motiflerin kökeni Anadolu dokumacılığı olmamasına karşın bu motifler bir başka kültürden, genellikle hakim sınıf olan Osmanlı kültüründen alıntılar halinde farklı dönemlerde Anadolu kilimlerine girmenin bir yolunu bulmuşlardır. Osmanlı köklerinden yola çıkarak eksantrik atkı tekniğiyle yapılan yansıtmacı motifler Anadolu dokumacıları tarafından ortogogal şekillere dönüştürülmüşlerdir. Görünürde bu motifleri taklit eden bu dokumacılar aslında motiflere üslup katmış ve geometrik hale getirmişlerdir. Öyle görünüyor ki başlangıçta Anadolu dokumacıları yansıtmacı Osmanlı motiflerinin yenilik ve prestijine kapılmış olsalar bile çok geçmeden bunları yansıtmacı nesnelere görmemeye başlamışlardır. Motiflerin hemen anlaşılabilir bir şeye dönüştürülmüş oldukları görülüyor.

Geçtiğimiz 20-30 yıl içerisinde Doğu Anadolu'daki dokumacıların köy yaşamından sahneler yansıtmaya teşvik edildiği bir üretim şekli oluşturuldu. Sonuçta günlük köy yaşamı içerisinde nahif büyükanne imajı ortaya çıktı. Bu temanın Batılı bir yatırımcı tarafından sunulması turistik veya ihraç amaçlı satış yönünde bir dokuma endüstrisinin organize edilmesi dikkate değer bir olaydır. Batının resimsel biçimlere yönelik zevkinden kar etme arzusu Anadolu'nun resimlere karşı eski ve köklü direncine galip geldi. Bu süreçte değişmekte olan sadece tema değil, Anadolu dokumacılığının bağlı olduğu anlayıştır. Dokumacılık ilk kez dokumacıların kendi dünyasını gerçekçi bir şekilde yansıtmaya çalıştığı kişisel bir ifade aracı olmuştu. Bu kavram, dokumacıların kabile geleneğine ait soyut geometrik şekilleri durmaksızın tekrarladığı ve mükemmelleştirdiği oldukça eski bir geleneğin insanları için bütünüyle yenidir.

Simetriteler

Anadolu'nun görsel dilini saptama ve tanımlama amacıyla kullanılan ama henüz emekleme aşamasında olan bir başka değerli yöntem, hem Anadolu kilim motifleri, hem de genel tasarımın ortak özelliği olan simetriye odaklanmaktır. Anadolu kilim imajları ile genel tasarımın kökeninde bazı

simetri türlerinin belirgin bir dağılımının bulunduğu gün geçtikçe netleşmektedir.

Simetrinin sadece bazı desen türlerinin bir özelliği olmakla kalmayıp, aynı zamanda insan gözünün bilgiyi işlemek için kullandığı temel bir bilişsel araç olduğu artık anlaşılmıştır. Bütün kültürler bu şekilde simetriye dayalı görünürken her kültür grubu kendi tarihinin bir aşamasında çok çeşitli

Erzurum kilimi, 18. yy., 152 x 220 cm, Özel Koleksiyon

simetri olasılıkları arasında yalnızca birkaç tanesini tercih eder. Bunlar daha sonra bilgilerin o gruba has bir şekilde işlenmesi ve hatırlanmasının ardında yatan simetriteler halini alırlar ve söz konusu kültür grubu desenlerini bu simetriteler aracılığıyla ifade eder. Her kültür özel tercihlerini kendi üyelerine aşılacakça bu simetriteler farkında olmadan özümserir.

Örneğin, Amerikan çocuklarının altı yaşında çift ayna simetrisini tercih ettikleri, yedi yaşında iki taraflı simetritelere yönelecekleri ve on bir yaşında yatay simetritelere

geçtikleri okul elişleri incelenerek bilimsel olarak tespit edilmiştir.

Bildiğim kadarıyla maalesef Anadolu kızlarına yönelik bu tür araştırmalar yoktur. Ama bu kızların tezgahlarda çalışmaya başladıkları zaman sadece desen öğrenmekle kalmayıp, çok daha derin ve temel dersleri –ait oldukları kabile grubunun tercihli simetrisini- farkında olmadan özümledikleri sonucunu çıkarmanın hiç de yanlış olmayacağını düşünüyorum. Dolayısıyla kabile dokumacılarının geleneksel desenlere titizlikle sadık kalmalarının nedenleri sandığımızdan çok daha derin ve karmaşıktır. Kızlara soracak olursanız eskiden anneleri ve nineleri de böyle yapmış oldukları için aynı desenleri tekrarladıklarını söyleyeceklerdir ama tek neden bu değildir.

Anadolu dokumacılarının tercihli motif ve desen yöntemi olarak çift ayna simetrisine bağlı oldukça eski bir kabile geleneğinden geldiklerine inanıyorum. Anadolu'nun gözü asimetriden bütünüyle uzak durmayı seçmiştir. Öte yandan, özellikle Kuzey Afrika'da asimetrik özellikli kabile gelenekleri vardır. Bu açıdan Tunus kilimlerini örnek gösterebiliriz.

Ayna simetrisi

Öncelikle "ayna simetrisi" terimi ile ne kastediyoruz? Ayna simetrisinin temel özelliği, görünmeyen ayırıcı çizgi veya eksenin ters tarafındaki parçaların büyüklük, biçim ve pozisyonlarının ayna yansımasını içeren motiflerdir. Örneğin, insan figürü ön taraftan bakıldığı zaman

iki taraflı bir simetridir. Ama profilden veya diğer pozisyonlarda gösterildiği zaman iki taraflı simetri yoktur. Bir şato ve onun süslü havuzda yansıması yatay ayna simetrisini oluşturur. Kare biçimi hem iki taraflı, hem de yatay simetri olduğu için çift ayna simetrisidir.

Anadolu deseninde önemli bir yapı bloğu olarak işlev gördüğüne inandığım eşkenar üçgen iki taraflı simetriye sahiptir ama tıpkı üçgenler ters çevirildiği zaman elmas şekli oluşması gibi bir çift karşılıklı düzene sokulduğunda imaj çift simetri halini alır.

Geçmişten bugüne kilim desenleri izlenecek olursa Anadolu dokumacılarının desenini çift simetri yönünde oluşturma eğilimi görülmektedir. Aşamalar, başlangıçta kullanıldığı haliyle motiften başlayarak nesnenin küçük bir boşlukla ayrıldığı ayna imajına ve yeni bir motif oluşturmak için bir araya getirilen iki benzer motife doğru ilerler. Böylece iki taraflı bir simetri, çift simetri haline gelir. Eski kilimlere bakılarak ve bugüne kadar ulaşan aynı kilim deseninin peşpeşe versiyonlarında motiflerin nasıl gelişim gösterdiği takip edilerek bu evrim sürecini görmek mümkündür. Gerçekten de ayna simetrilere doğru ilerleme yönünde öylesine yoğun bir baskı vardır ki buradaki antropomorfik motiflerde olduğu gibi imajı ikilemenin anlamsızlaştığı durumlarda bile ilerleme devam eder.

Çift ayna simetrisi ve genel tasarım

Anadolu kilim deseninde çift simetri eğilimi yalnızca motifleri değil, aynı zamanda da kilimin genel tasarımını biçimlendirir. Genel bir kural olarak, eğer kilimin merkezine doğru bir çizgi çekecek olursak, her iki taraf da birbirlerinin ayna imajıdır. Aslında kilim genellikle iki bölüm halinde yapılıdır. Bunlar birbirlerini yansıtan bölümlerdir ve sonradan eklenerek dikilirler. Ayrıca, eğer kilimin ortasından bir çizgi çekecek olursak, üst yarısı ile alt yarısı da birbirlerini aynada gibi yansıtır. Anadolu kilimine biçim veren şey genel tasarımın çift simetrisidir. Pastoral bir kültürden gelen kilimlerin normalde nahif ve ilkel olması beklenir ama Anadolu kilimi gerçekten de oldukça detaylı, düzenli ve titiz bir tasarıma göre dokunur. Köklerini gizler gibi görünen tasarımda mimari kalite vardır. Anadolu kilim tasarımı belki de her hangi bir Anadolu köyünde veya yerleşim biriminde bulunabilecek her şeyden daha fazla düzen içerir.

Ayna simetrisi ve bellek

Desenlerini geleneksel olarak hafızaya göre işleyen bir topluluk açısından ayna simetrisinin kazandırdığı avantajlar ortadadır. Günümüzün köy dokumacılık endüstri-

sinin tersine geçmişin kabile dokumacıları desenleri hazır kalıplara göre işlemiyordu. Desenleri hafızada taşıyorlardı. Bir kilim desenini ve üretimde kullanılacak araçları ezberlemenin nasıl bir hafıza kapasitesi gerektireceğini anlamak için bir kilime dikkatle bakmak yeterlidir. Sözlü gelenek ve hafızaya dayalı bir dokuma geleneği açısından ayna simetrisinin birçok avantajı vardı. Özellikle de tekrarlanan özelliklerle

Konya kilimi, 19. yy., 75 x 135 cm, Sütdede Müzesi, Afyon

rin kazandırdığı avantaj. İmajın sadece bir kısmı bile bütün imajın bilgisini içerdiği için ayna simetrisiyle yapılan bir kompozisyon, ezberlemeyi ve sonradan aynı ürünü tekrarlamak işlemini kolaylaştırır. Böylece ezber dörtte üç oranında azalır. Motifin dörtte bir ezberlendikten sonra motifin geri kala-

nı bir anlamda tekrara dönüşür. Örneğin iki taraflı desende motifin bir yarısı diğer yarısı tamamlayacak bilgileri de içerir.

Geçmişin geleneksel kabile dokumacılarının hazır kalıplara göre çalışmadıkları ve tek dayanaklarının kendi hafızaları ve yaşlı kadınlar olduğu gerçeği düşünülürse, ayna simetrisi hafızadan çalışmak zorunda olan bir dokumacı açısından bariz avantajlar sağlar. Dokumacı çift simetrisi bir motifin dörtte birini ezberledikten sonra geri kalanları taklit yöntemiyle tekrarlayabilir. Böylece tekrarlanan özellikler anlaşıldıktan sonra ilk bakışta karmaşık görünen kompozisyonlar çok daha basitleşir.

Sonuç

Sözlerime son verirken sizi şöyle bir imajla baş başa bırakmak istiyorum: Eski bir Anadolu geleneği son zamanlara kadar yatay tezgah (veya yer tezgahı) kurgusu ve çözüğü işlemleri ilişkilendiriliyordu. Bildiğiniz gibi yatay tezgah (veya yer tezgahı) istenen uzunlukta kilim üretmek için gereken mesafeyi ayıracak şekilde yerde birbirlerine paralel uzanan ve desteklenen iki tahtadan oluşur. Tahtalar yerleştirildikten sonra kadınlar iplikleri tahtaların çevresinden dolaştırır ve böylece çözüğü ilmek yaparlar.

Anadolu'da yüzyıllar boyunca oldukça zahmetli olan tezgah kurma ve çözüğü işlemi bir tür ritüele dönüştürülmüştü. Geçmişte çok uzak bir noktada bu uygulama evrimleşti ve kabilenin ya da köyün en yaşlı dokumacısı törensel bir atmosfer içinde tezgahın diğer ucunda yere oturarak genç kadınların tezgah kurma ve çözüğü süreçlerini denetledi. Yaşlı dokumacının orada bulunması elbette sembolikti ve dokumanın başarıyla yapılabilmesi için gerekli görülürdü. Yaşlı dokumacı, bu en eski kadın sanatının

canlı örneği olarak –binlerce yıl boyunca Anadolu'da bir kadından diğerine aktarılan geleneğin yaşayan bir temsilcisi olarak– dokuma sürecine nezaret ederdi.

Belki de gerçek "Anadolu Tanrıçası" olarak görülmesi gereken işte bu kadındır.

Çek Yasası

Merhaba,

TBMM'nin hızla yasaları yeni ihtiyaçlara göre güncelleştirme ve AB ile uyumlaştırma faaliyetlerine devam ettiği bu günlerde yeni yasaları ve eski yasalardaki değişiklikleri takip etmek oldukça güç. Bu yazıda ticari faaliyeti olsun olmasın genel olarak kişileri yakından ilgilendiren yeni bir düzenleme üzerinde duracağız. 3167 sayılı "Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun"un ("Çek Kanunu") yürürlüğe girdiği 1985 yılından bu yana uygulanması sorunlu olmuştur. Bu konudaki ceza davası sayısı 1999 yılında 320.320, 2000 yılında 262.611, 2001 yılında 307.381'e ulaşmıştır. Biriken sorunlar nedeniyle bu kanunda değişiklik yapılmasına ilişkin 4814 sayılı kanun, 26.02.2003 tarihinde TBMM'de kabul edildi ve 08.03.2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Bu yasa ile gerçekleştirilen başlıca değişiklikler iki kategoride sıralanabilir:

1. Çekin İbrası, Ödenmesi ve Karşılıksız Çıkması ile İlgili Düzenlemeler

a) Vergi kimlik numarasının yazılmasının geçerlilik şartı kabul edilmesi (Md.3)

Bankalar yeni bastıracakları çek defterlerine çek hesabı sahibinin vergi kimlik numaralarını matbu olarak yazacaklardır.

b) Keşidecinin (çeki düzenleyen, hesap sahibinin) adresinin, talebi halinde hamile (çeki elinde bulunduran ve ödeme için bankaya ibraz edene) bildirilmesi. (Md.3/son)

Bu düzenleme ile Bankalar Kanunu'nun müşteri sırrı ile ilgili 22/8. fıkrasına istisna getirilmiştir. Çekin karşılığının tamamen veya kısmen bulunmaması halinde, hamilin talebi üzerine bankaca bilinen adresleri kendisine verilecektir.

c) Bankanın karşılığı olan çeki ödeme zorunluluğu ve hamilin kimlik numarasının saptanması (Md. 4)

4. maddenin yeni şeklinde "..... karşılı-

ğı olan çek ödenir" ifadesine yer verilmektedir. Ayrıca 15. maddede, 4. maddede yazılı hükümlerini yerine getirmeyen bankalar hakkında üç milyar liraya kadar ağır para cezası öngörülmüştür. Bu da Ticaret Kanunu'nda muhatap bankanın hamile karşı çeki ödeme yükümlülüğü bulunmamasına rağmen Çek Kanunu ile bankanın çekin karşılığını ödeme mecburiyetinin devam ettiğini göstermektedir.

d) Bankanın kısmi karşılığı bulunan çeki ödemesi (Md.4/2)

Yeni düzenlemede hamilin kısmi ödemeyi almak istiyorsa, çekin orijinalini bankada bırakması gerektiği kabul edilmektedir. O takdirde çekin ön ve arka yüzünün onaylı fotokopisi ücretsiz olarak hamile verilecektir. Hamil bu fotokopi ile icra takibine geçebileceği gibi savcılığa şikayette de bulunabilecek, savcı fotokopiye dayanarak dava açabilecektir. Hamil çekin orijinalini bankaya bırakmak istemez ise; banka çekin arkasına ibraz tarihini, çekin ne kadar karşılığı bulunduğunu, hamil istemediğinden kısmi karşılığın ödenmediğini belirterek çeki hamile iade edecektir (Md.5). Hamilin çeki icraya koyması ve İcra Müdürlüğü'nün talebi üzerine, banka blokeye aldığı kısmi karşılığı icraya ödeyecektir.

e) Karşılıksız çekte gecikme faizi (Md.16/a)

Çekin karşılıksız çıkan kısmı için gecikme faizi, 3095 sayılı Kanuna göre ticari işlerde temerrüt faizi oranı üzerinden hesaplanacaktır.

2. Karşılıksız Çek Kesen Keşidecinin Cezalandırılması İle İlgili Düzenlemeler

a) Ağır para cezası – tekerrür halinde hapis cezası.

Eski yasada karşılıksız çek keşide eden kişi 1-5 yıl arasında hapisle cezalandırılırken yeni düzenlemede ilk defa karşılıksız kalan miktarda, ancak azami 80 milyar lira ağır para cezası, tekerrür halinde ise 1 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür.

b) Sanık gelmese de duruşmanın yapılabilmesi

Geçen dönemde şikayette bulunan hamilin ve sanığın ceza davasına ilgi göstermemeleri nedeniyle davalar yıllarca sürmekte ve sonuçlanamamakta idi. Yeni metin ile "..... Bu gibi hallerde sanığa gönderilecek celpnamelerde kendisi gelmese dahi duruşmanın yapılacağı yazılır." hükmü getirilmiştir. Ancak belirtmek gerekir ki, bu madde sadece para cezası söz konusu olan çeklerle ilgili ceza davalarında uygulanacaktır.

c) Her çek yaprağının ayrı suç oluşturması (Md.16/4)

Geçen dönemde tartışmalı olan bir hususa açıklık getirilmiş ve her karşılıksız çıkan çekin ayrı suç oluşturacağı kabul edilmiştir.

d) Yetkili ceza mahkemesi (Md.16/b-1)

Geçen dönemde yetkili ceza mahkemesinin belirlenmesinde ortaya çıkan tartışmalar sona erdirilmiş ve bu suçlarda çekin ibraz edildiği ya da keşide edildiği veya şikayetçinin yerleşim yerinin bulunduğu yer Asliye Ceza Mahkemesi yetkili kabul edilmiştir.

e) Keşideci tarafından çekin karşılıksız kalan kısmına ve gecikme faizine ilave olarak ödenecek tazminat

Şikayet hakkının doğmasından dava açılıncaya kadar %12; dava açıldıktan hüküm verilinceye kadar %15, hüküm verildikten sonra kesinleşinceye kadar %18 ve hüküm kesinleştikten sonra ise %20 tazminat ödenmesi gerekecektir.

Yukarıda değinilenler dışında da yasada bazı teknik değişikliklere gidilmiştir. Hem para ve ticaret piyasalarımız hem de yargı uygulamamız açısından sorunlu çek kullanımının bu değişikliklerden ne şekilde etkileneceğini ise elbette uygulama ve zaman gösterecek.

Tekrar görüşmek üzere.

Av. H. Emre ÖZCAN

heozcan@moroglu-ozcan.com

Güzel konuşma iletişimin temeli

Mesleğimizi gereği hangi iletişim biçimlerini denemiyoruz ki? Bilgilerimizi doğrudan aktarıyoruz, fıkra anlatıp güldürüyoruz, anılarımızı paylaşıyoruz, kitaptan bölümler okuyoruz, animatörlük yapıyoruz. Kaçınmamız gerekenlerin başında ise tekdüzelik geliyor. Tekdüze bir sesle yaptığımız konuşmaya bir de aracın motor gürültüsünün eklendiğini düşünsenize...

Turist rehberlerinin konuşma teknikleri, vücut dili, mimikler konusunda bilgilerinin olması gerekliliği sanırım herkes tarafından kabul edilir. Buna karşın konuşma tekniği ve diksiyon eğitimine ayırdığımız zaman oldukça azdır. Oysa güzel bir anlatım, cansız ve hareketsiz duran bir ören yerini canlandırır, ona ruh katar. Dinleyenleri inandırmak, bilgiyi en iyi biçimde sunduğunu bilmek, kuşkusuz turist rehberine de güven ve heyecan verir.

Tur için yapacağımız hazırlık, sadece bilgilerimizi gözden geçirmemizle kalmaz, ses, söz, anlatım biçimi konusunda çalışmalarını da içerir. İlk konuşmamızda sesimizin tınısı bile önemlidir. Hem konuşma tekniği ve mimikler açısından profesyonel olabilmeli, hem de doğal, sahici olmaya çalışmaktan vazgeçmemeliyiz. Doğallık, anlatım biçimimizi kendi kimliğimize, kişiliğimize içerebilmiş olmamız anlamına gelir. Konuya hakim olmak doğallığı yakalamamızda en önemli unsurlardan biridir.

Fonetik: Ülkemizde turist rehberlerinin de bir "memleketi" vardır ve yöresel dil özellikleri bazen biz hiç fark etmeden dilimize yansır. Turist rehberi yalnızca kendi dilini değil, yabancı bir dili de çok iyi konuşabilmek için çabalamalıdır. Bu da hem kendi ana dilimizin fonetiği, hem de konuştuğumuz yabancı dilin fonetik özelliklerine çalışmamız demektir. Fonetik, güzel konuşmanın önemli bir unsurudur.

İmge: Troya ya da Hattuşa'yı anlatırken istediğimiz etkiyi sağlayabilmek için sözcüklerimizle resimler çizmemiz gerekir. Sadece ne söylediğimiz değil, kelimelerin arkasındaki anlam da pek çok turist tarafından yakalanacaktır. Konusuna hakim olan bir rehber gizli anlamların farkındadır, incelikli bir anlatımı bilinçli seçmiştir. Ancak imgeyi anlatım biçimimizin bir parçası

yaparken odaklanmayı engelleyecek fazlasıyla süslü sunumlardan da kaçınmalıyız. Dinleyenleri gözlemek konuşmanın nasıl süreceğine ilişkin ipuçlarını fazlasıyla verir. Soluğunu tutarak mı dinliyor, yoksa rehberi anlattığı konuyla baş başa mı bırakmış? Bazen anlatacaklarımızı bütünlüğü bozmadan sınırlamak bile gerekebilir.

Bellek: Turist rehberleri birçok farklı kaynaktan öğrendikleri bilgiyi, yabancı bir dilde sanki kendi bilgileriymiş gibi aktarırlar. Bunu kitaptan okuyormuşçasına değil, ama duraklamadan, deyim yerinde ise sular seller gibi yapmalıdırlar. Konunun iyi özümsebilmesi, iyi bir belleği gerektirir. Ancak konuları sık sık gözden geçirmiyorsak, belleğimizin bizi yarı yolda bırakması kaçınılmazdır. Konuların bazen kısa sürede bellekte yer etmesini sağlamak için tek bir yol yoktur, kuşkusuz her rehber "yoğurdu" farklı biçimde yiyebilir.

Taklit: Bir rehberin anlatımına canlılık katar. Ancak taklit edilen kişi ya da tarz rehberlik ettiğimiz kişilerin mizah kültürüne uymalıdır. Aksi takdirde anlaşılmayacak, hatta ters tepecektir. Takliti, alaydan ayırmak gerekir. İkincisi turist rehberinin kazanması gereken bir tarzdır.

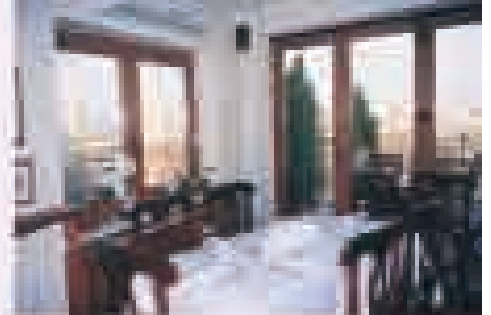
Mimik ve jest: Mimik sözleri ne kadar destekliorsa, jest de anlatımı o denli kuvvetlendirir. Hatta bazen mimik ve jestler anlatımın önüne geçer. Sadece konuşma sırasında değil, ören yerlerinde, yolculuk boyunca jest ve mimiklerimizle verdiğimiz mesajlara özen göstermemiz gerekir. Anlatırken uygun biçimde elimizi ya da kolumuzu kullanmak, etkiyi artırır. Kültürel farklılıklar burada da göz önüne alınmalıdır. İsteddiğimiz etkiyi bırakıp bırakmadığımızı anlamak için bu kez biz, dinleyenlerin mimik ve jestlerine bakmalıyız.

Ses tonu: Güzel konuşmak bazen yüksek sesle konuşmayı gerektirebilir, ama avaz avaz bağırılmayı gerektirmez. Mikrofonla ya da mikrofonsuz konuşma, açık havada ya da otobüste olmanız, müze-ören yerinin kalabalıklığı ses tonunu saptarken göz önüne almamız gereken ölçütlerdir.

Burhan Sağır

Ülkesel Almanca Rehber

Mersin Üniversitesi
Anamur Meslek Yüksekokulu
Turizm Rehberlik Bölümü
Öğretim Görevlisi

- Sabah 09:00'dan akşam 24:00'e kadar
- International mutfak
- Özel davetler
- Hem teras, hem kapalı alan
- Önde Ayasofya, arkada Galata kulesi manzaralı
- Rehberlere indirim

Karaköyüm

RESTAURANT

Kemeraltı Caddesi No: 4 Bankalar Han Kat: 6
34425 Karaköy, İstanbul Tel: (212) 244 68 08-09

Irak Müzesi'nin 10'da biri kayıp

Irak'ta Bağdat'ın düşmesinin ardından yağmalanan Irak Ulusal Arkeoloji Müzesi'ndeki eserlerin 10'da birinin kayıp olduğu açıklandı. Müzenin müdürü Dr. Nawalaal Mutawalli 9 Temmuz'da Londra'daki ünlü British Museum'da düzenlediği basın toplantısında yağmalama sonucu 13 bin parçanın Bağdat Enstitüsü'nün deposundan kaybolduğunu açıkladı. Arkeolog profesör Elizabeth Stone da yaptığı açıklamada 10 bin tarihi yerin yağmalandığını belirtti. Oluşturulan uluslararası onarım ekibi ağustos ayında Bağdat Müzesi'nde hasarlı parçaları onarmaya çalışacak. Türkiye'den ne zaman götürüldükleri bilinmeyen ve Bağdat'taki Ulusal Müze'de sergilenen Kommagene Krallığı'na ait eserlerin ise bomba ve yağmadan hasar görmedikleri anlaşıldı.

İstanbul Arkeoloji Müzesi'nin ilk Sümerologlarından Muazzez İlmiye Çığ 8 Temmuz'da Cumhuriyet gazetesinde yer alan söyleşisinde konuyla ilgili olarak ilginç var sayımlarda bulundu. Çığ "eserlerin yok olduğuna inanmadığını, Bağdat Müzesi'nin çok değerli eserlerinden bir kısmının zaten Irak Merkez Bankası'nda saklanmakta olduğunu, bu parçaların Bağdat'ı ele geçiren güçler tarafından gizlenmiş, hatta Ameri-

ka'ya götürülmüş olabileceğini, yağmacıların eline geçmiş eserlerin ise değerleri bilindiği için paraya çevrilmek isteneceğini" ileri sürdü.

Amcazade Hüseyin Paşa Yalısı yok olmasın!

Boğaziçi'nin ayakta kalmış en eski ve en güzel yalılarından biri olan Amcazade Hüseyin Paşa Yalısının yok olma tehlikesine karşı kampanya başlatıldı. Yapı dergisinin başlattığı kampanya çağrısında önemli tarihsel olaylara tanıklık eden yapının kurtarılabilmesi için yıllardır çözüm üretilmediği, mimarlık mirasımızın en değerli ve gelecek kuşaklara aktarılması zorunlu yapılarından biri olan yalının ölüme terk edildiği, bu konuda devletin sorumluluk üstlenmesi gerektiği vurgulanıyor, yetkililer göreve çağrılıyor. İmza kampanyasına www.yapitr.com adresindeki internet sitesine giriş yaparak katılmak mümkün.

Yine orman yangınları...

Temmuz ayında Marmaris ve Bodrum'da çıkan orman yangınları binlerce hektarlık alanın daha yeşilden yoksun kalmasına yol açtı. Türkiye'de her yıl "yangın mevsimi" olarak nitelenen haziran-ekim aylarında

ortalama 2 bin orman yangını çıkmakta. Bu yangınların yüzde 90'ı da Kahramanmaraş'tan başlayıp Akdeniz ve Ege'yi takip ederek İstanbul'a kadar uzanan 1700 km'lik sahil bandınının 160 kilometrelik derinlikteki 12 milyon hektarlık alanda yaşanıyor. Orman Genel Müdürlüğü'nün yaptığı istatistiklere göre orman yangınlarının en önemli nedenini insan faaliyetleri oluşturuyor. Geçen yıl orman yangınlarının yüzde 55'i ihmal, yüzde 18'i bilinmeyen, yüzde 15'i kasdi, yüzde 12'si yıldırım nedeniyle çıktı.

Orman köylülerinin ekonomik durumlarının iyileştirilmesi, orman içi dinlenme yerlerinin artırılması, ormana bitişik turistik tesislere yangına karşı engelleme ve söndürme yükümlülüğü getirilmesi, ilgili kuruluşlarca enerji nakil hatlarının bakımının yasal yaptırımlar yoluyla sağlanması zorunlu önlemler arasında sayılıyor.

Cumhuriyet gazetesinde 11 Temmuzda yer alan haberde yanan ve yakılan hazinelerin bir süre sonra "bozuk orman arazilerine" dönüştüğü, teknik deyimle 2-B alanları haline geldiğine, rantçılara yeni çıkarlar sağlandığına, ormanlarla ilgili yasal düzenlemelerin gündeme geldiği yıllarda orman yangınlarında artış yaşandığına dikkat çekildi. Orman ve Çevre Bakanı Osman Pepe de yoğunlaşan orman yangınları ile yasa tasarısı arasındaki bağı kabullenerek, sabotaj ihtimalinin çok yüksek olduğunu belirtti. **(Cumhuriyet)**

Patara En İyi 20'de

Britanya'da yayımlanan "Sunday Times" gazetesinin gezi eki Travel, Avrupa'nın en iyi 20 sahilini belirledi. Gazete çalışanlarının kendi deneyimlerine göre seçtiği sahiller arasında Antalya Patara'da var. Gazete Kalkan'da balık ve Patara'daki harabeleri ziyaret önerdi. Antalya Çıralı daha önce dünyanın en güzel beş sahilinden biri seçilmişti. **(Radikal)**

Toptaşı, cezaevi değil, kültür merkezi

Üsküdar'da bulunan Mimar Sinan'ın eseri Toptaş Cezaevi sanat mekanı haline dönüştürüldü ve 3 Haziran'da 26 ülkeyi buluşturan Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi 3. Uluslararası Öğrenci Trienali'ne ev sahipliği yaptı. Trienal'e 26

Amcazade Hüseyin Paşa Yalısı

ülkeden 49 sanat ve tasarım okulunun yanı sıra, Türkiye'den 16 üniversitenin güzel sanatlar fakülteleri katıldı.

Böylelikle eski adı Valide-i Atik Külliyesi kervansarayı olan Toptaşı Cezaevi "yeni bir hayata" başlamış oldu. Nurbanu Sultan tarafından Mimar Sinan'a yaptırılan eser, 1852 tarihli kayıtlarda, her türlü hastanın tedavisine kapılarını açmış bir mekan olarak tanımlanıyor. 1865'te kolera salgını için "kriz merkezi ve hastane" misyonunu yerine getiren kompleks, 1873'ten sonra görevini "akıl hastanesi" olarak sürdürmüştü. Mahzar Osman'ın çabalarıyla 1927'de yaşanan bir nakilden sonra 1935'te Tekel'in tütün deposuna dönüştürülen yapı, 1976'da Vakıflar Müdürlüğü'ne devredilince, çeşitli bölümleri cezaevi, aşhane ve meslek lisesi olarak kullanılmış. 1978'den 1982'ye kadar imam hatip lisesi olarak kullanılan mekan, şimdilerde M.Ü. bünyesinde bir sanat merkezi olarak yeni bir geleceğe kapılarını açmış bulunuyor.

Anıt eserler depreme hazırlanıyor

Boğaziçi Üniversitesi (B.Ü) ve Roma La Sapienza Üniversitesi işbirliğiyle İstanbul'daki 15 anıt eser, üç boyutlu lazer cihazıyla envanter çıkarılarak depreme hazırlanıyor.

Pilot çalışması Ayasofya Müzesi'nde başlayan ve AB fonlarından sağlanan 1.7 milyon euroluk kaynak ile yürütülecek proje ile Ayasofya Müzesi'nde çok hassas ölçümlerin yapılacağı belirtildi. Konuyla ilgili bilgi veren La Sapienza Üniversitesi yetkilileri, yaptıkları işin çok hassas bir çalışma olduğunu, üç boyutlu lazer taraması ile birkaç dakika içinde milyonlarca noktanın ölçüldüğünü, bu ölçümlerin bilgisayara kaydedildiğini ve anında nokta bulutu adı verilen bir görüntü sağlandığını belirttiler. Bu çalışma, binanın yapısal gücü ve depremden nasıl etkileneceğine ilişkin veriler ortaya koyacak. Beklenmeyen bir şekilde binanın zarar görmesi halinde de mevcut röleve çok hassas olduğu için aynı şekilde restorasyon imkanı sağlanıyor. İstanbul'da belirlenen 15 eser arasında Süleymaniye Camii, Fatih Camii Külliyesi, Mihrimah Sultan Camii, Ahırkapı'daki Köprülü Külliyesi, Sultanahmet Camii, İslam Eserleri Müzesi ve Arkeoloji Müzesi yer alıyor.

www.arkitera.com

Ayasofya Müzesi

15 yıllık sorun çözümleniyor

Çevre ve Orman Bakanı Osman Pepe'yi ziyaret eden İtalya Çevre ve Toprak Koruma Bakanı Altero Matteoli, İtalya tarafından 1988'de Karadeniz'e bırakılan ve daha sonra Türkiye kıyılarına sürüklenen tehlikeli atık içeren varil sorununu çözeceklerini açıkladı. Türkiye ile İtalya arasında yıllardır çözüm bekleyen Samsun ve Sinop'taki varillere ilişkin mali destek sözü veren Matteoli, iki ülkenin teknik adamlarından bir heyet oluşturacaklarını söyledi. Pepe ise teknik detayların oluşturulacak komisyon tarafından netleştirileceğini belirterek İtalya'da yapılacak uluslararası toplantıda Matteoli ile bu konuyu çözmüş olacaklarını vurguladı. İki bakan İtalya'nın finansman desteğiyle Türkiye'deki atıklarla ilgili Basel Sözleşmesi Bölgesel Merkezi kuracaklarını bildirdiler. **(Hürriyet)**

Mersin'de İÖ 3. yüzyıla ait heykeller...

Mersin Mezitli'deki Soli Pompeipolis Antik Liman Kenti'ndeki kazılarda İÖ 3. yüzyıla ait Şarap Tanrısı Dionysos ve Kirların Tanrısı Satyr heykelleri bulundu.

Dördüncü dönem kazı çalışmalarını sürdüren 9 Eylül Üniversitesi'nden Doç. Dr. Remzi Yağcı başkanlığındaki ekip, sütunlu yol kesiminde Dionysos ile insan gövdeli, keçi boynuzlu ve ayaklı, yarı tanrı sayılan Styr'in heykellerine ulaştı. Heykeller Mersin Müzesi'nde sergilenecek.

Mersin'in yaklaşık 11 kilometre batısındaki Mezitli Viranşehir mevkiinde yer alan kentteki yaşamın Orta Tunç Çağı'nda başladığı sanılıyor. Filozof Chrysippos ile matematikçi-astronom Aratos'un İÖ 3. yüzyılda

yaşadığı kent, dağlık Kilikya ile Ovalık Kilikya'nın sınırını oluşturuyor. İÖ 7. yüzyılda önemli bir liman haline gelen ve Pers egemenliğinde de önemini koruyan kent, büyük depremle yerle bir olmuştu.

Nemrut'u Koruma Projesi

Finansal desteğini Akbank'ın üstlendiği "Nemrut'u Koruma Projesi" çerçevesinde 2003 yılında gerçekleştirilmesi öngörülenler bir basın toplantısı ile açıklandı. "Restorasyon Evi"nin kurulması, kötü durumdaki Aslanlı Horoskop'un da aralarında olduğu kum taşından yapılmış rölyeflerin kurtarılması ve doğu terasının kuzeyinde bulunan "Kartal ve Salan" heykellerinin restore edilmesi projenin 3 hedefi. Akbank yetkilileri basın toplantısında Nemrut'ta yapılması gerekenler için daha fazla destek gerektiğini, katkılarının sosyal sorumluluk duyan diğer kuruluşlara ilham vermesini umduklarını belirttiler. 2001 yılından bu yana yapılan restorasyon ve konservasyon çalışmalarında özellikle doğa koşullarının etkilerinin giderilmesi ve çevre düzenlenmesi ele alındı. Amsterdam Üniversitesinden 2 ekibin 2 yıldır çalışmakta olduğu, çalışmalar sırasında bölgenin turizme açık olacağı belirtiliyor. Nemrut 1987'de UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası listesine alınmış, 1989'da da milli park ilan edilmişti. **(Cumhuriyet)**

Allianoi'de kazı başladı

Bergama'da yapımı süren Yortanlı Barajı'nın suları altında kalacak Allianoi Antik Kenti'nde çalışmalar yeniden başladı. Allianoi Arama Kurtarma Derneği Başkanı Ahmet Yaraş, kurtarma kazılarını Sabancı Holding'in ve DSİ'nin desteklediğini belirtti. Sağlık Tanrısı Askyleos'un kenti Allianoi İÖ 6. yüzyıldan, 11. yüzyıla dek dünyanın en önemli sağlık merkezlerinden biriydi. Üç yıldır süren kazıların bu yılki bölümü Çeltikçi Köyü'nde yapılacak. **(Radikal)**

Tarihi yapılarda konser tartışması

Geçtiğimiz günlerde Ayasofya'da yapılan klasik müziği konseri tarihi yapılarındaki etkinlikleri yeniden tartışma gündemine getirdi. Klasik müzik dinletilerini konser salonlarında izlemekten öte, tarihi me-

kanlarda duyumsamanın kuşkusuz ayrı bir tadı var. Ayairini bunun en iyi örneği. Özen Acar Cumhuriyet Gazetesi'ndeki köşesinde şunları yazdı:

"Diyabet İşleri Başkanlığı, Ayasofya'da klasik müzik konserlerinin düzenlenmesine karşı çıktığını açıkladı. Dünya klasik müziğinin kökeninde kilise müziği yatar. Bu tür müziğin uygulandığı Ayasofya'da klasik müziğin çalınmasına günümüzde karşı çıkılmasını anlamakta zorlanıyoruz. Ayasofya, bugün ne bir kilisedir ne de bir cami. Kutsallığı ile korunan bir müzedir. Ayairini kilisesinde yıllarca klasik müzik konserleri düzenlenmiştir ve düzenlenecektir. Çünkü bu kilisenin kökeninde müzik mevcut. Biz, Ayairini'de moda defilesi düzenlenmesine karşıyız. İster cami, ister kilise, ister sinagog olsun, bu kutsal yapılar içinde 'çıplaklık' kutsal inançlarla bağdaşmaz. Kısa bir süre önce Ayairini'de İstanbul'un Fethi'nin 550. yıldönümü bir moda defilesi ile kutlandı."

Prof. Dr. İlber Ortaylı göre ise bu tür statü sorunu bulunan gözbebeği tarihi yapılarda, gösteri amaçlı hiçbir etkinlik düzenlenmemeli. Goethe'nin "mimari dondurulmuş müziktir" özdeyişi bireye ışık tutabilir. Çabalar, bu mekanları deprem ve diğer yıpratıcı etkilere karşı korumanın yanı sıra, yozlaştırıcı yönelimleri savurmaya da hedeflenmelidir. **(Cumhuriyet)**

Mimarlar Odası'ndan imza kampanyası

"Hükümetçe asıl amacı gelir kaynakları yaratmak olduğu belirtilen, ancak kent topraklarının, ormanların, sit alanlarının, kıyıların yağmaya açılmasıyla sonuçlanacağı kaçınılmaz olan bir dizi yasa hazırlanmaktadır.

Halen TBMM komisyonlarında görüşülmekte olan ve bazı yasalarda değişiklikler yapılmasına ilişkin tasarı ile kamu topraklarının işgalcilere satışı ve bu topraklar üzerindeki kaçak yapılaşmanın affı öngörülmektedir. Böyle bir uygulama, kentleşmede yasa dışılığı teşvik etmekte, mimarlık ve kent planlaması kurallarını geçersiz hale getirmektedir.

Ayrıca doğal SİT'lerin yapılaşmaya açılması, çok düşük oranlar belirlense dahi, insanlık adına emanetimizde bulunan bu

alanlarda ciddi ve onarılamayacak tahribata yol açacaktır.

Bütçeye yeni gelir kaynağı bulma gereğiyle kamu topraklarının elden çıkarılması girişimleri, bu tasarı ile sınırlı kalmaktadır. Orman arazilerinin, kıyıların özel mülkiyete açılması için Anayasa'nın değiştirilmek istenmesini, Maden Yasasında bu doğrultuda değişiklikler getirilmeye çalışılmasını endişe ile karşılamaktayız.

Zaten sorunlarla boğuşmakta olan kentlerimizi daha büyük çıkmazların içine itecek, kamu kaynaklarının israfına yol açacak, doğal ve kültürel mirasımızı geri dönülmez şekilde yaralayacak olan bu girişimlerin, hemen durdurulmasını istiyoruz."

Not: Toplanan imzalar 0312 418 03 61 nolu faksa gönderiliyor.

www.arkitera.com

TYD 7. Olağan Genel Kurulu yapıldı

Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği'nin 7. Olağan Genel Kurulu 29 Mayıs 2003 günü yapıldı. TUREB'ten Başkan Şerif Yenen ve Halil Güçlü'nün katıldığı genel kurulda, TYD'nin eski başkanı Tavit Köletavitoğlu'na, başarılı çalışmalarından dolayı Şerif Yenen tarafından teşekkür plaketi verildi.

Yapılan seçimler sonucunda yönetim kurulu başkanlığına Oktay Varlıer, başkan yardımcılıklarına Mehmet Nazif Günal, Yılmaz Işıkçı, Şahin Zabcı, muhasip üyeliğe İsmail Işık, yönetim kurulu üyeliklerine ise Sıdıka Atalay, Murat Dedeman, Abdurrahman Gündoğdu, Turgut Gür, Kenan Magripili, Vural Öger, Ayşe Sevgör, Atilla Ahmet Silahtaroğlu, Kemal Şahin, Oya Temelli, Mustafa Türkmen, Cemil Uğurlu, Pelin Ulusoy ve Mithat Yenigün seçildi."

TUYED Genel Kurul Toplantısı yapıldı

TUYED'in (Turizm Gazeteci ve Yazarları Derneği) 29 Mayıs'ta İstanbul'da yapılan genel kurul toplantısında yeni yönetim kurulu seçildi. Yönetim kurulunun ilk toplantısında yapılan görev dağılımına göre; başkanlığa Kerem Köfteoğlu, genel sekreterliğe Gönül Yıldırım, başkan yardımcılığına Hasan Arslan ve saymanlığa Haluk Akalın getirildi. Bünyamin Tokmak, Osman

Nihat Aydoğın, Nazmi Kozak, Ali Ergin ve Erol Karabulut ise yönetim kurulu üyesi olarak görevlendirildiler.

Çelik Gülersoy'u kaybettik

Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu'nda verdiği hizmetler ve düşün adamı, yazar olarak yaptığı katkılarla turizmde çok özel yeri olan Çelik Gülersoy, 6 Temmuz'da aramızdan ayrıldı.

Gülersoy, 1930'da jandarma komutanı babasının doğu hizmeti sırasında Hakkari'de doğmuştu. Aile, 3 yıl sonra İstanbul'a yerleşti. 1958'de İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitiren Gülersoy, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu'nun çeşitli kademelerinde hizmet verdikten sonra 1965'de genel müdür oldu. Bu kuruluşu baştan başa yeniden yapılandırdı. Ön yapan bir dizi park, restorasyon, teknik servis ve film gibi çalışmalara imza attı. Kendisinin kurduğu İstanbul Kitaplığı ile seri eserler yayımladı. Türkiye Kültür Bakanlığı şeref plaketi ile İtalya ve Fransa cumhurbaşkanlarının şövalye ve ulusal takdir nişanlarına sahipti.

Çelik Gülersoy, Biglook'da 25 Nisan 2002'de yayınlanan Meltem Özgün'ün gerçekleştirdiği röportajında şöyle diyordu:

"Bugünlerde moda bir deyim var, pozitif düşünmek. Bana 'Çok olumlu işler yapıyorsun, ama çok olumsuz düşünüyorsun' diyorlar. Oysa oradaki olumsuzluğu çıkarıp yerine gerçekçi sözünü koymak lazım.

Benim İstanbul'da sevdiğim semtler, betonun üstüne damlanmış reçel damlası gibi... Benim İstanbul'um zaten çocukluğum. Oraya iltica ediyorum, sığıyorum. Buraya yerleşemedim. İstanbul bozuldukça benim kaçma isteğim de artıyor. Bazıları, 'gene biz şanslıyız, biz iyi günler gördük ama gençlere daha çok acıyorum, onlar hiç bir şey görmedi' diyor. Oysa asıl şanssız olan biziz. Çünkü biz geçmişle bugünü mukayese ediyoruz. Bunun neresi güzel? İstanbul'da iki şeyi bilen insan için güzel hiç bir şey yok. O da eskiyi bilmek ve yurtdışını bilmektir. Bunları bilmiyorsanız, sizden mutlusu yoktur.

Biz her yıl bir şey kaybediyoruz. Ben şöyle özetliyorum; Türkiye'de Doğu gitti, Batı da gelmedi. Doğu neydi; hatır, gönül, saygı...

Batı neydi; yasa, örgüt, organizasyon... Şurada Galata Köprüsü'nün onarımı için harcanan zamana bakın, üzerinden 5 yıl geçti, hâlâ ortada bir şey yok. Bizde ata-

let var, tembellik var, bürokrasinin işlemez çarkı var. Bunların en az olduğu, hatta hiç olmadığı tek kuruluş ordu.

Bizden önce de onarım yapılıyordu, resmi amaçlarla kışla, okul yapılıyordu. Ancak halkın kültür hayatı için ilk defa biz çabaladık. İlk defa halk bir sarayın içine girdi, oturabildi. Dolmabahçe Sarayı'nı gezer çıkarsınız, caiz de değildir oturmanız, ama Malta Köşkü'nün Çadır Köşkü'nün içinde oturabilirsiniz. Çiçekleme yaptık, çiçek zevkini vermeye çalıştık, her ağacın altına taş teraslarla, bank koyarak değerlendirdik, ağaç sevgisini aşlamaya çalıştık. Bu çok yönlü bir konudur, sırf köşkte sahlep içmek meselesi değildir; işin içinde doğa vardır, kültür vardır, müzik vardır. Mozart'la, Çaykovski'yle halkı buluşturmaya çalıştık. Ama sonra, bildiğiniz gibi sosyal duvara çarptık. Biz iş yapabilmek için harp ediyoruz."

Yazlık bahçemiz hizmetinizdedir

Yemekli tekne turlarımız başlamıştır

*İstiklal Cad. Odakule yanı
PeruKar Çıkılmazı Numara Bir
Beyoğlu - İstanbul
Tel: (212) 249 68 95 - 245 25 22*

*Bevege hat
bu da...
peni...
Lantik...
Gambardis*

40 yılın en iyi 5 filmi

Bu yıl yapılacak 40. Altın Portakal Film Festivali'nde, '40 Yılın En İyi 5 Filmi' seçilecek. Antalya Kültür Sanat Vakfı'ndan (AKSAV) yapılan açıklamaya göre, 1-5 Ekim tarihlerinde düzenlenecek festivalde sinema yazarı, tarihçi, öğretim görevlisi ve bölge temsilcilerinden oluşacak seçiciler kurulu, bugüne kadar Altın Portakal Ödülü almış filmler arasında bir değerlendirme yapacak. Ödül alan filmler arasında Gurbet Kuşları (Halit Refiğ, 1964), Bir Çirkin Adam (Yılmaz Güney, 1970), Kara Çarşaf Gelin (Süreyya Duru, 1977), Ah Güzel İstanbul ve Gizli Yüz (Ömer Kavur, 1981, 1991), Bir Yudum Sevgi (Atif Yılmaz, 1984), Uçurtmayı Vurmasınlar (Tunç Başaran, 1989) Salkım Hanımın Taneleri (Tomris Giritlioğlu, 1999), Güle Güle (Zeki Ökten, 2000), Büyük Adam Küçük Aşk (Handan İpekçi 2001), Uzak (Nuri Bilge Ceylan, 2002) bulunuyor.

Taşmektep 2003 Yaz Seminerleri

- Avrupa, Amerika ve Asya'da Milli Devlet Oluşumuna Örnekler, Murat Belge 08-10 Ağustos 2003
 - Osmanlı Toplumunda Günlük Hayat, İlber Ortaylı 15 - 17 Ağustos 2003
 - Ne Olacak Bu Kâinatın Hali? Ömer Madra 22 - 24 Ağustos 2003
- www.tasmektep.com

Eczacıbaşı Sanal Müzesi'nde Muhittin Sebati Sergisi

Eczacıbaşı Sanal Müzesi Müstakil Ressamlar ve Heykeltraşlar Birliği'nin kurucularından, 1901-1932 yılları arasındaki kısacık ömrüne çağının ilerisinde yapıtlar sığdırmış ressam ve heykeltraş Muhittin Sebati'nin retrospektif sergisini sunuyor. Küratörlüğünü Burcu Pelvanoğlu'nun yaptığı bu ilk kişisel sergide, 1930'lardan günümüze nerede oldukları bilinmeyen veya kayıp olan bazı yapıtların imgelerine de ulaşılabilecektir.

www.arkitera.com

Hollanda'da Osmanlı sergisi

Amsterdam'daki Devlet Müzesi'nde, 1727-1744 arasında İstanbul'da Hollanda Bü-

yükelçisi olarak bulunan Cornelis Calkoen tarafından yaptırılan resimler ve sarayın sunduğu hediyelerden oluşan bir sergi açıldı. "Büyükelçi, Padişah, Sanatçı, İstanbul'da Kabul Töreni" adıyla açılan sergide Fransız ressam Jean-Baptiste Vanmour'a yaptırılan 65 yaşlı boya resim yer alıyor. Sergi için Topkapı Müzesi'nden 10 resim ile kılıç, kama, baston, enfiye kutusu, kafa gibi bazı objeler geçici olarak alındı. 26 Ekim'e kadar açık kalacak sergi, daha sonra Topkapı Müzesi'nde tekrarlanacak.

www.arkitera.com

Türk resminde figür geleneği

Evin Sanat Galerisi'nde Türk resminde figür geleneğini temsil eden sanatçıların yapıtlarından oluşan sergi 25 Ağustos'a kadar ziyaret edilebilecek. Sergide, Türk resminin temel taşlarından büyük usta Nuri İyem, seramik sanatında üslubu ile özgün bir yere sahip Nasip İyem, çağdaş yorumu ile Türk resminin güçlü peyzaj ressamlarından Akıncı gibi ustaların yapıtlarından örnekler yer alıyor.

Gerçekçiliğin temsilcilerinden figür ustası Nedret Sekban, basit anlatımları derin duygularla renklendiren İrfan Okan, ritim ve hareket sorununu özgürlüğün sınırları dışında ele alan Temür Köran, kendine özgü fantastik dünya içinde her tür görsel imgeyi özgürce kullanan Mustafa Horasan, toplumsal sorunları irdeleyen Ahmet Umur Deniz, duyarlı kimliğini kusursuz kompozisyon anlayışı ile birleştiren Nesrin Sağlam sergiye yapıtları ile katılan sanatçılar arasında.

www.evin-art.com

8. Uluslararası İstanbul Bienali

42 ülkeden toplam 85 sanatçının katılacağı 8. Uluslararası İstanbul Bienali 20 Eylül-16 Kasım tarihleri arasında gerçekleştiriliyor. İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı tarafından bu yıl JTI (Japan Tobacco International) Türkiye sponsorluğunda gerçekleştirilecek Bienal'de "Şiirsel Adalet" kavramı çağdaş sanatta bir araştırma zemini olarak öneriliyor. Bienal'in küratörlüğünü New Museum'un sanat yönetmeni Dan Cameron üstlendi. Antrepo No.4, Tophane-i Amire, Yerebatan Sarnıcı ve Ayasofya Müzesi Bienenle ev sahipliği yaparken, genç ku-

şak Türk sanatçılarına, özellikle de sanatçı gruplarının katılımına ağırlık veriliyor.

Opera ve bale, Aspendos'ta tarihle buluşuyor.

Tarihi Aspendos 16 Ağustos'a dek opera bale festivaline ev sahipliği yapıyor. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen 10'uncu Aspendos Opera ve Bale Festivali, boyunca toplam 17 etkinlik gerçekleşiyor. Vincenzo Grisostomi Travaglini'nin sahneye koyduğu, Verdi'nin Aida operasıyla açılışı yapılan festivalde İtalyan tenor Nicolai Martinucci konuk sanatçı olarak yer aldı. Festivale, Türkiye'den 5 topluluk katılırken, yurtdışından Sofya Ulusal Operası, Rusya N. Kasatkina-V. Vasilyov Devlet Akademik Klasik Balesi, Kırgız Cumhuriyeti Ulusal Akademik Opera ve Balesi katılıyor.

"Dünya problemleri karşısında felsefe"

Habermas, Benhabib, Vattimo, Heller, Young gibi felsefecilerin katılacağı 21. yüzyılın ilk felsefe kongresi İstanbul'da Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Salonu'nda gerçekleştiriliyor. Kongrenin ana teması "Dünya Problemleri Karşısında Felsefe". Her 5 yılda bir Uluslararası Felsefe Toplulukları Federasyonu tarafından yapılan kongrenin bu yıl XXI'si düzenleniyor. Amaç felsefenin günümüzdeki durumuna ilişkin bir resim vermek, insanlığın hizmetindeki felsefenin gelişme eğilimlerini işaret etmek.

10-17 Ağustos 2003 yapılacak kongreye 1600 kişi katılacak ve 1.100 civarında bildiri sunulacak. Kongrenin felsefe öğrencilerine yönelik oturumlarının, hatta çocuklara yönelik programlarının olması özel yanlarından birini oluşturuyor. Öğrencilere yönelik oturumlar İnsan Hakları: Eleştiriler ve Savunmalar, Ben ve Öteki Tartışması Açısından Yabancı Düşmanlığı, Postmodern Dönemde Politik Aktivism başlıklarını taşıyor. En çok bildiri ise Toplum ve Siyaset Felsefesi için gönderilmiş.

<http://www.wcp2003.org/>

Topkapı'da keçe sergisi

Mimar Sinan Üniversitesi Tekstil ve Moda Bölümü öğretim görevlisi Selçuk Gürışık

keçe ile gerçekleştirdiği tasarımlarını Topkapı Sarayı Müzesi'nde sergiliyor. Sergi 17 Eylül'e kadar açık kalacak. Gürışık serginin Topkapı Sarayı Müzesi'nde gerçekleştirilmesinin öncelikle mekanın taşıdığı tarihsel ve kültürel özelliklerden kaynaklandığını belirtiyor. Sergi, çağdaş müzecilik tekniklerine uygun olarak tasarlanmış olması nedeniyle Müze'de gerçekleşen diğer sergilerden farklı bir özellik taşıyor. Topkapı Sarayı yetkilileriyle yapılan özel çalışma sonucunda Saray'ın içindeki mutfaklar, helvahane-şerbethane sergi mekanı olarak tasarlanmış.

Serginin içeriği;

1. Topkapı Sarayı Müzesi'nin arşivinden bir araya getirilen eski keçe ürünler (seccadeler, şapkalar, terlikler, iç giysiler)
2. Selçuk Gürışık'ın bu sergi için ürettiği yeni ürünler: Asma-germe tekniğiyle yaratılan labirentlerde (çadır benzeri) işlevsel objeler, heykel kostüm niteliğindeki ürünlerden oluşuyor.

Keçe, protein bazlı (hayvan ve insan kılı) doğal elyafın su, sabun ve basınç uygulanması ile kilitlenip çekme yapmak suretiyle kenetlenmesinden oluşan tekstil ürünü. İÖ 5. yüzyıldan itibaren keçenin buluntuları, koyunun olduğu her coğrafyada keçenin üretildiğini ortaya koyuyor. Göçer toplumlarda yaşamın her alanında var olan bu ürün inanç dünyamıza kadar girmiş. Bir alt kültür ürünü olarak da kabul edilen keçenin Türk toplumdaki yerinin en iyi kanıtı Dede Korkut masalları.

Sanatçı Selçuk Gürışık Londra'daki British Museum'da "Contemporary Anatolian Felt" adlı daimi serginin de tasarımcısı.

Vedat Nedim Tör Müzesi'nde Urartu Uygarlığı sergisi

Yapı Kredi Kültür ve Sanat Yayıncılık tarafından 2 Ekim'de, Galatasaray'da bulunan Vedat Nedim Tör Müzesi'nde Urartu Uygarlığı sergisi açılacak. Serginin danışmanlığını, aynı zamanda Urartu kazılarını yürüten ekibin de yöneticisi olan Prof. Oktay Belli, tasarım yönetmenliğini ise Sadık Karamustafa yapmakta. Bilindiği gibi Urartu kazısı, Anadolu'da Türkler tarafından başlatılan ve sürdürülmekte olan tek uygarlık kazısı. Su sistemi, yolları, demirciliği ve süsleme sanatlarıyla, mücevherleriyle öne

Japonya'da Hitit, Bizans ve Osmanlı sergisi

Japonya'daki Türkiye yılı etkinlikleri çerçevesinde 1 Ağustos'ta Tokyo Metropolitan Müzesi'nde açılan sergi "Türkiye'de Üç Büyük Uygarlık: Hitit, Bizans ve Osmanlı" başlığını taşıyor. Sergide 50 milyon dolara sigortalandığı belirtilen Topkapı Hançeri de gösteriliyor. 1740 yılında Sultan I. Mahmut tarafından İran'ın Afşar Hanedanı Nadir Şah'a hediye edilmek üzere yaptırılan 35 cm boyutundaki hançer, Nadir Şah'ın bir isyanda öldürülmesi üzerine, hediyeyle iletmeğe üzere yola çıkan Osmanlı elçisi geriye döndürülerek Topkapı Sarayı'nın hazinesine konulmuştu. Tokyo Metropolitan Sanat Müzesi'ndeki sergi, Ekim-Aralık 2003 tarihleri arasında Fukuoka Asya Sanat Müzesi'nde Aralık 2003-Şubat 2004 tarihleri arasında ise Osaka Tarih Müzesi'nde yinelenen.

çıkış ve bir bakıma yaşamakta olan bu uygarlığı, tüm yönleriyle değerlendirecek olan sergide, çeşitli müzelerden ve özel koleksiyonculardan alınan çok sayıda obje de izlemeye sunulacak.

Bir bölümü bina dışında, Galatasaray Meydanı'nda hazırlanacak olan sergi, Türkçe ve İngilizce dillerinde hazırlanacak ve 4 ay süreyle açık kalacak.

"Elemterefiş, Anadolu'da Büyü ve İnanışlar"

Yapı Kredi Kültür Merkezi Galatasaray Vedat Nedim Tör Müzesi'nde "insanoğlunun tarih boyunca temel ilgi alanlarından birisi olan büyü ve büyücülüğün" konu edildiği sergi 16 Ağustos'a kadar devam ediyor. Sergi kitapçığında "kaderin dizginlerini ele almak isteği, bilinmeyenin ötesine geçme arzusu, bu gizemli etkinliği insan ruhunda sürekli canlı tuttu. Büyü, dinlerle paralel gelişmiş, kimi zaman dinsel inançları beslemiş, kimi zaman da çatışmıştır. Tarih öncesinden başlayıp günümüze dek varlığını koruyan bu sırlı kültür kozası bu sergide tüm yönleriyle gözler önüne seriliyor" denilmekte.

Sergide üzerlikler, nazar boncukları, ilginç Hitit, Sümer ve Mısır atasözleri, tılsimli gömlekler, başlıklar ve şifa kapları, Antik Mısır'dan türlü koruyucu ve bereket getirdiğine inanılan heykelcikler, türlü istavroz-

lar, idoller, adaklar, talismanlar, muskalar ve hayvanlardan elde edilen ve şifa amaçlı kullanılan objeler yer alıyor. Turist rehberi Turgay Tuna'nın da özel koleksiyonundan örneklerle yer verilmekte.

Güle Güle Tomris Uyar

(15 Mart 1941 - 4 Temmuz 2003)

"senin için alışılmış şeyler söyleyemem sana yaraşmaz

kış gecesi amcamızdır bahar yakından kardeşimiz

alır başımı erzincan'a giderim seni düşünmek için

dörtlükleri bozarım çünkü dağlar ne güne duruyor

kıyılar ve eskimeyen her şey seni anlatmak için"

(Turgut Uyar, Ludingirra, Güz 1997, Sayı 3)

Kültür A.Ş. Genel Müdürü Cengiz Özdemir, İşletme Müdürü Enver Yılmaz, TUREB yönetici ve üyelerine ev sahipliği yaptılar.

Miniatürk kapılarını rehberlere özel olarak açtı

Amacı, binlerce yıllık Anadolu medeniyetinin ürünlerini bir arada tanıtılabilmek, asıllarının görülmesi için insanlarda merak uyandırmak olan Miniatürk (Minyatür Türkiye Parkı), Haliç'in Sütlüce sahilinde

iki yıllık bir çalışmanın ardından 23 Nisan 2003 tarihinde açılmıştı.

Park, ilk etapta sergilenen 105 eserle, dünya üzerindeki benzerleri arasında, alan bakımından en büyük minyatür park olma özelliğini taşımaktadır. Mesleklerinin en önemli özelliklerinden biri, bu eserlerin asıllarını turistlere en doğru biçimde anlatmak olan rehberler, Miniatürk'ün hitap

ettiği belki de en önemli kesimdi. Bunun bilincinde olan İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Genel Müdürlüğü, Miniatürk'ü 16 Haziran tarihinde düzenlediği kokteyle rehberlere özel olarak tanıttı. Kokteylin sonunda Kültür A.Ş. Genel Müdürü Cengiz Özdemir rehberlerin Miniatürk'le ilgili sorularını yanıtladı.

İRO Etkinlikleri

Haziran ayı boyunca İRO Yasemin Cebenoğlu Salonu'nda, rehber Turgay Tuna'nın katılımıyla Antik ve Çağdaş Mısır diyalı söyleşi, Prof. Dr. Rahmi Hüseyin Ünal'ın anlatımıyla Ortaçağ Anadolu'sunda Kervan Yolları ve Kervansaraylar diyalı konferansı, rehber Sevil Çonka'nın sunumuyla Frigler diyalı konferansı, Caner Gürellier ile Güneş İmparatorluğu'nda Bin Boncuk, Bin Bayrak: Bisikletli bir Keşif projesi diyalı söyleşi, rehber Aydın Öndül tarafından satranç semineri gerçekleştirildi. Aynı dönemde Mehmet İhsan Tunay'ın rehberliğinde Ayasofya Müzesi eğitim gezisi, Turgay Tuna rehberliğinde İstanbul'daki Mısır İzleri eğitim gezisi ve Karaköyüm Restoran'da İRO Yönetimi ile söyleşi gerçekleştirildi.

Kokteyl öncesinde turist rehberlerine Miniatürk hakkında bilgi verildi.

Mardin Çalışma Grubu Mardin'in Dünya Mirası Listesi'ne Alınması Yönünde Çalışmalarını Sürdürüyor

Rehber Dünyası'nın Haziran sayısında, "Dünya Kenti Mardin" başlıklı yazımızla, bu kentin UNESCO Dünya Mirası listesine alınmasının ne denli doğru olacağını vurgulamıştık.

2002 Eylül ayında yöreye bir gezi düzenleyerek, İRO üyesi rehber arkadaşlarımızla köy düzeyine kadar incelemiştik. Bu arada, özellikle Mardin halkının, şehrin Dünya Mirası Listesi'ne alınabilmesini ne kadar büyük bir heyecanla beklediğini yakından izlemiştik.

Fakat bu heyecanı yönlendirecek, UNESCO'ya başvuruda bir eşgüdümü görememiş ve örneğin kent planı, anıt sayımı gibi temel bir takım öğelerin eksikliği nedeniyle, başvuru konusunda bazı kaygılarımızı dile getirip yardım önerisinde bulunmuştuk. Şimdiye kadar da bizden herhangi bir yardım veya katkı isteyen kişi ve kuruluş olmadı.

Üzülerek öğrendik ki, UNESCO'ya başvuru, "bazı eksiklikler" nedeniyle gerçekleşmemiş ve süresiz ertelenmiş.

Kuşkusuz, Mardin'in başvuru dosyası yeneden şekillenecek. Umarız ki, hatalar tekrarlanmaz. Ama tekrar hatırlatmak isteriz ki:

- 1. Çalışmalar, halk, özel ve kamu kuruluşları ile vakıfların da yer alacağı bir ortamda ve mutlaka bir eşgüdüm altında yapılmalıdır.**
- 2. Başvuru, kişi, grup ya da bir kuruluşa maledilmeden topyekûn bir çabanın sonucunda yapılmalıdır.**
- 3. Şimdiye kadar yapılmış bütün çalışmalar, eşgüdümle yükümlü kuruluşa, eksiksiz bildirilmelidir.**
- 4. Turistik kent planı acilen hazırlanıp basılmalı ve dağıtımı yapılmalıdır.**
- 5. Üniversitelerin "Turist Rehberliği Bölümü" öğrencilerinin eğitimlerinin bir bölümünün, yörede gerçekleştirilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.**

Unutulmamalı ki, Türkiye'yi dünyaya tanıttacak olanlar rehberlerdir. Bu nedenle, Mardin'in Dünya Mirası Listesi'ne eklenmesi için yapılacak olan bu başvuru çalışmalarının dışında tutulamaz ve kalamazlar. Üstelik, rehberlerin yabancı dil bilgisi, başvuru belgelerinde, hangi dil olursa olsun, en kısa zamanda gerekli çeviriye yapabilecek düzeydedir.

Bu nedenle, İRO Mardin Çalışma Grubu olarak, bu çalışmaların içinde yer almak istiyoruz ve bu konudaki ciddiyet ve samimiyetimizin ifadesi olarak, 29 Ekim'e kadar Mardin'i tanıttacak bir el kitabı çıkartmayı ve böylece işin bir ucundan tutmayı hedefliyoruz.

Bu yolda herkese başarılar dileriz.

Mardin Çalışma Grubu adına:

Nükhet Everi

İRO Yönetim Kurulu Üyesi

Mardin Çalışma Grubu Başkanı

İZRO kitaplığının açılışında Odayı ziyaret eden Prof. Dr. Mark Wilson İZRO yönetici ve üyeleriyle sohbet etti.

İzmir Çalışma Grubu güz dönemi etkinlik programını oluşturuyor

Yaz dönemi nedeniyle çalışmalarına ara veren İzmir Çalışma Grubu, bu arada güz dönemi etkinliklerinin programını için çalışmalarını sürdürüyor.

Bu dönemde yapılması kesinleşen etkinliklerden birisi Ekim 2003 tarihinde gerçekleşecek olan İzmir Camileri Gezisi. Şu anda 25 aktif üyesi olan İzmir Çalışma Gurubu'na tüm İZRO üyelerinin katılımını bekliyoruz. Katılım artıka çalışma gurupları bölünecektir. Bu çalışmaların amacına ulaşmakta olduğunu, her geçen gün acenteler ve resmi kurumlardan aldığımız bilgi taleplerinden anlıyoruz.

Grup etkinlikleri kapsamında, İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odası ve Buca Belediyesi'nin talepleri üzerine, İZRO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Yalçın Ulukaya bu kurum başkanları Mehmet Ali Susam ve Cemil Şeboy'a kapsamlı bir Buca Turu yaptırdı.

İZRO kitaplığı yeniden düzenlendi

İZRO Kitaplığı, Yönetim Kurulu üyemiz İ.Yıldırım Özturhan ve üyelerimizden Ferzan İzmiri tarafından titiz bir çalışma ile yeniden düzenlenerek 1 Temmuz 2003 tarihinde üyelerimizin kullanımına açıldı. Kitaplığımızda çeşitli dillerde 335 kitap bulunuyor ve yeni kitap alımına halen devam ediliyor. Kitaplığımız, kitapları Oda lokalinde kullanmak kaydı ile her gün 10.00 - 17.00 arası tüm rehberlere açıktır.

İZRO kitaplığının açılışında Odamızı ziyaret eden Anadolu Hıristiyanlık tarihi uzmanı Prof. Dr. Mark Wilson, Ramsey'in kendisi tarafından güncelleştirilmiş ve gözden geçirilmiş eseri "St. Paul, Traveller and Roman Citizen" adlı kitabını imzalayarak Odamıza hediye etti. Açılışa katılan İZRO üyeleri ile Mark Wilson Dini Turizm üzerine sohbet etti.

İZRO üyeleri Efes Antik Tiyatro'da

Her yıl tekrarlanan Uluslararası İzmir Festivali kapsamında Efes Antik Tiyatro'da gerçekleşen Bahar Konserine İZRO, üyeleri için İzmir'den otobüs ulaşımı sağladı. İZRO üyeleri, şef Gürel Aykal yönetiminde Antalya Senfoni Orkestrası'nın konserini Efes Antik Tiyatro'nun büyüü atmosferinde hep birlikte izlediler.

SİT alanlarının imara açılması uluslararası sözleşmelere aykırı

İZRO Yönetim Kurulu tarafından yapılan açıklamada "Doğal ve tarihsel SİT alanlarıyla ormanların korunması, turizmin gelişmesinin olmazsa olmaz koşuludur" denildi.

Turizm, ülkedeki tarihsel, önemli ve ilgi çekici yapı ve mekanları turiste sunmak; doğal güzelliklerle ülkenin tüm özel ve ilgi çekici görsel zenginliklerinin turiste gezdirilmesi ile ilerleyebilir. Her türlü turizm çeşitliliği ve turizm ürünü bu gerçeğin dışında tutulamaz. İşte turizmin emekçileri olan turist rehberleri, bu gereğin ve gerçeğin bilincinde oldukları için, kendi meslek politikaları açısından durum değerlendirmesi yaparak ülkenin doğal güzelliklerini, özel ve ilgi çekici zenginlikleriyle tarihsel yapı ve ören yerlerinin varlığını tehdit eden bazı değişiklik önerileri hakkında üzüntü duymaktadırlar.

Doğal SİT alanlarının imara açılması, ören yerlerinin ve müzelerin özelleştirilmesi, hazine alanlarının satılması, orman alanlarının daraltılması ve satılması ile resmi statüye sahip alanlarda maden aranması girişimlerinin kültürel varlığımıza zarar vererek Türkiye turizmde de gerilemeye neden olacağı açıktır.

SİT alanlarını yapılaşmaya açan tasarı, ülkemizin 1971 yılında imzaladığı Ramsar Sözleşmesi'ne aykırı olarak Sultan Sazlığı, Gediz ve Kızılırmak Deltaları ve Seyfe Gölü gibi doğal güzelliklerin bile yapılaşmasını getirebilecektir. Oysa, Ramsar Sözleşmesi, BM'e üye ülkelerin, bataklık ve sazlık gibi tüm sulak alanları korumak, geliştirmek ve akılcı kullanmakla yükümlü olmasını imza altına almaktadır. İmzalanarak yürürlüğe giren uluslararası sözleşmeler, iç hukukta da tamamen geçerliliği şart olan belgelerdir.

"Dünya ve/veya Avrupa-Tarih, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Hukuku", korumacılığın önemli belgesi Venedik Tüzüğü, "1972 Paris Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme", "1992 BM Rio Gündem 21 Sözleşmesi"; "BM Rio Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi", "1979 Avrupa Konseyi Bern Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarının Korunması Sözleşmesi". "1985 Granada Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi", "1976 Barselona

Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunmasına Ait Sözleşme"; "Akdeniz'de Özel Koruma Alanlarına Dair Protokol, "Kopenhag Ölcütleri", "AB-Türkiye Katılım Ortaklığı Belgesi", "AB Habitat Direktifleri", "AB Kuş Koruma Direktifi", "Avrupa Ormanların Korunması Bakanlar Kurulu Konferansı Kararları", "1992 Bükreş Karadeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi" gibi belgelerden meydana gelmektedir.

Önerilen ve hazırlanan son değişiklik önerileri ile yasa tasarıları, rant tutkunlarını sevindirirken, eşsiz güzellikte ve ender rastlanan tarih, kültür ve doğa zenginliklerine sahip olan ülkemiz, BM, UNESCO, Avrupa Konseyi, AB ve anılan sözleşmelerin daimi sekreteriyaları ile uluslararası çevre ve koruma sivil toplum kurumlarını da karşısına almış olacaktır. Oysa hükümet, AB Standartlarının büyük çoğunluğunu benimsemeye hazır olduğunu açıklamıştır. Dolayısıyla, uluslararası sözleşmelere de uyulması gereği önem kazanmaktadır.

Ayrıca, Anayasamızın 63. maddesi "Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar; bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır", 35. maddesi "Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz", 10.maddesi "kanun önünde eşitlik" demektedir.

Bir diğer yandan, orman alanlarının çeşitli amaçlarla işgal edilmesi ve ormansızlaştırma, "Orman Yasası"na göre suç teşkil etmektedir. Yangın alanlarının bile, "Ekolojik Ardıllık" gerçeği sayesinde veya ağaçlandırarak orman olarak geri kazanılması gerekirken, ormanların yok edilmesi çocuklarımızı da unutmak anlamına gelmeyecek midir? Yazık değil mi? Oksijensiz ve güzelliklerden yoksun mu kalalım?

Turist güzel ülkelere gider. Turist, tarihsel dokunun korunduğu ve gezme görme olanaklarının bol olduğu ülkelere gider. Turist, kültürel çeşitliliği ve zenginliği olan ülkelere gider. Turist, doğa ve çevre güzellikleri korunmuş ve dolayısıyla güzel olan ülkelere gider.

Türkiye, Dünya Turizm Liginde yükselen bir ülkedir. Turizm gelirleri değerli kaynaklar olarak artırılmalıdır.

Tüm bu gerçekler ışığında:

- *Doğal ve tarihi SİT'ler korunmalıdır. Örneğin, durdurulan Foça kazıları tekrar ve hemen başlatılmalı; engellenen yetkin Foça kazı başkanı görevlerine iade edilmelidir.*
- *Ören yerleri ve müzeler, getirebileceği yararlar açıkça tartışılmadan özelleştirilmemelidir. Müzeler, şemsiye bir kurum olarak, özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır.*
- *Ormanlara sahip çıkılmalı korunmalıdır.*
- *Hazine alanlarına sahip çıkılmalıdır.*
- *Maden arama nedeniyle güzellikler ve tarih yok edilmemelidir.*
- *Tarihsel zenginliklere, kültürel çeşitliliğimizin değerlerine ve doğal güzelliklerimize sahip çıkılmalı ve hepsi ortak dayanışmayla korunmalıdır.*

İZRO Yönetim Kurulu

Duyurular

- Odamız Lokaline alınan DVD'de haftanın 3 günü (Salı / Çarşamba / Perşembe) eğitim amaçlı filmler gösterilmektedir. Tüm üyelerimizin katılımını bekliyoruz.

- Daha önce yaz aylarında Cafe Sirena'da gerçekleştirdiğimiz toplantıları bu yaz Deja'vu Cafe'de gerçekleştireyoruz. Toplantılar ve turlar sonrasında İZRO üyesi rehberler bu mekanda buluşup kötü geçen sezonun stresini atıyorlar. İzmir'e yolu düşen ve İzmir'in "Gün Batımını" bizlerle paylaşmak isteyen tüm rehber arkadaşları bekliyoruz.

- Müze & Çocuk Projesi: İstanbul'da geçtiğimiz dönemde gerçekleştirilen "Çocuk ve Müze" pilot projesi İzmir'de de hayata geçiyor. İZRO Danışma Kurulu'nda yapılan tartışmaların sonucunda İZRO Yönetim Kurulu, gönüllü İZRO üyelerine pedagoji ve drama eğitimi için bir seminer programı düzenlenmesini kararlaştırdı. Proje, İZRO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hüsnü Ovacık ve Yönetim Kurulu Üyesi Ayça Kesici Hanssen'in sorumluluğunda yürütülecek.

ARED Sinop-Kastamonu eğitim gezisi

Uykunun herkesi yatağa çağırdığı saatlerde ARED'in önünde heyecanlı bir hareketlilik var. Bu, Sinop gezisinin heyecanı. Saat 23:30'da Sinop'a doğru hareket ediyoruz. Rehberimiz Mehmet Havuş'un katılımcıları tanıştırmaları ve tur hakkında bilgilendirmesi sonrasında çoğumuz uykuya yenik düşüyoruz.

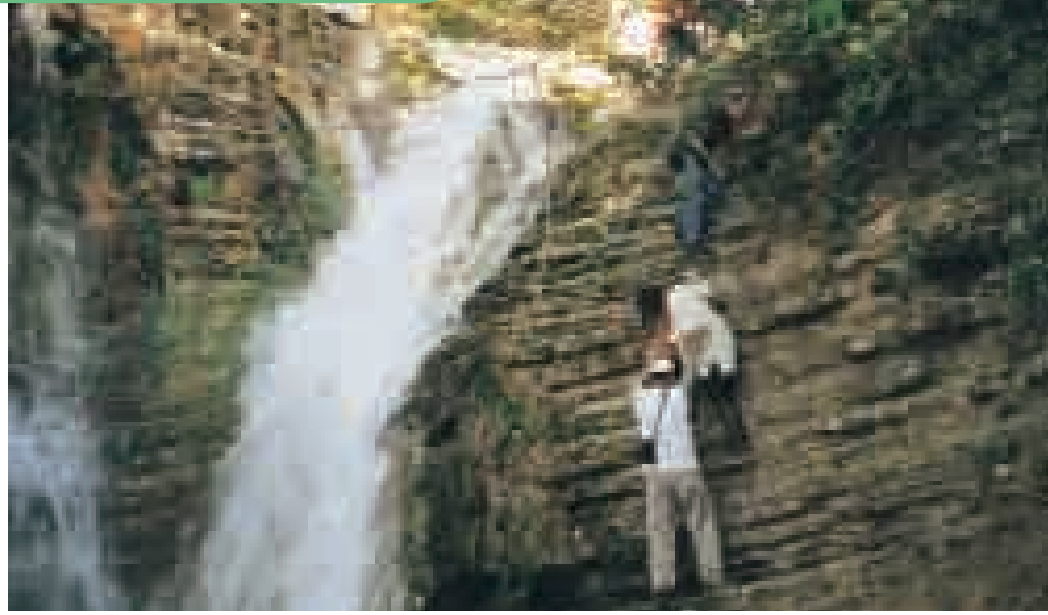
Sabahın ilk ışıklarıyla Sinop'a varıyoruz. Mitolojik öyküsündeki güzeller güzeli Sinope sanki sislerin arasından bizi seyrediyor gibi. Diyojen Otel'de kahvaltı sonrası, Sinop gezimize Hamsilos (Hamsaroz) fiyortlarından başlıyoruz. Sabahın sessizliğinde, pırl pırl güneş ışıkları altında, yemyeşil ormanın içlerine kadar girmiş masmavi denizdeki balıkçı tekneleri oynatıyor herkesin yüreğini. İçimizden bir ses "burada mı kalsak acaba" diyor. Ama gezecek daha çok yer var.

Hamsilos'ta gezintiden sonra, İÖ 2000 yıllarına kadar tarihlendirilen Sinop Kalesi'nin burçlarına tırmanıp rüzgarla inatlaşarak çektiyoruz hatıra fotoğraflarımızı. Sinop'un 50 yıllık kotra maketçisi Ayhan Usta'nın dükkanında hatıralarımızı pekiştirmeye devam ediyoruz.

Sırada ikonaları ile ünlü Sinop Müzesi var ama, hâlâ (!) restorasyonu bitiremediğinden, Allaaddin Camii'ne (1214) devam ediyoruz. Alaaddin Keykubat İki Denizin Sultanı unvanını Sinop'u fethetmesiyle almış. Hemen karşısında da Pervane Medresesi (1262) var. Selçukluyu yaşıyoruz buralarda.

Yemek molası sonrası hedefimiz Erfelek ilçesine 16 km uzaklıktaki Tatlıca Şelaleleri. Macera takımı yerini alıyor ve herkes çamurlanmak için tırmanışa başlıyor. Dar vadi yatağından akan dereyi takip ediyoruz. Kimi zaman sulardan geçiyoruz, kimi zaman iplerle kayalara tırmanıyoruz. Suyu düşenlerin, çamurlananların kahkahaları, şelalelerin çağlaması ile karışıp kayınların arasına doğru kaçıyor. Ekipte tam bir dayanışma ruhu var.

3 saatlik maceranın sonunda rahatlıkla dönüyoruz otobüsün yanına. Günümüzü

Diyojen Otel'deki canlı müzik ve Selim'in dansları eşliğindeki akşam yemeği sonrasında sahil yürüyüşüyle bitiriyoruz.

Kahvaltı sonrası Sinop Cezaevi gezimizle başlıyoruz güne. Burası içkale ve tersane olarak kullanılmış, 1882 yılında da hapis haneye çevrilmiş. Eski gardiyan, şimdiki hapisane rehberi Pala'nın anıları ile geziyoruz cezaevini. Ayancık'ta Akgöl için piknik alışverişleri yaptıktan sonra Çangal ormanlarına tırmanıyoruz. Mevsim şartları nedeniyle Akgöl'e 2 km'lik yürüyüşle ulaşıyoruz. Ormanların arasında parlayan göl kenarında piknik yapıp Kastamonu'ya doğru yola çıkıyoruz. Liva Paşa Konağı Müzesi kapanmış olmasına rağmen, rehberler için görevliler yeniden açıyor. Yöre kültürü

burada sergileniyor. Nasrullah Camisi'ni (1506) gezip, yedi kez daha buraya gelmek için şadırvanından su içiyoruz. Milli mücadelemizin kahramanlarından Şerife Bacı'nın 1990 yılında Prof. Dr. Tankut Öktem tarafından yapılan anıtını geziyoruz. Atatürk'ün burada yazılı sözleri çok anlamlı: "Dünyada hiçbir milletin kadını ben Anadolu kadınından daha fazla çalıştım, milletimi halasa ve zafere götürmede Anadolu kadını kadar himmet gösterdim diyemez."

Akşam yemeği için Kastamonu'nun "etli ekmeği"ne koşuyoruz. Karnımız da doyduktan sonra, kucaklarımızda Kastamonu'ya özgü "çekme helva"larımız, aklımızda anılarımız ve maceralarımızla Ankara'ya dönüş yolculuğuna başlıyoruz.

“Antalya Rehberler Odası profesyonelliği güçlendirecek”

AKREDER Başkanı Osman Özbuldu, Antalya’da turist rehberlerinin oda çatısı altında biraraya gelmelerinin önemini vurgularken, kaçak rehberliğin bu yolla daha fazla denetlenebileceğini, bölgedeki turist rehberlerinin bilgi eksikliklerini gidermeye çalıştıklarını anlattı.

Antalyalı rehberlerin de İZRO ve İRO gibi oda faaliyeti niçin gerekmede?

Varoluş amaçları rehberlerin sosyal ve ekonomik yaşam koşullarını geliştirmek ve onların sektörel sorunları aşmasına yardımcı olmak olan meslek odaları ve dernekler kuruluş yapılanması itibarıyla birbirlerinden farklıdır.

507. sayılı yasa kamu niteliğinde kurum özelliği taşıyan “oda”yı şöyle tanımlar:

“Esnaf ve sanat sahipleriyle bunların yanlarında çalışanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin menfaatlerini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni kılmak üzere meslek, disiplin ve ahlakını korumak maksadıyla kurulmuş kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliğine sahip meslek kuruluşlarına Esnaf ve Sanatkarlar Odası denir”.

Dernekler ise kişilerin ortak amaç için bir araya gönüllü olarak gelerek oluşturdukları kurumlardır.

Tüzükleri birbirlerinden farklı bu kurumlardan Esnaf Odalarını Turizm Bakanlığı meslek kuruluşu olarak kabul eder. Türkiye’de resmi kayıtlarda 9 bin civarında profesyonel turist rehberi bulunuyor ve mesleki temsilcileri TUREB tarafından sağlıyor. Henüz oda örgütlenmesi içinde yer almayan AKREDER, ARED, KARED, KURED ve MARED’in hukuksal düzeyde tanınma, kabul görme gibi sorunları Odalarımızın yetkisi kullanılarak aşıyor.

Dernek yöneticileri olarak pek çok meseleyi ikili ilişkilerle çözmeye çalışıyoruz, kurumsal varlığımızı güçlendirmenin her türlü mücadelede kazanımlarımızın artmasına yardımcı olacağı açıkça görülüyor. Antalya’da Odanın kurulması (ARO) hepimize güç katacak ve bunu diğer derneklerin odalaşma çabası izleyecek.

2001 yılında seminer sürecinde odalaşma işlemlerinde kısa zamanda başarı elde etmek mümkün olabilirdi ama o dönemde, parlamentoda bekleyen meslek birlik yasaasının çıkma ümidi vardı. Bu yüzden o günkü yöneticiler böyle bir girişimde bulunmamışlar. TUREB olarak Meslek Birliği yasamızla ilgili çalışmalar sürdürülmekte. Ama görünürde parlamentodan bu yasanın şu an itibarıyla çıkması gerçekleşmediği için odalaşma kaçınılmazdır.

AKREDER sürecini ve “oda kurma” faaliyetlerinin başlangıcını anlatır mısınız?

AKREDER 17 Aralık 1999 tarihi itibarıyla kuruldu ve geçen süreçte üç Olağan Genel Kurul yaptı. Şu an mevcut üye sayısı 729 olmakla beraber odalaşma sürecinde sorumluluğunu yerine getirmeyen üyelerimizle ilgili çalışmalarımız sayıyı yeniden belirleyecek. Son genel kurula katılan üyelerimiz Antalya’da mesleki etik mücadelemizin daha etkin bir şekilde ancak odalaşmayla sürdürülebileceği kararını aldılar. Biz de AKREDER yöneticileri olarak bu konuda gerekenleri yapmaktayız.

Odalaşma konusunda bölgenizdeki turist rehberlerinden yeterli desteği aldığınıza inanıyor musunuz?

Bölgemizde 2003 yılında vize işlemleri yapılan ülkesel ve bölgesel 832 rehber bulunuyor. Meslektaşlarımız odalaşmayı desteklemekle birlikte bir kısmı işlerinin yoğunluğunu, bir kısmı ekonomik sıkıntıları gerekçe göstermekte. Ayrıca önemli bir kısmının ikinci bir işi bulunuyor. Bu da yeterince profesyonel düşünmemelerine yol açıyor. Bir kısmı diğer odalara kayıtlı veya çalıştıkları acentelerde işçi görünmekte. Emekli olup rehberlik yapan meslektaşlarımız da bulunuyor. Şu ana kadar odalaşma için gerekli olan 200 sayısına henüz ulaşamadı.

Sezon içerisinde diğer bölgelerden gelen

meslektaşlarımızla birlikte bölgemizdeki turist rehberi sayısı 1400’ü bulmakta. Bölgedeki meslektaşlarımızın eksik bilgilenmelerini gidermeye çalışıp oda çalışmasının önemini anlatmaya çalışıyoruz. En büyük bilgi eksikliği vergilendirme konusunda. Sektördeki samimi olan her kişi ve kurumun desteğini görüyoruz. Biraz uzun sürmesine rağmen odalaşma sürecini tamamlayarak Antalya’ya ve Türk turizmine ARO’yu kazandıracağımızı düşünüyoruz.

Oda’nın kurulması hukuki düzeyde nasıl avantajlar sağlayacak?

Bakanlıkla ilgili çalışmalarımızı Antalya’da oda olmaması nedeniyle, Müdürlükteki yetkililerin bize olumlu yaklaşımıyla çözmeye çalışıyoruz. Aksi durumlarda odalardan yardım istiyoruz. Biliyorsunuz TUREB çatısı altında olan İRO ve İZRO bu konuda her türlü katkıyı sağlamaktadırlar. Bu vesileyle bu kuruluşlarımızın yetkililerine teşekkür ediyoruz. Kaçak rehberliğe karşı mücadelede yetersiz kalıyoruz. Oda olduğumuzda denetimleri doğrudan yapabileceğiz. Bu da bize kaçak rehberliğin engellenmesinde önemli bir olanak sağlayacak.

Sagalossos Kazısı Başkanı Prof. Marc Waelkens’ten konferans

10 Mayıs Cumartesi günü Sagalossos Kazısı başkanı Prof.Dr. Marc Waelkens Talya Otel Convention Center’de kazı ve restorasyon çalışmaları ile ilgili bir konferans verdi. Derneğimiz üyelerinin yoğun katılımı ile gerçekleşen konferansın açılış konuşmasını Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü Müdürü Kayhan Dörtlük yaptı. Açılış konuşması ardından Sayın Kayhan Dörtlük tarafından TUREB ve AKREDER adına kürsüye davet edilen Nihat Bulut AKREDER Yönetim Kurulu kararıyla Enstitüye ve Kayhan Dörtlük’e verilmesi kararlaştırılan Başarı Plaketlerini yaptığı konuşma sonrasında takdim etti.

Telsim'den
Turist Rehberleri
Birliği (TUREB)
üyürlerine
"çok öznel fiyatlarla"
konuşma fırsatı.

CEPÖZEL®
DERNEKLER/VAKIFLAR

**TEL
SİM**